

รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงาน
ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยกันเอง
และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ

โดย
คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น
วุฒิสภา

สำนักกรรมการ 2
สำนักงานเลขธิการวุฒิสภา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา
ท้องที่เลขที่ 2 ห้อง
ตงยงชีพ 100 กง
พื่นที่เลขที่ 100 กง

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงาน
ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยตนเอง และระหว่างองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ
โดย คณะกรรมาธิการการปกครองท้องถิ่น
วุฒิสภา

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ... คณะกรรมการจัดการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๙.....

ที่... สว. ๐๐๑๐.๑๐/(ร.๕๖)..... วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๕.....

เรื่อง... รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการจัดการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา.....

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๙) ซึ่งคณะกรรมการจัดการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา เป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น การพัฒนาและส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจ และการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาจังหวัดและประเทศโดยส่วนรวม รวมถึงการปกครองรูปแบบพิเศษ พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจุบันกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

(๑) พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	ประธานคณะกรรมการ
(๒) นายสุรสิทธิ์ ตรีทอง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
(๓) นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
(๔) นายเกี้ยว แก้วสุทอ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
(๕) พลอากาศเอก สุจินต์ แซ่มซ้อย	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
(๖) พลเอก สรวุฒิ ชลออยู่	เลขานุการคณะกรรมการ
(๗) นางเบญจรัตน์ จรรย์ธาราสีทธิ์	รองเลขานุการคณะกรรมการ
(๘) นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์	รองเลขานุการคณะกรรมการ
(๙) นายกษิติศ อาชวคุณ	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๐) นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	โฆษกคณะกรรมการ
(๑๑) พลเอก วสันต์ สุริยมงคล	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๒) ว่าที่ร้อยตรี เชิดศักดิ์ จำปาเทศ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๓) นางประยูร เหล่าสายเชื้อ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๔) พลตำรวจตรี ประจักษ์ชัย ใจชาญสุขกิจ	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๕) พันตำรวจเอก ยุทธกร วงเวียน	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
(๑๖) นายณรงค์ อ่อนสอาด	กรรมการ
(๑๗) นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล	กรรมการ
(๑๘) นายวีระศักดิ์ ภูครองหิน	กรรมการ
(๑๙) นายสุชัย บุตรสาระ	กรรมการ

บัดนี้ ...

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาความซ้ำซ้อน
ในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป
ด้วยกันเอง และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ
เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อวุฒิสภา ตามข้อบังคับ
การประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๘ ประกอบข้อ ๙๙

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและนำเสนอรายงานของคณะกรรมการ
ต่อที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

(ลงชื่อ) พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช

(เลิศรัตน์ รัตนวานิช)

ประธานคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น

วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศิริวรรณ ฤกษ์วิสาข์)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการ
คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น

(นายธิตี ป. สุวรรณศาสตร์)

นิติกรชำนาญการ ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการ
คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น

สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๙

ลักขณา พิมพ์

สมโภชน์/ธิตี ป. ทาน

รายนาม
คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช
ประธานคณะกรรมการ

นายสุรสิทธิ์ ศรีทอง
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง

นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง

นายเกี้ยว แก้วสุทอ
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สาม

พลอากาศเอก สุจินต์ แซ่มซ้อย
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สี่

พลเอก สรวุฒิ ชลออยู่
เลขาธิการคณะกรรมการ

นางเบญจรัตน์ จรรย์ธาราสีทธิ
รองเลขาธิการคณะกรรมการ

นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์
รองเลขาธิการคณะกรรมการ

นายเกษิตศ อาชวคุณ
โฆษกคณะกรรมการ

นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา
โฆษกคณะกรรมการ

พลเอก วสันต์ สุริยมงคล
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

ว่าที่ร้อยตรี เชิดศักดิ์ จำปาเทศ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นางประยูร เหล่าสายเชื้อ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พลตำรวจตรี ปรีชญ์ชัย ใจชาญสุขกิจ
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พันตำรวจเอก ยุทธกร วงเวียน
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายณรงค์ อ่อนสอาด
กรรมการ

นายถาวร เทพวิมลเพชรกุล
กรรมการ

นายวีระศักดิ์ ภูครองหิน
กรรมการ

นายสุชัย บุตรสาระ
กรรมการ

รายนาม
คณะอนุกรรมการโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจสำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป
ในคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา

นายสุชัย บุตรสาระ
ประธานคณะอนุกรรมการ

นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา
รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่หนึ่ง

พลอากาศเอก สุจินต์ แซ่ม้อย
รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่สอง

นายฉัตรกร มณีโชติ
อนุกรรมการ

นายถาวร กาญจนประดิษฐ์
อนุกรรมการ

นายมนัส เพ็งสุทธิ
อนุกรรมการ

นายวรภัทร วงศ์ปราโมทย์
อนุกรรมการ

นายสมดี คชายังยืน
อนุกรรมการ

นายสุมิตร หิรัญวงศ์
อนุกรรมการ

นายสรณะ เทพเนาว์
อนุกรรมการ

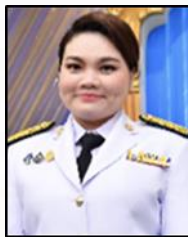

นายสุวิชา เพ็งไพบูลย์
อนุกรรมการและเลขานุการ

นายชัยวัฒน์ โอชนานนท์
อนุกรรมการและรองเลขานุการ

รายนาม
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจสำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป
ในคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา

นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์
ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายกรกฎ วิทยาภัทร์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายเจษฎากร คุ่มวงศ์ดี
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายจรูญ จิyoung เรืองรุ่ง
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายเชื้อ อันจินดา
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายชาลี เจริญสุข
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายนพพร ชุนคำ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายมนัส สุวรรณรินทร์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายยุทธนา วิริยะกิติ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายสุบิน ศักดา
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายสมศักดิ์ บุญนาคแก้ว
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นายสมศักดิ์ มีเสถียร
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

รายนาม
คณะทำงานเพื่อพิจารณาศึกษาปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจ
ในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยตนเอง และระหว่างองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ

นายสมดี คชายั่งยืน
ประธานคณะทำงาน

นายชัยวัฒน์ โอชนานนท์
คณะทำงาน

นายฉัตรกร มณีโชติ
คณะทำงาน

นายพงษ์ศักดิ์ กวีนนท์ชัย
คณะทำงาน

นายวรภัทร วงศ์ปราโมทย์
คณะทำงาน

นายศศิน พัฒนภิรมย์
คณะทำงาน

นางสาวอภิรดี ประเสริฐฤทธิ
คณะทำงาน

นายสุวิชา เฟื่องไพบุลย์
คณะทำงานและเลขานุการ

นายสมโภชน์ จันทะคุณ
คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงาน
ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยกันเอง และระหว่างองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ
โดย คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๒ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติตั้งคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๙) ซึ่งคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการพิจารณาขอโทษหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนาและส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาจังหวัดและประเทศโดยส่วนรวม รวมถึงการปกครองรูปแบบพิเศษ พิจารณา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยกันเอง และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๘ ประกอบข้อ ๙๙ ดังนี้

๑. การดำเนินงาน

๑.๑ คณะกรรมการได้มีมติแต่งตั้ง นางสาวศิริวรรณ ฤกษ์วิสาห์ ผู้บังคับบัญชา กลุ่มงานคณะกรรมการกิจการองค์กรตามรัฐธรรมนูญและติดตามการบริหารงบประมาณ และนายธีติ ป. สุวรรณศาสตร์ นิตกรชำนาญการ สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๗ วรรคสี่

๑.๒ คณะกรรมการได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจ สำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป เพื่อกระทำการพิจารณาขอโทษหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับรูปแบบ โครงสร้าง หน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป พิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจ และการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการก่อนการขอโทษหรือศึกษาเรื่องอื่นที่คณะกรรมการมอบหมาย ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๘ ประกอบระเบียบวุฒิสภาว่าด้วย

หลักเกณฑ์การตั้งอนุกรรมการซึ่งมิใช่กรรมการในคณะ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งอนุกรรมการ และที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ คณะนี้ ประกอบด้วย

๑.๒.๑ นายสุชัย บุตรสาระ	ประธานคณะอนุกรรมการ
๑.๒.๒ นายไพฑูรย์ หลิมวัฒนา	รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่หนึ่ง
๑.๒.๓ พลอากาศเอก สุจินต์ แซ่มซ้าย	รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่สอง
๑.๒.๔ นายฉัทธร มณีโชติ	อนุกรรมการ
๑.๒.๕ นายถาวร กาญจนประดิษฐ์	อนุกรรมการ
๑.๒.๖ นายมนัส เพ็งสุทธิ	อนุกรรมการ
๑.๒.๗ นายวรภัทร วงศ์ปราโมทย์	อนุกรรมการ
๑.๒.๘ นายสมดี คชาลัย	อนุกรรมการ
๑.๒.๙ นายสมิทร หิรัญวงศ์	อนุกรรมการ
๑.๒.๑๐ นายสรณะ เทพเนาว์	อนุกรรมการ
๑.๒.๑๑ นายสุวิชา เพ็งไพบูลย์	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๒.๑๒ นายชัยวัฒน์ โอชนานนท์	อนุกรรมการและรองเลขานุการ
๑.๒.๑๓ นางสาววิไลลักษณ์ อรินทะพงษ์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑.๒.๑๔ นายกรกฎ วิทยาภัทร์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑.๒.๑๕ นายเจษฎากร คุ่มวงศ์ดี	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑.๒.๑๖ นายจรูญ จิ๋นยี่งเรืองรุ่ง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑.๒.๑๗ นายเชื้อ อ้นจินดา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑.๒.๑๘ นายชาติ เจริญสุข	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑.๒.๑๙ นายนพพร ชุนคำ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑.๒.๒๐ นายมนัส สุวรรณรินทร์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑.๒.๒๑ นายยุทธนา วิริยะกิตติ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑.๒.๒๒ นายสุบิน ศักดา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑.๒.๒๓ นายสมศักดิ์ บุญนาคแก้ว	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑.๒.๒๔ นายสมศักดิ์ มีเสถียร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ คณะกรรมการมีการประชุมเพื่อพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยกันเอง และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๓ ครั้ง

๒.๒ คณะอนุกรรมการมีการประชุมเพื่อพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยกันเอง และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ จำนวน ๓๘ ครั้ง

๒.๓ คณะกรรมการได้มีมติตั้งคณะทำงานในคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษาปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยกันเอง และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วย

๒.๓.๑ นายสมดี คชาลัยยืน	ประธานคณะทำงาน
๒.๓.๒ นายชัยวัฒน์ โอชนานนท์	คณะทำงาน
๒.๓.๓ นายณัทกร มณีโชติ	คณะทำงาน
๒.๓.๔ นายพงษ์ศักดิ์ กวีนันท์ชัย	คณะทำงาน
๒.๓.๕ นายวรภัทร วงศ์ปราโมทย์	คณะทำงาน
๒.๓.๖ นายศศิน พัฒนภิรมย์	คณะทำงาน
๒.๓.๗ นางสาวอภิรดี ประเสริฐฤทธิ	คณะทำงาน
๒.๓.๘ นายสุวิชา เพ็งไพบูลย์	คณะทำงานและเลขานุการ
๒.๓.๙ นายสมโภชน์ จันทะคุณ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

๒.๔ การเชิญบุคคล หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณา ดังนี้

- ๒.๔.๑ สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
 - นายวิฑูร เอี่ยมโอภาส ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒.๔.๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ๑) สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 - (๑) นายธนสุนทร สว่างสาลี รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 - (๒) นางกิจติยา ใสสะอาด ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์
 - (๓) นางสาววรรตนันท์ ภูธนาสุรรักษ์ นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
 - ๒) กรมกิจการเด็กและเยาวชน
 - (๑) นางปิยวดี พงศ์ไทย ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
 - (๒) นางสาวเกษมศรี พรหมจรรย์ ผู้อำนวยการกลุ่มกิจการสภาและเครือข่ายเด็กและเยาวชน
 - (๓) นายอิทธิ ศิริวัฒน์ นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

๓) กรมกิจการผู้สูงอายุ

(๑) นายจรัส อังกาบ นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

(๒) นางสาวกัลย์วิดา อินสมพันธ์ นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ

๔) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

(๑) นางสาวพรมณี พุ่มอิม นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

(๒) นางสาวอัจฉพรรณ ทับทิมทอง นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

๕) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

(๑) นางสาวละอองดาว ศรีจันทร์แจ่ม ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสวัสดิการสังคม

(๒) นางสาวนภารัตน์ เจริญรัตน์ ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์

๖) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๑) นางเบญจวรรณ เทียนทอง ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

(๒) นางสาวสิริณัฐ อ่อนใสว นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ

(๓) นางลำไย ท่าน้ำตื้น นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

(๔) นายเฉลิมพล โยวะ นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

(๕) นางสาววารภรณ์ ม่วงปรีดา นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ

(๖) นางสาวบุษิษญ์คุณภัฏธรรมาสาร นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ

๒.๔.๓ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

- คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- รศ.ตระกูล มีชัย รองคณบดีคณะรัฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๔.๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(๑) นายชัยภัทร เกษมณี นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
ชำนาญการ

(๒) นางสาวณัชชา พรหมหิตาธร นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
ชำนาญการ

๒) กรมชลประทาน

- นางสาวนันทนา เฟื่องคำ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

๓) กรมปศุสัตว์

- นายสมเกียรติ กรอบแก้ว หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

๔) กรมพัฒนาที่ดิน

- นายวิศิษฐ์ งามสม ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงาน

๕) กรมส่งเสริมการเกษตร

- นายวิรัช จันทร์โรทัย ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

- ๖) กรมส่งเสริมสหกรณ์
- นายอภิรักษ์ รักแก้ว นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ

- ๗) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- นายสมศักดิ์ การเจริญกุลวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา
พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

๒.๔.๕ กระทรวงคมนาคม

- ๑) กรมทางหลวง
(๑) นายมนตรี เดชาสกุลสม รองอธิบดีฝ่ายวิชาการ
(๒) นายธีรพล สมุทธประภูต ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
(๓) นายปยุตเมธ คงจันทร์ นิติกรชำนาญการพิเศษ
(๔) นายเกียรติศักดิ์ พงศ์พัฒนศิริ นายช่างโยธาอาวุโส
(๕) นายธรมศิลป์ ต้นศรีตรัง วิศวกรโยธาชำนาญการ
- ๒) กรมทางหลวงชนบท
- นายณรงค์ คู่บารมี ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการ
พัฒนาทางหลวงท้องถิ่น

๒.๔.๖ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ๑) สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(๑) นายปิ่นสักก์ สุรัสวดี รองปลัดกระทรวงทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(๒) นางสาวพิรพร เพชรทอง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนายุทธศาสตร์
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
- ๒) กรมควบคุมมลพิษ
- นางสาวชมพูนุท โลहितานนท์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์
และแผนงาน

- ๓) กรมทรัพยากรน้ำ
- นางสาวชมพูนุช ดลสุขเลิศ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

- ๔) กรมป่าไม้
- นายกิตติ เตียวตระกูลวัฒน์ ผู้อำนวยการส่วนควบคุมไฟป่า

- ๕) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- นายสมโภชน์ มณีรัตน์ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

๒.๔.๗ กระทรวงมหาดไทย

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
(๑) นายณรงค์ศักดิ์ สุขสมบูรณ์ ผู้อำนวยการกองกฎหมายและ
ระเบียบท้องถิ่น
(๒) นายสัญญาจิต พวงนาค ผู้อำนวยการกลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับ
ดูแลกองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

- ๒.๔.๘ กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
 - นายสมภพ อุดมชาติ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
สำนักพัฒนาระบบบริหาร
- ๒.๔.๙ กระทรวงสาธารณสุข
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
 - (๑) นายแพทย์โกเมนทร์ ทิวทอง รองผู้อำนวยการสำนักงาน
สนับสนุนระบบปฐมภูมิ
 - (๒) นายทองดี มุ่งดี นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
- ๒.๔.๑๐ สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย
- นายชาติรี ศรีสันต์ หัวหน้าสำนักงานสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย
- ๒.๔.๑๑ สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
- (๑) นายบรรจง โฆษิตจिरนนท์ นายกเทศมนตรีเมืองร้อยเอ็ด
อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
 - (๒) นายพิริยะ ศรีสุขสมวงศ์ นายกเทศมนตรีตำบลคลองท่อมใต้
อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่
 - (๓) นางสาวเพ็ญภักดิ์ รัตนคำฟู นายกเทศมนตรีตำบลเกาะคา
อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
 - (๔) นางสาวสาวิตรี คงแหง นิตินกร
- ๒.๔.๑๒ สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย
- นายกฤษฎ์ แก้วรักษ์ กรรมการสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย
- ๒.๔.๑๓ สมาคมพนักงานเทศบาลแห่งประเทศไทย
- (๑) นายสรณะ เทพเนาว์ นายกสมาคมพนักงานเทศบาลแห่งประเทศไทย
 - (๒) นายสุรินทร์ คำสิน เลขานุการสมาคมพนักงานเทศบาลแห่งประเทศไทย
- ๒.๔.๑๔ สมาพันธ์ปลัดเทศบาลแห่งประเทศไทย
- นายสุภชัย นาคสุวรรณ รองเลขาธิการสมาพันธ์ปลัดเทศบาลแห่งประเทศไทย
- ๒.๔.๑๕ สมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย
- นายสุรศักดิ์ วงษ์อำไพวรรณ เลขานุการสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย

๒.๕ การแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยตนเอง และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ เป็นหนังสือ

๒.๕.๑ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๒.๕.๒ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

๒.๕.๓ วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า

๒.๖ คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการได้เดินทางไปศึกษาดูงานและรับฟังความคิดเห็น จำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

๒.๖.๑ การศึกษาดูงานของคณะอนุกรรมการโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจสำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ในคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา ณ เทศบาลตำบลเกาะสีชัง และเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ ๕ - ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕

๒.๖.๒ การเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

๓. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการขอรายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยตนเอง และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ โดยคณะกรรมการได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจสำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ดำเนินการพิจารณาศึกษากรณีดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณารายงานของคณะอนุกรรมการด้วยความละเอียดรอบคอบแล้ว และได้มีมติให้ความเห็นชอบกับรายงานดังกล่าว โดยถือเป็นรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ

จากการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ โดยมีรายละเอียดตามรายงานทำนองนี้ เพื่อให้วุฒิสภาได้พิจารณา หากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ ขอให้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาและดำเนินการตามแต่จะเห็นสมควรต่อไป ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบไป

พลเอก

(สรารุฒิ ชลออยู่)

เลขานุการคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น

วุฒิสภา

บทสรุปผู้บริหาร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๔ มาตรา ๒๕๐ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ รวมถึงการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากร่วมดำเนินการหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐจะเป็นประโยชน์มากกว่าที่จะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถที่จะร่วมดำเนินการหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการได้ ทั้งนี้ รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอ และรัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอิสระในการบริหารการจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ การป้องกันการทุจริตและการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม และความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และการป้องกันการก้าวล่วงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น

นอกจากนี้ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบได้มีการแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติหลายประการเพื่อรองรับภารกิจต่าง ๆ ตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละฉบับ ประกอบด้วย

- ๑) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๒) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๓) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๔) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๕) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกอบกับในปัจจุบันได้มีการตรากฎหมายกลาง คือ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเป็นการกำหนดหน้าที่และอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยที่ผ่านมาได้มีการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่หลายประการที่รัฐดำเนินการอยู่ในปัจจุบันให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบบัญญัติไว้ในกฎหมายหลายฉบับและได้มีการแก้ไขปรับปรุงไม่พร้อมกัน ส่งผลให้การกำหนดหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบอาจไม่สัมพันธ์กัน ทำให้การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปซ้ำซ้อน

ในเรื่องหน้าที่และอำนาจ และทับซ้อนในเรื่องพื้นที่กับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และเมืองพัทยา ดังนั้นในปัจจุบันองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละรูปแบบจึงมีการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะที่มีลักษณะเดียวกัน

ปัญหาหน้าที่และอำนาจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันพบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปมีความซ้ำซ้อนในเรื่องของหน้าที่และอำนาจ รวมถึงเกิดความซ้ำซ้อนในการถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานของรัฐหรือการกระจายอำนาจในภารกิจหลายด้านให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ ในระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง ยังมีหน้าที่และอำนาจที่ซ้ำซ้อนกัน ซึ่งเกิดจากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีพื้นที่ทับซ้อนกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้หน้าที่และอำนาจบางส่วน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความซ้ำซ้อนกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล หรือมีหน้าที่และอำนาจบางภารกิจไม่มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใดดำเนินการ หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจเข้าไปดำเนินการในภารกิจเดียวกัน หรือเกี่ยวกันดำเนินการ ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล หรือบางภารกิจ ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากและไม่มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใดเข้าไปดำเนินการ การดำเนินงานในลักษณะนี้ย่อมก่อให้เกิดการสิ้นเปลืองทรัพยากรทางการบริหารของประเทศ การที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในพื้นที่ แต่ราชการส่วนกลางซึ่งเป็นผู้รักษาการ ตามกฎหมายไม่ได้ดำเนินการถ่ายโอนอำนาจการบริหารงานให้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเพราะหน่วยงานตรวจสอบได้มีความเห็นและตีความอย่างเคร่งครัดเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย หากไม่ถ่ายโอนอำนาจในการจัดทำภารกิจหรือกิจกรรมให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน้าที่นั้นก็ไม่สามารถทำได้เพราะมีหน้าที่แต่ไม่มีอำนาจ จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนได้ รวมถึงตลอดถึงการถ่ายโอนภารกิจยังมีความไม่เหมาะสมของภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยไม่คำนึงความสามารถและศักยภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละแห่ง ซึ่งมีความสามารถและศักยภาพที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องปฏิรูปองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป โดยมีการกำหนดหน้าที่และอำนาจให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เพื่อสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและประเทศชาติในภาพรวม คณะกรรมาธิการจึงได้มีการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยตนเอง และระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

๑) ปฏิรูปโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเชื่อมโยงกับการปฏิรูประบบราชการและโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน โดยจะช่วยเสริมสร้างให้การปฏิบัติหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความซ้ำซ้อนและถูกขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ขณะเดียวกันการปฏิรูปโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องพิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบกับภารกิจที่มีการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อภารกิจการจัดทำบริการสาธารณะ และสามารถรองรับการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนภายในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

๒) ควรเสริมสร้างกลไกเชื่อมโยงการทำงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นบนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นล่าง โดยสนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงในการทำงานที่มีการบูรณาการร่วมกันและให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย

(๑) กลไกทางกฎหมายที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๒ ชั้น คือ การจัดตั้งคณะกรรมการประสานและจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับจังหวัด ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่และตำบล และการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคณะกรรมการมาจากผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบทำหน้าที่ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับจังหวัดที่มีสภาพบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงและประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในจังหวัด เพื่อผลักดันให้มีการนำแผนระดับจังหวัดไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ นอกจากนี้คณะกรรมการต้องทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งภายในจังหวัดว่ามีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนระดับจังหวัดและการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามแผนหรือไม่

(๒) กลไกการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ควรมีการปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดช่องทางให้มีการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจัดตั้งองค์กรความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบสหการหรือองค์การมหาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดตั้งองค์กรความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลด้วยการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ ประกอบกับรัฐบาลควรมีนโยบายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีมาตรการที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เช่น การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน การจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นรางวัลจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจให้ดียิ่งขึ้นและการส่งบุคลากรเข้าไปให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นต้น

๓) ควรพิจารณาปรับลดจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่ไม่มีศักยภาพในการปฏิบัติการกิจการตามหน้าที่และอำนาจ เพื่อไม่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนมากเกินความจำเป็น ซึ่งเป็นอีกแนวทางในการแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

๔) ควรพิจารณากำหนดบทบาทหน้าที่และอำนาจระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดย

ราชการบริหารส่วนกลาง พึงมีบทบาทหลักในเชิงยุทธศาสตร์ชาติที่จะต้องเป็นกำลังหลักในเชิงนโยบายเพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง และกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ภายในสังคม รวมถึงเป็นผู้กำหนดและกำกับมาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ และควรเป็นผู้มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และให้คำปรึกษาช่วยเหลือแก่ราชการบริหารส่วนภูมิภาคและราชการบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการดำเนินงานตามเป้าหมายและเกิดประโยชน์สูงสุดของส่วนรวมมากกว่าการลงไปจัดทำบริการสาธารณะหรือส่งมอบบริการสาธารณะด้วยตนเอง

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค โดยจังหวัดและอำเภอพึงมีบทบาทในเชิงการประสานงานในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของฝ่ายบริหารไปสู่พื้นที่ รวมถึงเป็นกลไกในการส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือหน่วยงานในระดับพื้นที่ ในกลุ่มภารกิจที่เกินกำลังหรือศักยภาพที่หน่วยงานภายในพื้นที่จะดำเนินการแก้ไขจัดทำได้ ในลักษณะเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างราชการบริหารส่วนกลางกับราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอในฐานะผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เท่าที่จำเป็นภายใต้หลักการของรัฐธรรมนุญ

ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น พึงมีบทบาทหลักในการจัดหาและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ขณะเดียวกันควรมีบทบาทในฐานะที่เป็นหน่วยปฏิบัติการเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจหรือมอบอำนาจในการดำเนินงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของฝ่ายบริหารที่สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่ได้

๕) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลบัญญัติไว้ในกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งบัญญัติขึ้นในช่วงเวลาที่แตกต่างกันส่งผลให้การกำหนดบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สัมพันธ์กัน ดังนั้น เห็นควรพิจารณาศึกษาและผลักดันให้มีการยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป แล้วจัดทำเป็นประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสะดวกแก่การปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจ รวมถึงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย และเพื่อลดปัญหาความซ้ำซ้อนในเรื่องหน้าที่และอำนาจของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประชาชนจะได้รับการบริการสาธารณะอย่างทั่วถึงเท่าเทียมเป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้ารับบริการสาธารณะ

ของประชาชนระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นมาก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นน้อย

๖) รัฐควรส่งเสริม สนับสนุนให้การกระจายอำนาจเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ และส่วนราชการที่สนับสนุนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรต้องดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ โดยจัดทำแผนบริหารการถ่ายโอนภารกิจเพื่อให้เกิดความชัดเจนในแต่ละปีงบประมาณ นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจะต้องเตรียมความพร้อม เพื่อให้มีแผนรองรับการถ่ายโอนภารกิจเป็นการล่วงหน้าก่อนที่จะมีการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวด้วย

๗) รัฐควรกำหนดเป็นนโยบายมอบหมายส่วนราชการและสำนักงบประมาณให้ชัดเจนว่าภารกิจใดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งต้องห้ามส่วนราชการยื่นคำร้องขอสนับสนุนงบประมาณพร้อมทั้งให้หน่วยตรวจสอบ เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความสำคัญในการจัดทำภารกิจที่ไปเข้าซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในขณะเดียวกันต้องตรวจสอบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไปจัดทำภารกิจที่มิใช่ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเช่นกัน หน่วยงานของรัฐเมื่อถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ควรปรับบทบาทหน่วยงานของรัฐให้เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา และแนะนำการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อช่วยแก้ไข ปัญหาให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบางภารกิจ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มี ความพร้อมโดยเฉพาะองค์ความรู้ของบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ เพื่อจะทำให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีสมรรถนะที่สูงขึ้นและมีความเข้มแข็งในการจัดทำบริการสาธารณะในระยะยาว และเมื่อถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว หน่วยงานของรัฐจะต้องไม่จัดทำ ภารกิจในลักษณะเช่นเดียวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีก เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเป็นการ ประหยัดและใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินอย่างคุ้มค่า นอกจากนี้ ควรจะต้องพิจารณาให้มีการ จัดสรรงบประมาณหรือรายได้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นตามภารกิจที่ได้ ถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย

๘) เห็นควรแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วน จังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องจัดทำบริการสาธารณะตามหน้าที่และอำนาจให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจ และหน้าที่ในการ จัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนี้

(๑) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(๒) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไป ดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

(๓) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยว ต่อเนื่องหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า ๑ แห่งขึ้นไป

๙) เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันบูรณาการฐานข้อมูล (Big Data) ในระดับชาติ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำบริการสาธารณะ กิจกรรมสาธารณะ โครงการพัฒนาต่าง ๆ ในด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ด้วยกันเอง และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ รวมถึงป้องกันปัญหาความซ้ำซ้อนในการจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยกันเองและหน่วยงานของรัฐ

ข้อเสนอแนะด้านการเร่งรัดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

๑) เห็นควรผลักดันให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ได้แก่

(๑) เร่งรัดการเสนอร่างพระราชบัญญัติกำหนดกรอบและเป้าหมายการจัดทำบริการสาธารณะและการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. เพื่อกำหนดให้มีการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในกฎกระทรวงให้ชัดเจนว่า กิจกรรมใดเป็นของส่วนราชการอื่นที่ต้องจัดทำ กิจกรรมใดเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องจัดทำ และกิจกรรมใดที่เป็นกิจกรรมที่กระทำคู่ขนานกันได้ทั้งส่วนราชการอื่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) เร่งรัดการจัดทำร่างพระราชบัญญัติรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. เพื่อพัฒนาการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขีดความสามารถที่เพิ่มขึ้นในการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ได้มีการกำหนดภารกิจไว้ตามร่างพระราชบัญญัติกำหนดกรอบและเป้าหมายการจัดทำบริการสาธารณะและการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.

ซึ่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ดังกล่าวข้างต้น ควรจะต้องเสนอเพื่อนำไปพิจารณาควบคู่กันในกระบวนการตรากฎหมาย เนื่องจากมีความสัมพันธ์กันระหว่างภารกิจหน้าที่และอำนาจกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่และอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลได้ชัดเจน อีกทั้งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวจะเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

๒) เห็นควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งรัดการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบันหลายภารกิจจำนวนมากที่ได้มีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้ว แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรจะเป็นตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ ที่มีอยู่เดิม

๓) เห็นควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งรัดการปฏิรูประบบ รูปแบบและโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนำร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการพิจารณาและศึกษาของวุฒิสภาแล้วเป็นร่างหลักในการพิจารณา เนื่องจากมีการศึกษาจากจำนวนประชากรและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ชัดเจนแล้ว ทั้งนี้ การที่จะนำร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปใช้โดยไม่คำนึงถึงจำนวนประชากรและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะส่งผลกระทบต่อความเป็นเพียงแต่เปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากองค์การบริหารส่วนตำบลไปเป็นเทศบาลเท่านั้น ซึ่งมีได้เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาโดยภาพรวมที่แท้จริงแต่อย่างใด นอกจากนี้ ควรเร่งรัดการรวมองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ตกเกณฑ์ประชากรและรายได้ พร้อมกับการส่งเสริมและการสร้างมาตรการเพื่อเป็นแรงจูงใจในการรวมองค์กรปกครองท้องถิ่นให้แล้วเสร็จในระยะเริ่มแรกไม่ควรเกิน ๓ ปี นับแต่วันประกาศใช้บังคับประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สารบัญ

หน้า

รายงานการพิจารณาศึกษา	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ฉ
สารบัญ	ค
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการพิจารณาศึกษา	๔
๑.๓ ขอบเขตการพิจารณาศึกษา	๔
๑.๔ นิยามศัพท์เฉพาะ	๕
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๖
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ หลักการและทฤษฎีว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน	๗
๒.๒ หน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป	๙
๒.๓ แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๐
๒.๔ หน้าที่ของรัฐ	๒๙
๒.๔.๑ การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง	๓๐
๒.๔.๒ การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค	๔๓
บทที่ ๓ วิธีการพิจารณา	๔๗
๓.๑ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ	๔๗
๓.๑.๑ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยกันเอง	๔๗
๓.๑.๒ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ	๕๘
๓.๒ แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ	๕๙
๓.๒.๑ การชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นจากบุคคล หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง (ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์)	๕๙
๓.๒.๒ การแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเป็นหนังสือ	๖๒
๓.๒.๓ การศึกษาดูงานของคณะกรรมการ	๖๓
บทที่ ๔ ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ	๖๕
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ	๖๕
๔.๑.๑ การทับซ้อนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล	๖๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๔.๑.๒ ความเข้าใจข้อในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนครกึ่งองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	๖๕
๔.๑.๓ ความเข้าใจข้อในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมืองและเทศบาลนครกึ่งองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและ ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๖๘
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ	๖๙
๔.๒.๑ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสมาคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง	๖๙
๔.๒.๒ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	๘๑
๔.๒.๓ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสถาบันการศึกษา	๙๕
๔.๒.๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการศึกษาดูงาน	๙๙
๔.๓ ปัญหาอุปสรรค	๑๐๓
บทที่ ๕ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๑๐๕
๕.๑ สรุปผลรายงานการพิจารณาศึกษา	๑๐๕
๕.๒ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ	๑๑๑
ก. ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย	๑๑๑
ข. ข้อเสนอแนะด้านการเร่งรัดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ	๑๑๔
บรรณานุกรม	๑๑๗
ภาคผนวก	๑๒๑
ภาคผนวก ก สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑๒๓
ภาคผนวก ข ภาพกิจกรรมการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการ ณ เทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี	๑๒๗
ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรมการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการ ณ เทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี	๑๒๙
ภาคผนวก ง ภาพกิจกรรมการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการ ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม	๑๓๑
ภาคผนวก จ ภาพกิจกรรมการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการ ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร	๑๓๒
ภาคผนวก ฉ ภาพกิจกรรมการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการ ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร	๑๓๓

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของการพิจารณาศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๔ มาตรา ๒๕๐ บัญญัติว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจ โดยเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่ และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมี บทบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่และอำนาจ ตลอดจนงบประมาณ และบุคลากรที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจดังกล่าวของส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นด้วย

ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการร่วมดำเนินการกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐหรือ การมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชน ในท้องถิ่นมากกว่าการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจะร่วมหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการนั้นก็

รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ของตนเองโดยจัด ระบบภาษี หรือการจัดสรรภาษีที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้อย่างเพียงพอ ในระหว่างที่ยังไม่อาจ ดำเนินการได้ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปพลางก่อน

กฎหมายตามวรรคหนึ่งและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและ สนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องทำเพียงพอที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ ของประเทศเป็นส่วนรวม การป้องกันการทุจริตและการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการป้องกันการก้าวถ่าง การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย” ซึ่งจากบทบัญญัตินี้ได้กำหนดให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ รวมถึงการจัดการศึกษา เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ ที่เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากร่วมดำเนินการหรือมอบหมายให้ เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐจะเป็นประโยชน์มากกว่าที่จะดำเนินการเอง องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นสามารถที่จะร่วมดำเนินการหรือมอบหมายให้เอกชนหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการได้

ทั้งนี้ รัฐต้องดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอ และรัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ การป้องกันการทุจริตและการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงความเหมาะสม และความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และการป้องกันการก้าวร้าวการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น

นอกจากนี้ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบได้มีแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติหลายประการเพื่อรองรับภารกิจต่าง ๆ ตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละฉบับ ประกอบด้วย

- ๑) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๒) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๓) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๔) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๕) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกอบกับในปัจจุบันได้มีการตรากฎหมายกลาง คือ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเป็นการกำหนดหน้าที่และอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยที่ผ่านมาได้มีการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่หลายประการที่รัฐดำเนินการอยู่ในปัจจุบันให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบบัญญัติไว้ในกฎหมายหลายฉบับและได้มีการแก้ไขปรับปรุงไม่พร้อมกัน ส่งผลให้การกำหนดหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบอาจไม่สัมพันธ์กัน ทำให้การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ไปซ้ำซ้อนในเรื่องหน้าที่และอำนาจ และทับซ้อนในเรื่องพื้นที่กับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และเมืองพัทยา ดังนั้นในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจึงมีการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะที่มีลักษณะเดียวกัน

ปัญหาหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปมีความซ้ำซ้อนในเรื่องของหน้าที่และอำนาจ รวมถึงเกิดความซ้ำซ้อนในการถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานของรัฐหรือการกระจายอำนาจในภารกิจหลายด้านให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ ในระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง ยังมีหน้าที่และอำนาจที่ซ้ำซ้อนกัน ซึ่งเกิดจากการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีพื้นที่ทับซ้อนกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้หน้าที่และอำนาจบางส่วน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความซ้ำซ้อนกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล หรือมีหน้าที่และอำนาจบางภารกิจไม่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใดดำเนินการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจเข้าไปดำเนินการในภารกิจเดียวกัน หรือเกี่ยวกันดำเนินการ ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล หรือบางภารกิจ ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากและไม่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเข้าไปดำเนินการ การดำเนินงานในลักษณะนี้ย่อมก่อให้เกิดการสิ้นเปลืองทรัพยากรทางการบริหารของประเทศ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในพื้นที่ แต่ราชการส่วนกลางซึ่งเป็นผู้รักษาการ ตามกฎหมายไม่ได้ดำเนินการถ่ายโอนอำนาจการบริหารงานให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเพราะหน่วยงานตรวจสอบได้มีความเห็นและตีความอย่างเคร่งครัดเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย หากไม่ถ่ายโอนอำนาจในการจัดทำภารกิจหรือกิจกรรมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน้าที่นั้นก็ไม่สามารถทำได้ เพราะมีหน้าที่แต่ไม่มีอำนาจ จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนได้ รวมตลอดถึงการถ่ายโอนภารกิจยังมีความไม่เหมาะสมของภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยไม่คำนึงความสามารถและศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละแห่ง ซึ่งมีความสามารถและศักยภาพที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องปฏิรูประบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป โดยมีการกำหนดหน้าที่และอำนาจให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน^๑

๑. คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. สรุปผลการดำเนินงาน (๒๕๖๐). หน้า ๖

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการพิจารณาศึกษา

๑. เพื่อศึกษาโครงสร้างและระบบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปที่ซ้ำซ้อนหรือทับซ้อนกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือหน่วยงานของรัฐ

๒. เพื่อศึกษาปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจหรือทับซ้อนในพื้นที่ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยกันเอง และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ

๓. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจหรือทับซ้อนในพื้นที่ โดยเฉพาะการจัดทำบริการสาธารณะหรือกิจกรรมสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔. เพื่อศึกษาและกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนครและองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ชัดเจน

๕. เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้เป็นอย่างดีอย่างมีประสิทธิภาพและศักยภาพ

๖. เพื่อผลักดันให้มีการดำเนินการตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑, ฉบับที่ ๒ และร่างแผนฉบับที่ ๓ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

๑.๓ ขอบเขตของการพิจารณาศึกษา

๑. ศึกษา ทบทวนแนวคิดและทฤษฎีจากข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง และจากประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ องค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๒. ศึกษาผลการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ กิจกรรมสาธารณะ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจ

๓. สังเคราะห์ข้อมูล ความเห็น ข้อเสนอแนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐ องค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง และข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา และคณะอนุกรรมการโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจสำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป

๑.๔ นิยามศัพท์เฉพาะ

“ซ้่าซ้อน” หมายควมว่า การซ้่าซ้อนในหน้าท้และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถ้รูปแบบท้ัวไปด้้วยกันเอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถ้รูปแบบท้ัวไปกับหน่วยงานของรัฐ

“ทับซ้อน” หมายควมว่า การทับซ้อนในเรื่องพื้นที่ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถ้รูปแบบท้ัวไปด้้วยกันเอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถ้รูปแบบท้ัวไปกับหน่วยงานของรัฐ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถ้รูปแบบท้ัวไป” หมายควมว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายควมว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถ้ และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายควมรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐ^๒

“การบริการสาธารณะ” หมายควมว่า กิจกรรมที่อยู่ในความอำนาจการหรืออยู่ในการควบคุมของฝ่ายปกครองที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนร่วมของประชาชน ^๓

“กิจกรรมสาธารณะ” หมายควมว่า กิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถ้ดำเนินการหรือร่วมดำเนินการ หรือส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนดำเนินการ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะเพื่อการอนุรักษ์ พื้นที่พู่ และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถ้ ศิลปะ วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถ้ และให้หมายควมรวมถึงกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ พื้นที่พู่ คุ้มครอง บริหารจัดการ ใช้และจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

^๒ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔ วรรคสอง

^๓ ประยูร กาญจนดุล, “คำบรรยายกฎหมายปกครอง”, กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒. ลดขั้นตอนการดำเนินการเพื่อจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๓. กำหนดภารกิจ หน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ชัดเจน

๔. กำหนดภารกิจ หน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่สามารถร่วมกันดำเนินการหรือมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นหรือหน่วยงานของรัฐดำเนินการแทนได้

๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปสามารถกำหนดแผนพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นอื่น และสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

๖. กำหนดรูปแบบการจัดทำบริการสาธารณะที่มีขนาดใหญ่และใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณและประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด

๗. กำหนดภารกิจของรัฐที่ควรถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป และภารกิจของรัฐที่ไม่ควรถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป

บทที่ ๒ เอกสารและงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ หลักการและทฤษฎีว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๑. หลักการรวมอำนาจปกครอง

หลักการรวมอำนาจปกครอง เป็นการรวมอำนาจในการปกครองประเทศทั้งหมดไว้ที่ “ส่วนกลาง” คือ กระทรวง ทบวง กรม ของรัฐ และมีเจ้าหน้าที่ของส่วนกลาง ซึ่งขึ้นต่อกันตามลำดับชั้นการบังคับบัญชาเป็นผู้ดำเนินการปกครองทั่วทั้งประเทศ การรวมอำนาจปกครองมีลักษณะสำคัญ คือ มีการรวมกำลังในการบังคับต่าง ๆ อันได้แก่ กำลังทหารและกำลังตำรวจให้ขึ้นต่อส่วนกลาง มีการรวมอำนาจวินิจฉัยสั่งการไว้ที่ส่วนกลาง และมีลำดับชั้นการบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ การรวมอำนาจการปกครองสามารถจำแนกได้ ๒ แบบ คือ การรวมศูนย์อำนาจการปกครอง และการกระจายการรวมศูนย์อำนาจการปกครอง

(๑) การรวมศูนย์อำนาจการปกครอง คือ การปกครองภายในประเทศรูปแบบหนึ่งที่กำหนดให้อำนาจในการตัดสินใจทั้งหลายที่เกี่ยวกับการปกครองประเทศหรือเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะเป็นของส่วนกลาง โดยไม่มีการมอบอำนาจในการตัดสินใจในบางเรื่องไปให้แก่เจ้าหน้าที่ของส่วนกลางที่ถูกส่งไปประจำอยู่ในภูมิภาค การปกครองประเทศด้วยวิธีการรวมศูนย์อำนาจการปกครองนี้ เป็นการปกครองประเทศที่สร้างภาระให้กับส่วนกลางเป็นอันมาก เพราะส่วนกลางจะต้องเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเองทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปกครองและการจัดทำบริการสาธารณะซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก

(๒) การกระจายการรวมศูนย์อำนาจการปกครองหรือการแบ่งอำนาจให้แก่ส่วนภูมิภาค คือ รูปแบบการปกครองที่ส่วนกลางได้มอบอำนาจในการตัดสินใจบางเรื่องบางระดับแก่ตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่ของส่วนกลางที่ได้ถูกส่งไปประจำยังส่วนภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ โดยตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่เหล่านั้นสามารถดำเนินการวินิจฉัยสั่งการบางเรื่องได้ตามแนวทางที่ส่วนกลางกำหนด หลักการกระจายการรวมศูนย์อำนาจการปกครองนี้มีข้อดี คือ นับได้ว่าเป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่การกระจายอำนาจการปกครอง เพราะเมื่อมีการมอบอำนาจในการตัดสินใจบางเรื่องบางระดับให้แก่ตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่ของส่วนกลางที่ถูกส่งไปประจำส่วนภูมิภาคก็เสมือนกับเป็นการมอบกิจการให้ตัวแทน หรือเจ้าหน้าที่ของตนจัดทำเองได้บางส่วน และการกระจายการรวมศูนย์อำนาจก็ยิ่งทำให้กิจการต่าง ๆ ดำเนินไปรวดเร็วขึ้น ไม่ต้องส่งเรื่องให้ส่วนกลางตัดสินใจทุกเรื่อง ซึ่งหากให้ส่วนกลางดำเนินการทุกเรื่องจะเป็นการล่าช้าและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันทั่วทั้ง

๒. หลักการกระจายอำนาจปกครอง

การกระจายอำนาจปกครองเป็นการจัดการปกครองที่รัฐได้มอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้กับองค์กรอื่นนอกจากองค์กรของส่วนกลาง เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง โดยให้มีความเป็นอิสระในการดำเนินการและไม่อยู่ในการบังคับบัญชาของส่วนกลาง แต่จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลาง การกระจายอำนาจปกครองประกอบด้วยลักษณะสำคัญ ๕ ประการ คือ

- (๑) มีการแยกหน่วยงานออกไปเป็นองค์กรนิติบุคคลจากส่วนกลาง
- (๒) มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น
- (๓) มีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง
- (๔) มีเจ้าหน้าที่ของตนเอง
- (๕) มีงบประมาณและรายได้เป็นของตนเอง

ความแตกต่างระหว่างหลักการแบ่งอำนาจปกครองกับหลักการกระจายอำนาจปกครอง

(๑) หลักการแบ่งอำนาจปกครอง เป็นการจัดระเบียบราชการบริหารตามหลักการรวมอำนาจปกครอง ไม่ใช่การกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่น เพราะว่าการมอบหน้าที่และอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลางในส่วนภูมิภาค เป็นแค่การแบ่งอำนาจวินิจฉัยสั่งการบางเรื่องจากกระทรวง ทบวง กรม ในส่วนกลางไปให้เจ้าหน้าที่ของส่วนกลางที่เป็นหัวหน้าในส่วนภูมิภาคเท่านั้น อำนาจบังคับบัญชาและวินิจฉัยสั่งการในชั้นสุดท้ายยังอยู่กับราชการบริหารส่วนกลาง แต่ตามหลักการกระจายอำนาจปกครองเป็นการถ่ายโอนภารกิจบางอย่างให้แก่ส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการ ไม่ต้องอยู่ใต้การบังคับบัญชาสั่งการของราชการบริหารส่วนกลาง

(๒) เจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคเป็นเจ้าหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม อันเป็นราชการบริหารส่วนกลาง ซึ่งราชการบริหารส่วนกลางเป็นผู้แต่งตั้ง โยกย้ายและถอดถอน แต่เจ้าหน้าที่ของส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจปกครองไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลาง แต่เป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เอง การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาคก็ยึดถือหลักการแต่งตั้งเป็นเกณฑ์ ไม่ถือหลักการเลือกตั้งเหมือนกับการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น ซึ่งตามหลักการเป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งมาจากประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง เช่น นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล เป็นต้น

ข้อดีของหลักการแบ่งอำนาจปกครอง

(๑) การใช้หลักการแบ่งอำนาจปกครองเป็นจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การกระจายอำนาจปกครอง คือ เมื่อราชการส่วนกลางได้มอบอำนาจวินิจฉัยสั่งการให้แก่เจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคก็เท่ากับเป็นการมอบหมายกิจการให้เจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาคจัดทำได้เองบางส่วน ดังนั้นหากจะเปลี่ยนรูปจากการจัดระเบียบราชการบริหารส่วนภูมิภาคไปเป็นการจัดระเบียบราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจปกครองก็สามารถทำได้ง่ายขึ้น เพียงแค่เปลี่ยนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลางให้เป็นเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นแล้วมอบกิจการให้ท้องถิ่นรับไปจัดทำเองในรูปองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล เป็นต้น

(๒) การแบ่งอำนาจให้แก่ส่วนภูมิภาคทำให้กิจการต่าง ๆ ของทางราชการดำเนินไปรวดเร็วขึ้นเพราะเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคมีอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการ และจัดทำกิจการอันเป็นเรื่องง่าย ๆ ได้โดยไม่ต้องเสนอขอคำสั่งจากส่วนกลางทุกอย่างไป

(๓) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นสามารถติดต่อประสานงานและควบคุมดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใกล้ชิดขึ้น เพราะราชการบริหารส่วนกลางมีผู้แทนอยู่ในส่วนภูมิภาคที่จะคอยกำกับดูแลองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดของตน ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อกับราชการบริหารส่วนกลางได้สะดวกขึ้นโดยทางผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ

(๔) การจัดระเบียบราชการบริหารส่วนภูมิภาคตามหลักการแบ่งอำนาจปกครองมีประโยชน์และความจำเป็นมากสำหรับประเทศที่ประชาชนยังไม่มีความสามารถในการที่จะปกครองตนเอง ซึ่งหากมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ปกครองตนเอง ราชการส่วนกลางมองว่าอาจจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดี ในกรณีแบบนี้ราชการส่วนกลางจึงจำเป็นต้องยับยั้งการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นไว้ก่อน และจัดเจ้าหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลางไปดำเนินการปกครองท้องถิ่นต่าง ๆ แทนที่จะให้ราษฎรเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ขึ้นมาบริหารกิจการของท้องถิ่นนั่นเอง และเมื่อประชาชนมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะปกครองตนเองได้ จึงให้มีการกระจายอำนาจการปกครอง ^๔

๒.๒ หน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป

๑. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ^๕

หน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่และอำนาจในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา ๖๖) ภารกิจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีขอบข่ายงานที่กว้างขวาง อีกทั้งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๖๗)

(๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

(๑/๑) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ^๖

^๔ ศิวพร โพธิวิทย์. สืบค้นเมื่อ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓, สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/fUBd๓>

^๕ สถาบันพระปกเกล้า. สืบค้นเมื่อ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔, สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/XNOLS>

^๖ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗. มาตรา ๖๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

(๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๕) จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา^๗

(๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(๗) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นตามความจำเป็นและสมควร

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๖๘)

(๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

(๒) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

(๓) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

(๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

(๕) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

(๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

(๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

(๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

(๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๑๐) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

(๑๑) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

(๑๒) การท่องเที่ยว

(๑๓) การผังเมือง

^๗ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗. มาตรา ๖๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

หน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ไม่เป็นการตัดหน้าที่และอำนาจของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินกิจการใด ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้กระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (มาตรา ๖๙)

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (มาตรา ๗๐)

องค์การบริหารส่วนตำบลอาจออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกินหนึ่งพันบาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา ๗๑)

ในส่วนของการบริหารงานนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดแบ่งการบริหารงาน ออกเป็นสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และส่วนต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ตั้งขึ้น โดยมีพนักงานส่วนตำบลเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน และองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตได้ตามความจำเป็น และในกรณีที่เป็นข้าราชการซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้กระทรวงมหาดไทยทำความตกลงกับหน่วยงานต้นสังกัดก่อนแต่งตั้ง (มาตรา ๗๒)

นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจการร่วมกันได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับความยินยอมจากสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง และกิจการนั้นเป็นกิจการที่จำเป็นต้องทำและเป็นการเกี่ยวเนื่องกับกิจการที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของตน (มาตรา ๗๓)

๒. เทศบาล

หน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๑๔ พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๑ เทศบาลตำบล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕๐ กำหนดไว้ ดังนี้
ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้

(๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
(๒) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
(๒/๑) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว^๔

(๓) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(๔) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
(๕) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
(๖) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
(๗) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
(๘) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๙) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕๑ กำหนดไว้ ดังนี้
ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (๒) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (๓) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๔) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (๕) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (๖) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- (๗) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๘) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (๙) เทศพาณิชย์

^๔ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖. มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง (๒/๑) เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๒ เทศบาลเมือง

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕๓ กำหนดไว้ ดังนี้
 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล
 ดังต่อไปนี้

- (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐
- (๒) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (๓) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
- (๕) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (๖) ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
- (๗) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๘) ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น
- (๙) จัดระเบียบการจราจร หรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่

ดังกล่าว ^๙

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕๔ กำหนดไว้ ดังนี้
 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาลเมือง
 ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๒) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- (๓) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (๔) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (๕) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
- (๖) ให้มีการสาธารณสุข
- (๗) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- (๘) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
- (๙) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
- (๑๐) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๑) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น
- (๑๒) เทศพาณิชย์

^๙ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖. มาตรา ๕๓ (๙) เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๓ เทศบาลนคร

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕๖ กำหนดไว้ ดังนี้
ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล
ดังต่อไปนี้

- (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๓
- (๒) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (๓) กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- (๔) การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ
และสถานบริการอื่น
- (๕) จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
- (๖) จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (๗) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
- (๘) การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๕๗ กำหนดไว้ ดังนี้
เทศบาลนครอาจจัดทำกิจการอื่น ๆ ตามมาตรา ๕๔ ได้

ข้อนำสังเกตต่อประเด็นเรื่องหน้าที่ของเทศบาลประการหนึ่งก็คือ หน้าที่ของเทศบาล
ที่กฎหมายกำหนดไว้ทั้งหมด เทศบาลจะสามารถกระทำได้อีกต่อเมื่อไม่มีกฎหมายอื่น ๆ
กำหนดให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ๆ อีกแล้ว เทศบาลจึงจะสามารถกระทำได้ โดยเห็น
ได้จากการที่กฎหมายใช้คำนำหน้ามาตรานี้ว่า “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาล ... มีหน้าที่
ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ ...” คำว่า “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย” ทำให้หน้าที่ของ
เทศบาลถูกจำกัดไว้ แม้กฎหมายเทศบาลจะกำหนดให้เทศบาลทำหน้าที่นั้นได้แต่ถ้ามีกฎหมายอื่น
กำหนดเป็นอย่างอื่น เทศบาลก็ไม่อาจทำหน้าที่ดังกล่าวตามที่กฎหมายเทศบาลกำหนดได้
หรือกระทำได้อีกด้วยข้อจำกัดตามที่กฎหมายอื่น ๆ กำหนดเท่านั้น ดังนั้นแม้ว่าในข้อกฎหมาย
จะได้กำหนดภารกิจหน้าที่ของเทศบาลเอาไว้อย่างกว้างขวาง แต่ก็มีได้หมายความว่าเทศบาล
จะสามารถกระทำได้ในทุกหน้าที่ เนื่องจากข้อจำกัดทางกฎหมายดังกล่าว ๐๐

**พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒**

นอกจากหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การ
บริหารส่วนตำบล หรือเทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งเทศบาลแล้ว ในพระราชบัญญัติ
กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒
ยังได้กำหนดหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลไว้ ได้แก่

มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและ
หน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- (๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

๐๐ สถาบันพระปกเกล้า. สืบค้นเมื่อ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔, สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/QUtJl>

- (๒) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (๓) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (๔) สาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- (๕) การสาธารณูปการ
- (๖) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (๗) การพาณิชย์ และส่งเสริมการลงทุน
- (๘) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๙) การจัดการศึกษา
- (๑๐) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและ
ผู้ด้อยโอกาส
- (๑๑) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี
ของท้องถิ่น
- (๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๑๔) การส่งเสริมกีฬา
- (๑๕) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (๑๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๑๗) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (๑๘) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
- (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (๒๐) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (๒๑) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (๒๒) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (๒๓) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย
โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
- (๒๔) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๒๕) การผังเมือง
- (๒๖) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (๒๗) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (๒๘) การควบคุมอาคาร
- (๒๙) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษา
ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (๓๑) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ
ประกาศกำหนด

๓. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)

หน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐
แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๔๕ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขต
องค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

- (๑) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย
- (๒) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- (๓) สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๔) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วน
ท้องถิ่นอื่น

(๕) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

(๖) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด
พ.ศ. ๒๔๙๘ เฉพาะภายในเขตสภาตำบล

(๖/๑) ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนในการดูแลการจราจรและการรักษา
ความสงบเรียบร้อย

(๗) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๗ ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี
ของท้องถิ่น

(๗ تري) จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งการจัดการ
หรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก

(๘) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต
องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกัน
ดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๙) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น
กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลาง หรือราชการส่วนภูมิภาค
อาจมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๖ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่
ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่อยู่นอกเขตจังหวัดได้ เมื่อได้รับความ
ยินยอมจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้
ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงาน
ของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น โดยเรียกค่าบริการได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติ

มาตรา ๕๐ การดำเนินกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีลักษณะเป็นการ
พาณิชย์อาจทำได้โดยการตราเป็นข้อบัญญัติ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ทั้งนี้ กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๔๕ (๘) กำหนดให้กิจการดังต่อไปนี้เป็นกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ^{๑๑}

- (๑) จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (๒) กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (๓) บำบัดน้ำเสีย
- (๔) บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๕) วางผังเมือง
- (๖) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ซึ่งอย่างน้อยต้องเป็นทางหลวงชนบทตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง
- (๗) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำ
- (๘) จัดให้มีท่าเทียบเรือ ท่าข้าม ที่จอดรถ และตลาด
- (๙) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๑๐) รักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (๑๑) จัดการศึกษา ทำนุบำรุงศาสนา และบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (๑๒) จัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬา สถานพักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะและสวนสัตว์ตลอดจนสถานที่ประชุมอบรมสำหรับราษฎร
- (๑๓) จัดให้มีการสังคมสงเคราะห์และการสาธารณสุขการ
- (๑๔) ป้องกันและบำบัดรักษาโรค
- (๑๕) จัดตั้งและการบำรุงสถานพยาบาล
- (๑๖) ส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๑๗) ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ
- (๑๘) กิจการที่ได้มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๔๖ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่อยู่นอกเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ เมื่อ^{๑๒}

(๑) การนั้นจำเป็นต้องกระทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) ได้รับความยินยอมจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ

^{๑๑} กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑). ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

^{๑๒} กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

(๓) ได้รับความยินยอมจากสภาแห่งราชการส่วนท้องถิ่นหรือสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

นอกจากหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ยังได้กำหนดหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ด้วยเช่นกันในมาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๑

มาตรา ๑๗ ภายใต้งบบังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๒) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(๓) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๔) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๕) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๖) การจัดการศึกษา

(๗) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(๘) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

(๙) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(๑๐) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

(๑๑) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

(๑๒) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ

(๑๓) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ

(๑๔) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

(๑๕) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ

(๑๖) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๑๗) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง

(๑๘) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

(๑๙) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

(๒๐) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ

(๒๑) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร

(๒๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๒๓) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด

(๒๔) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(๒๕) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(๒๖) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(๒๗) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส

(๒๘) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒๙) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๑ บรรดาอำนาจและหน้าที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐตามกฎหมายรัฐอาจมอบอำนาจและหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทนได้

ในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจร่วมมือกันดำเนินการหรืออาจร้องขอให้รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นแล้วแต่กรณี ดำเนินการแทนได้

๒.๓ แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในเรื่องการถ่ายโอนภารกิจให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงตลอดถึงการจัดสรรภาษีอากร เงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับการถ่ายโอนภารกิจบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบางภารกิจจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อรองรับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๑) ^{๑๓} มีภารกิจที่ต้องถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น ๒๔๕ ภารกิจ จากหน่วยราชการ ๕๗ กรม ใน ๑๕ กระทรวง และ ๑ ส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง โดยได้มีการถ่ายโอนไปแล้วทั้งสิ้น ๑๘๖ ภารกิจ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๙๒ คงเหลือภารกิจที่ยังไม่ถ่ายโอนทั้งสิ้น ๕๙ ภารกิจ ^{๑๔}

๑. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน ๘๗ เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ จำนวน ๑๗ กรม ใน ๗ กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ คือ

- (๑.๑) การคมนาคมและการขนส่ง
 - (๑.๑.๑) ทางบก
 - (๑.๑.๒) ทางน้ำ
- (๑.๒) สาธารณูปโภค
 - (๑.๒.๑) แหล่งน้ำ/ระบบประปาชนบท
- (๑.๓) สาธารณูปการ
 - (๑.๓.๑) การจัดให้มีและควบคุมตลาด
- (๑.๔) การผังเมือง
- (๑.๕) การควบคุมอาคาร

๒. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ภารกิจถ่ายโอน จำนวน ๑๐๓ เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ จำนวน ๒๖ กรม ใน ๗ กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ คือ

- (๒.๑) การส่งเสริมอาชีพ
- (๒.๒) งานสวัสดิการสังคม
 - (๒.๒.๑) การสังคมสงเคราะห์พัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส
- (๒.๓) นันทนาการ
 - (๒.๓.๑) การส่งเสริมกีฬา
 - (๒.๓.๒) การจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

^{๑๓} ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

^{๑๔} สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

(๒.๔) การศึกษา

(๒.๔.๑) การจัดการศึกษาในระบบ

(๒.๔.๒) การศึกษานอกระบบ

(๒.๕) การสาธารณสุข

(๒.๕.๑) การสาธารณสุข การรักษาพยาบาลและการป้องกันและควบคุม

โรคติดต่อ

(๒.๖) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

๓. ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน ๑๗ เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ จำนวน ๙ กรม ใน ๖ กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ ดังนี้

(๓.๑) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพของประชาชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น

(๓.๒) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓.๓) การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

(๔) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน ๑๙ เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ จำนวน ๖ กรม ใน ๕ กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ คือ

(๔.๑) การวางแผน

(๔.๒) การพัฒนาเทคโนโลยี

(๔.๓) การส่งเสริมการลงทุน

(๔.๔) การพาณิชยกรรม

(๔.๕) การพัฒนาอุตสาหกรรม

(๔.๖) การท่องเที่ยว

(๕) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน ๑๗ เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ จำนวน ๙ กรม ใน ๔ กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ คือ

(๕.๑) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาป่า

(๕.๒) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ

(๕.๓) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

(๖) ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน ๒ เรื่อง มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ จำนวน ๑ กรม ใน ๑ กระทรวง ในกลุ่มภารกิจต่อไปนี้

(๖.๑) การปกป้อง คุ้มครอง ควบคุม ดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒)^{๑๔} มีภารกิจที่ต้องถ่ายโอนทั้งสิ้น ๔๔ ภารกิจ รวม ๑๑๔ งาน/โครงการ/กิจกรรม จาก ๓๗ กรม/สำนัก ใน ๑๕ กระทรวง ๑ ส่วนราชการ ที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และ ๑ รัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีการถ่ายโอนไปแล้วหรือทยอยถ่ายโอน รวม ๗๖ งาน/โครงการ/กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๗ คงเหลือภารกิจที่ยังไม่ถ่ายโอนทั้งสิ้น ๓๘ ภารกิจ

(๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

(๑.๑) การคมนาคมและการขนส่ง

(๑.๑.๑) กลุ่มภารกิจทางบก

๑. การก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน
๒. สถานีขนส่ง
๓. วิศวกรรมจราจรทางบก

(๑.๑.๒) กลุ่มภารกิจทางน้ำ

๑. การดูแลรักษาทางน้ำ
๒. การก่อสร้างและดูแลสถานีขนส่งทางน้ำ
๓. การคมนาคมและการสัญจรทางน้ำ

(๑.๒) ภารกิจด้านสาธารณสุขโรค และสาธารณสุขการ

(๑.๒.๑) กลุ่มภารกิจแหล่งน้ำ/ประปาชนบท

- แหล่งน้ำอุปโภค/บริโภค และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

(๑.๓) ภารกิจด้านการผังเมือง และการควบคุมอาคาร

(๑.๓.๑) กลุ่มภารกิจการจัดทำผังเมือง

- ผังเมืองรวมจังหวัด และผังเมืองรวมในเขตองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

(๑.๓.๒) กลุ่มภารกิจการควบคุมอาคาร

- การควบคุมอาคาร

(๑.๓.๓) กลุ่มภารกิจการขุดดินและถมดิน

- การขุดดินและถมดิน

(๒) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

(๒.๑) ภารกิจด้านการส่งเสริมอาชีพ

(๒.๑.๑) กลุ่มภารกิจการส่งเสริมอาชีพ

- การส่งเสริมอาชีพเลี้ยงสัตว์

(๒.๒) ภารกิจด้านสวัสดิการสังคม

(๒.๒.๑) กลุ่มภารกิจด้านการสังคมสงเคราะห์พัฒนาคุณภาพชีวิต

- การส่งเสริมคุณภาพชีวิต

^{๑๔} ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง การบังคับใช้แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒)

(๒.๒.๒) กลุ่มภารกิจด้านการส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ

- ควบคุมหอพักเอกชน

(๒.๓) ภารกิจด้านการศึกษา

(๒.๓.๑) กลุ่มภารกิจการจัดการศึกษาในระบบที่เป็นการจัดการขั้นพื้นฐาน

๑. การจัดการศึกษาในระบบที่เป็นการจัดการขั้นพื้นฐาน

๒. การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา

(๒.๓.๒) กลุ่มภารกิจการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๑. ห้องสมุด

๒. การบริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(๒.๔) ภารกิจด้านการสาธารณสุข

(๒.๔.๑) กลุ่มภารกิจการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคและการรักษาพยาบาล

รักษาพยาบาลเบื้องต้น

๑. การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคและการรักษา

๒. การรักษาพยาบาล

(๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

(๓.๑) ภารกิจด้านการส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพ

(๓.๑.๑) กลุ่มภารกิจการคุ้มครองผู้บริโภค

๑. ชั่งตวงวัด

๒. คุ้มครองผู้บริโภค

(๓.๒) ภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๓.๒.๑) กลุ่มภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- การช่วยเหลือผู้ประสบภัย

(๓.๓) ภารกิจด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

(๓.๓.๑) กลุ่มภารกิจที่ต้องจดทะเบียน

๑. การจัดทำทะเบียนสัตว์พาหนะ

๒. ทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวประชาชน

๓. ทะเบียนครอบครัวและทะเบียนชื่อบุคคล

๔. การรับจดทะเบียนรถยนต์

(๓.๓.๒) กลุ่มภารกิจด้านการอนุมัติอนุญาต

๑. สถานบริการ

๒. โรงแรม

๓. การพนัน

๔. การเรียไร

- ๕. การขายทอดตลาดและการค้าของเก่า
- ๖. สถานประกอบกิจการสถานีน้ำมันเชื้อเพลิง
- ๗. สุราและยาสูบ
- (๓.๓.๓) กลุ่มภารกิจด้านการเปรียบเทียบปรับ
 - ๑ การออกใบสั่งการกระทำผิดตามกฎหมายจราจร
 - ๒ อำนาจเปรียบเทียบปรับ
- (๓.๓.๔) กลุ่มภารกิจด้านแรงงานต่างด้าว
 - การกิจการควบคุมแรงงานต่างด้าว
- (๔) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว
 - (๔.๑) การกิจการส่งเสริมการลงทุน
 - (๔.๑.๑) กลุ่มภารกิจส่งเสริมการลงทุน
 - ส่งเสริมการลงทุน
 - (๔.๒) ภารกิจด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม
 - (๔.๒.๑) กลุ่มภารกิจดูแลโรงงาน
 - การดูแลโรงงาน
 - (๔.๓) ภารกิจด้านการวางแผนและจัดทำมาตรฐานอุตสาหกรรม
 - (๔.๓.๑) กลุ่มภารกิจด้านการจัดทำมาตรฐานอุตสาหกรรม
 - การกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมและเผยแพร่มาตรฐานอุตสาหกรรม
 - (๔.๔) ภารกิจด้านการท่องเที่ยว
 - (๔.๔.๑) กลุ่มภารกิจด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - การส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - (๔.๕) ภารกิจด้านการพาณิชยกรรม
 - (๔.๕.๑) กลุ่มภารกิจด้านการพาณิชยกรรม
 - งานทะเบียนพาณิชย์
 - (๕) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม
 - (๕.๑) ภารกิจด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาป่า
 - (๕.๑.๑) กลุ่มภารกิจด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การคุ้มครองดูแลและการบำรุงรักษาป่า
 - การคุ้มครองดูแลและรักษาป่า
 - (๕.๑.๒) กลุ่มภารกิจด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
 - การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
 - (๖) ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - (๖.๑) การป้องกัน คุ้มครอง ควบคุม ดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
 - (๖.๑.๑) กลุ่มภารกิจดูแลบำรุงรักษาโบราณสถาน
 - การดูแลบำรุงรักษาโบราณสถาน

การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๑) และ (ฉบับที่ ๒) ด้านการถ่ายโอนภารกิจที่ผ่านมายังไม่สามารถขับเคลื่อนได้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เนื่องจากยังมีปัญหาเรื่องการบริหารจัดการ เช่น การแก้ไขกฎหมายยังทำได้ล่าช้า ระบบความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และภาคส่วนต่าง ๆ ด้านโครงสร้างองค์กร ความไม่พร้อมด้านบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการที่มีภารกิจถ่ายโอนขอชะลอและขอทบทวนภารกิจ และพยายามสร้างงานใหม่ให้ตนเองที่คล้ายคลึงกับภารกิจที่ถ่ายโอน การทับซ้อนของภารกิจหน้าที่ระหว่างราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนท้องถิ่น การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้โดยอิสระ ต้องอยู่ภายใต้กรอบวิธีปฏิบัติของกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือไม่สามารถดำเนินการในภารกิจที่เป็นนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งปัญหาเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณที่ไม่สะท้อนภาระงานภายในพื้นที่บุคลากรไม่ไปตามภารกิจ ขึ้นอยู่กับความสมัครใจ คำสั่ง กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการถ่ายโอนไม่ได้รับการแก้ไขให้สอดคล้องกับภารกิจที่ถ่ายโอน หรือส่วนราชการไม่ทำหน้าที่สนับสนุน ให้คำปรึกษาแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งผลกระทบที่เกิดจากการปฏิรูปประเทศไทยและการปฏิรูปโครงสร้าง อำนาจ เป็นต้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทบทวนและจัดทำแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) ขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๓๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดว่า ในกรณีที่สภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้บังคับ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจดำเนินการปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นได้ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้มีการปรับปรุง (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. จำนวน ๗ แผน ได้แก่

๑. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ด้านการถ่ายโอนภารกิจ โดยกำหนดลักษณะภารกิจที่จะถ่ายโอนไว้ ๓ ด้าน ๒๕ ภารกิจ ดังนี้

ด้านที่ ๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน ๕ ภารกิจ มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจจำนวนทั้งสิ้น ๙ กรม ใน ๓ กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ ดังนี้

(๑) แผนภารกิจด้านการคมนาคมและการขนส่ง

(๑.๑) กลุ่มภารกิจทางบ

(๑.๑.๑) ภารกิจการก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและสะพาน

- งานก่อสร้างบำรุงรักษาถนนและสะพาน

(๑.๑.๒) ภารกิจสถานีนีขนสง

- งานสถานีนีขนสงผู้โดยสารและอำนาจการตรวจสอบ

(๒) แผนภารกิจด้านสาธารณสุขโรคและสาธารณสุขการ

(๒.๑) กลุ่มภารกิจแหล่งน้ำ/ประปาชนบท

(๒.๑.๑) ภารกิจแหล่งน้ำอุปโภค/บริโภค และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

- การก่อสร้างและบำรุงรักษาแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคและ

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

- การเรียกเก็บค่าน้ำบาดาล

- การอนุญาตการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่มีขนาดเส้นผ่า

ศูนย์กลางตอนบนสุดไม่เกิน ๖ นิ้ว (๑๕๒ มิลลิเมตร) และการอนุญาตใช้น้ำบาดาลที่อนุญาตใช้ไม่เกินวันละ ๑๐๐ ลูกบาศก์เมตร

ด้านที่ ๒ ด้านสังคม มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน ๑๕ ภารกิจ มีส่วนราชการถ่ายโอน ภารกิจจำนวนทั้งสิ้น ๑๑ กรม/สำนัก ใน ๖ กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ ดังนี้

(๑) แผนภารกิจด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

(๑.๑) กลุ่มภารกิจด้านสวัสดิการสังคม

(๑.๑.๑) ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.)

(๑.๑.๒) การสงเคราะห์ในการจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี

(๑.๑.๓) งานอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.)

(๑.๑.๔) โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

(๑.๑.๕) การส่งเสริม สนับสนุนและจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชน

(๑.๑.๖) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของผู้สูงอายุ

(๑.๑.๗) ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

(๑.๑.๘) ศูนย์รับแจ้งเหตุและแจ้งงานการแพทย์ฉุกเฉินจังหวัด (๑๖๖๙)

(๑.๒) กลุ่มภารกิจด้านการส่งเสริมสุขภาพ

(๑.๒.๑) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ (รพ.สต.)

(๑.๒.๒) การคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ

(๒) แผนภารกิจด้านการจัดระเบียบชุมชน และรักษาความสงบเรียบร้อย

(๒.๑) กลุ่มภารกิจการใช้อำนาจทางปกครอง

(๒.๑.๑) การอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน

(๒.๑.๒) นายตรวจขังตวงวัด ตามพระราชบัญญัติมาตราขังตวงวัด

พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒.๑.๓) การควบคุมการปิดป้ายแสดงราคาสินค้า

(๒.๑.๔) การควบคุมแรงงานต่างด้าว

(๒.๑.๕) การส่งเสริมและควบคุมการเลี้ยงสัตว์

ด้านที่ ๓ ด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน ๕ ภารกิจ มีส่วนราชการถ่ายโอนภารกิจจำนวนทั้งสิ้น ๕ กรม และ ๑ รัฐวิสาหกิจ ใน ๓ กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ ดังนี้

(๑) แผนภารกิจด้านการส่งเสริมการลงทุนและการท่องเที่ยว

(๑.๑) กลุ่มภารกิจส่งเสริมการท่องเที่ยว

- การปรับปรุงดูแลรักษาสถานที่ท่องเที่ยว

(๒) แผนภารกิจด้านการบริหารจัดการ การเกษตร การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๒.๑) กลุ่มภารกิจการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้

- การบริหารจัดการและพัฒนาพื้นที่ป่า/พื้นที่อุทยานแห่งชาติ/พื้นที่ชายฝั่งทะเลให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

- ส่งเสริมอาสาพัฒนาป่าชุมชน

(๒.๒) กลุ่มภารกิจส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร

- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.)

(๒.๓) กลุ่มภารกิจการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

- การจัดการการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่ง

๒. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ด้านการเงิน การคลัง และงบประมาณ

๓. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ด้านการถ่ายโอนบุคลากรและการพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ

๔. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ด้านการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน

๕. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ด้านเสริมสร้างและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่นและภาคประชาสังคม

๖. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. พ.ศ. ด้านการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ด้านการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

ทั้งนี้ คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีการพิจารณาศึกษา เรื่อง “โครงสร้างและอำนาจหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ^{๑๖} เพื่อเสนอแนวทางการปฏิรูปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เช่น รูปแบบ โครงสร้าง การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น หน้าที่และอำนาจการเงิน การคลังและการงบประมาณ การมีส่วนร่วมของประชาชนและการกำกับดูแล เป็นต้น และเพื่อให้การปฏิรูปโครงสร้างและอำนาจหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปเกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมจึงได้มีการเสนอให้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยนำหลักกฎหมายดังกล่าวรวมเข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดรูปแบบโครงสร้างใหม่ให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการปรับปรุงแบบโครงสร้างใหม่และยังไม่ครบวาระยังคงอยู่ต่อไปจนกว่าจะครบวาระ กรณีที่กฎหมายลำดับรองยังไม่บังคับใช้ให้ใช้กฎหมายเดิมไปพลางก่อนเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับร่างพระราชบัญญัติ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ ซึ่งจะทำการบังคับใช้กฎหมายมีความชัดเจนและสะดวกต่อการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นมาตรฐานเดียวกัน เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความคุ้มค่า ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการจัดบริการสาธารณะ กิจกรรมสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในมาตรฐานเดียวกัน แล้วเสนอไปยังรัฐบาลสมัยคณะรักษาความสงบแห่งชาติเพื่อพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจ รัฐบาลได้รับทราบและมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจ โดยกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาศึกษาและจัดทำร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อมาคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา ได้มีการพิจารณาศึกษาและจัดทำเป็นรายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง การปฏิรูปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ตามร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ^{๑๗} แล้วเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจ คณะรัฐมนตรีได้รับทราบและมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจ

^{๑๖} คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. รายงานผลการพิจารณาการศึกษา เรื่อง “โครงสร้างและอำนาจหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” (๒๕๕๙).

^{๑๗} คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา. รายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง การปฏิรูปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ตามร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๒๕๖๔).

โดยกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นใช้ประกอบการพิจารณาศึกษาและแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ดำเนินการเปิดรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๗๗ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หากร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีผลบังคับใช้จะมีผลให้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น ๓๒ ฉบับ และรวบรวมไว้ในประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับเดียว เพื่อความสะดวกแก่การอ้างอิงและบังคับใช้กฎหมาย และจะทำให้ลดความซ้ำซ้อนในเรื่องหน้าที่และอำนาจหรือลดการทับซ้อนพื้นที่ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล และจะทำให้การจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๔ หน้าที่ของรัฐ^{๑๔}

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ กำหนดให้รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บุรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด และกำหนดหน้าที่ของรัฐในด้านอื่น ๆ ดังนี้

ด้านการศึกษา รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาอย่างน้อย ๑๒ ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ด้านสาธารณสุข รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ ทัวถึง ส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค สนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย

ด้านสาธารณูปโภค รัฐต้องดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ดูแลไม่ให้มีการเก็บค่าบริการจนเป็นภาระต่อประชาชน และสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานต้องให้รัฐเป็นเจ้าของมากกว่าร้อยละ ๕๑

ด้านศิลปะ วัฒนธรรม รัฐต้องอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ

^{๑๔} สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. สืบค้นเมื่อ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔, สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/Mh4xf>

ด้านทรัพยากร รัฐต้องอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้ หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุล และยั่งยืน

ด้านสิ่งแวดล้อม การดำเนินการใดของรัฐหรือรัฐจะอนุญาต ถ้ามีผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตของประชากรหรือชุมชน ต้องมีการศึกษา และประเมินผล ระมัดระวังไม่ให้เกิดผลกระทบหรือกระทบให้น้อยที่สุด และต้องมีการ ดำเนินการเยียวยาความเดือดร้อนด้วย

ด้านข้อมูลข่าวสารสาธารณะ รัฐต้องเปิดเผยข้อมูล หรือข่าวสารสาธารณะใน ครอบครองของหน่วยงานรัฐ ที่ไม่ใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงหรือความลับทางราชการ และจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย

ด้านคลื่นความถี่ ดาวเทียม รัฐต้องดูแลรักษาคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจร ดาวเทียม เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน

ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกในการคุ้มครองและพิทักษ์ สิทธิผู้บริโภคด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการรับรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย หรือด้านอื่นใด ที่เป็นประโยชน์

ด้านการการเงิน การคลัง ภาษี รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ ฐานะการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคง ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมต่อสังคม

ด้านขจัดทุจริตและประพฤติมิชอบ รัฐต้องมีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดกาทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและเอกชนอย่างเข้มงวด

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ระบบราชการไทยแบ่งองค์กรออกเป็น ๓ ส่วน คือ ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค และระเบียบบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่น ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินทั้ง ๓ ส่วน ใช้หลักการรวมอำนาจปกครอง และหลักการกระจายอำนาจผสมกัน กล่าวคือ ระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ใช้หลักรวมอำนาจปกครอง สำหรับราชการส่วนท้องถิ่นใช้หลักการกระจายอำนาจปกครอง

๒.๔.๑ การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้ จัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ได้แก่ สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวงซึ่งมีฐานะ เทียบเท่ากระทรวง ทบวงซึ่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง กรม หรือส่วนราชการ ที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง

๒.๔.๑.๑ สำนักนายกรัฐมนตรี พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๗ วรรคสอง บัญญัติให้มีสำนักนายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็นกระทรวง และใน วรรคสามของมาตราดังกล่าวก็ได้บัญญัติให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลด้วย

ภายในสำนักนายกรัฐมนตรี ประกอบด้วย ส่วนราชการที่ขึ้นอยู่กับ การบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีและไม่อยู่ภายใต้ กระทรวง ทบวง กรมใด ปัจจุบันมีส่วน ราชการที่อยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีอยู่ทั้งสิ้น ๑๖ ส่วนราชการ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยส่วนราชการ จำนวน ๑๓ แห่ง คือ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักข่าวกรอง แห่งชาติ สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานขับเคลื่อนการ ปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง และสำนักงาน คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และส่วน ราชการอีก ๓ แห่ง ซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี คือ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กรมประชาสัมพันธ์ และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค อยู่ในบังคับบัญชาของ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรีมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และกำหนดนโยบายของสำนักนายกรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรืออนุมัติ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี และให้มีรอง นายกรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยสั่ง และปฏิบัติราชการ

๒.๔.๑.๒ กระทรวง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๘ กำหนดให้กระทรวงมีส่วนราชการภายใน ได้แก่ สำนักงานรัฐมนตรี สำนักงาน ปลัดกระทรวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น เว้นแต่บางกระทรวงเห็นว่าไม่มีความ จำเป็นจะไม่แยกส่วนราชการตั้งขึ้นเป็นกรมก็ได้ และกระทรวงใดมีความจำเป็นจะต้องมี ส่วนราชการเพื่อทำหน้าที่จัดทำนโยบายและแผน กำกับ เร่งรัด และติดตามนโยบายและ แผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง จะจัดระเบียบบริหารราชการโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มีสำนักนโยบายและแผนเป็นส่วนราชการภายในขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงก็ได้

ในกระทรวงมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานในกระทรวง ให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีแถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรืออนุมัติ โดยจะให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้ ในกระทรวงมีปลัดกระทรวงคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการรับผิดชอบควบคุมราชการประจำใน กระทรวง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในกระทรวงและเป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวง ในการปฏิบัติราชการของปลัดกระทรวง ให้มีรอง ปลัดกระทรวงคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการตามที่ปลัดกระทรวงมอบหมาย แต่ถ้าหาก กระทรวงใดมีการจัดกลุ่มภารกิจจะให้มีรองปลัดกระทรวงเพิ่มขึ้นเป็นหัวหน้ากลุ่มภารกิจก็ได้ หรือถ้าหากกระทรวงใดมีการกิจเพิ่มขึ้นก็อาจมีรองปลัดกระทรวงเพิ่มขึ้นได้ตามจำนวนที่กำหนด ไว้ในกฎหมาย

สำนักงานรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขานุการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมือง เป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานรัฐมนตรีขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง และจะให้เป็นผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนเลขานุการรัฐมนตรีก็ได้ ส่วนสำนักงานปลัดกระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง และราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามนโยบายแนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง ในปัจจุบันเมื่อนับรวมสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีฐานะเป็นกระทรวงด้วยแล้ว ประเทศไทยมีกระทรวงรวมทั้งสิ้น ๒๐ กระทรวง คือ

๑) กระทรวงกลาโหม มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้กระทรวงกลาโหม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทั้งภายนอกและภายในประเทศ การรักษาสถาปัตยกรรมแห่งชาติ สนับสนุนการพัฒนาประเทศ และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงกลาโหม ส่วนการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหมนั้น มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้เป็นไปตามกฎหมายข้อบังคับ และระเบียบแบบแผนว่าด้วยการนั้น ซึ่งต่อมาก็ได้มีพระราชบัญญัติจัดระเบียบกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ กำหนดให้กระทรวงกลาโหม มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

(๑) สำนักงานรัฐมนตรี

(๒) สำนักงานปลัดกระทรวง

(๓) กรมราชองครักษ์

(๔) กองทัพอากาศ โดยในกองทัพอากาศนั้น มาตรา ๑๗ พระราชบัญญัติจัดระเบียบกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ประกอบด้วยส่วนราชการ ดังนี้ กองบัญชาการกองทัพอากาศ กองทัพบก กองทัพเรือและกองทัพอากาศ

๒) กระทรวงการคลัง มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้กระทรวงการคลัง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินการคลังแผ่นดิน การประเมินราคาทรัพย์สิน การบริหารพัสดุภาครัฐ กิจการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ทรัพย์สินของแผ่นดิน ภาษีอากร การระงับการ กิจการหารายได้ที่รัฐมีอำนาจดำเนินการได้แต่ผู้เดียวตามกฎหมายและไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่น การบริหารหนี้สาธารณะ การบริหารและการพัฒนาเศรษฐกิจและหลักทรัพย์ของรัฐ และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการคลัง

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงการคลัง มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงการคลัง มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมธนารักษ์
- (๔) กรมบัญชีกลาง
- (๕) กรมศุลกากร
- (๖) กรมสรรพสามิต
- (๗) กรมสรรพากร
- (๘) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
- (๙) สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
- (๑๐) สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๓) กระทรวงการต่างประเทศ มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้กระทรวงการต่างประเทศมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการต่างประเทศ และราชการอื่นตามที่ได้มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการต่างประเทศ

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงการต่างประเทศ มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงการต่างประเทศ มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมการกงสุล
- (๔) กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ
- (๕) กรมพิธีการทูต
- (๖) กรมยุโรป
- (๗) กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- (๘) กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
- (๙) กรมสารนิเทศ
- (๑๐) กรมองค์การระหว่างประเทศ
- (๑๑) กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
- (๑๒) กรมอาเซียน
- (๑๓) กรมเอเชียตะวันออก
- (๑๔) กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา

๔) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การกีฬา การศึกษาด้านกีฬา นันทนาการ และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมพลศึกษา
- (๔) กรมการท่องเที่ยว

๕) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรม และความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัว และชุมชน และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมกิจการเด็กและเยาวชน
- (๔) กรมกิจการผู้สูงอายุ
- (๕) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
- (๖) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- (๗) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๖) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาตรา ๑๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุน และกำกับดูแลการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและการสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อให้การพัฒนาประเทศเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม มาตรา ๑๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งต่อมาก็ได้มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๘ กำหนดให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมวิทยาศาสตร์บริการ
- (๔) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
- (๕) สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
- (๖) สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ

๗) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเกษตรกรรม การจัดหาแหล่งน้ำและพัฒนาระบบชลประทาน ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ส่งเสริมและพัฒนาาระบบสหกรณ์ รวมตลอดทั้งกระบวนการผลิตและสินค้าเกษตรกรรม และราชการอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมการข้าว
- (๔) กรมชลประทาน
- (๕) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- (๖) กรมประมง
- (๗) กรมปศุสัตว์
- (๘) กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
- (๙) กรมพัฒนาที่ดิน
- (๑๐) กรมวิชาการเกษตร
- (๑๑) กรมส่งเสริมการเกษตร
- (๑๒) กรมส่งเสริมสหกรณ์
- (๑๓) กรมหม่อนไหม
- (๑๔) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- (๑๕) สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
- (๑๖) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๘) กระทรวงคมนาคม มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการขนส่ง ธุรกิจ การขนส่ง การวางแผนจราจร และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงคมนาคมหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงคมนาคม

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงคมนาคม มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงคมนาคมมีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมเจ้าท่า
- (๔) กรมการขนส่งทางบก
- (๕) กรมการขนส่งทางราง
- (๖) กรมท่าอากาศยาน
- (๗) กรมทางหลวง
- (๘) กรมทางหลวงชนบท
- (๙) สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร

๙) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผน ส่งเสริม พัฒนา และดำเนินกิจการเกี่ยวกับดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม การอุดมศึกษา การสถิติ และราชการอื่น ตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มาตรา ๒๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงคมนาคม มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมอุดมศึกษา
- (๔) สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ

- (๕) สำนักงานสถิติแห่งชาติ

๑๐) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป่าไม้ การสงวน อนุรักษ์ และการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และราชการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมควบคุมมลพิษ
- (๔) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- (๕) กรมทรัพยากรธรณี
- (๖) กรมทรัพยากรน้ำ
- (๗) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- (๘) กรมป่าไม้
- (๙) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (๑๐) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- (๑๑) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

๑๑) กระทรวงพลังงาน มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงพลังงาน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหา พัฒนาและบริหารจัดการพลังงาน และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของกระทรวงพลังงานหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงพลังงาน

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงพลังงานนั้น มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงพลังงาน มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ
- (๔) กรมธุรกิจพลังงาน
- (๕) กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
- (๖) สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

๑๒) กระทรวงพาณิชย์ มาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงพาณิชย์ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการค้า ธุรกิจ บริการ ทรัพย์สินทางปัญญา และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงพาณิชย์

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงพาณิชย์ มาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้กระทรวงพาณิชย์ มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมการค้าต่างประเทศ
- (๔) กรมการค้าภายใน
- (๕) กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
- (๖) กรมทรัพย์สินทางปัญญา
- (๗) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
- (๘) กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- (๙) สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า

๑๓) กระทรวงมหาดไทย มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบำบัดทุกข์บำรุงสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การอำนวยความสะดวก การส่งเสริมและพัฒนาการเมืองการปกครอง การพัฒนาการบริหารราชการส่วนภูมิภาค การปกครองท้องถิ่น การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและพัฒนาชุมชน การทะเบียนราษฎร ความมั่นคงภายใน กิจการสาธารณภัย และการพัฒนาเมืองและราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงมหาดไทย มาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงมหาดไทย มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมการปกครอง
- (๔) กรมการพัฒนาชุมชน
- (๕) กรมที่ดิน
- (๖) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๗) กรมโยธาธิการและผังเมือง
- (๘) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑๔) กระทรวงยุติธรรม มาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมเสริมสร้างและอำนวยความสะดวกยุติธรรมในสังคม และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงยุติธรรมหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงยุติธรรม

การจัดระเบียบภายในกระทรวงยุติธรรม มาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงยุติธรรมมีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
 - (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
 - (๓) กรมคุมประพฤติ
 - (๔) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
 - (๕) กรมบังคับคดี
 - (๖) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
 - (๗) กรมราชทัณฑ์
 - (๘) กรมสอบสวนคดีพิเศษ
 - (๙) สำนักงานกิจการยุติธรรม
 - (๑๐) สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
- ส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อรัฐมนตรี
- (๑๑) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๑๕) กระทรวงแรงงาน มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงแรงงาน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารและคุ้มครองแรงงาน พัฒนาฝีมือแรงงาน ส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงแรงงานหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงแรงงาน

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงแรงงาน มาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงแรงงานมีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมการจัดหางาน
- (๔) กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- (๕) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- (๖) สำนักงานประกันสังคม

๑๖) กระทรวงวัฒนธรรม มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงวัฒนธรรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับศิลปะ ศาสนา และวัฒนธรรม และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กระทรวงวัฒนธรรมหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงวัฒนธรรม

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงวัฒนธรรม มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงวัฒนธรรม มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมการศาสนา
- (๔) กรมศิลปากร
- (๕) กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
- (๖) สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

๑๗) กระทรวงศึกษาธิการ มาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึง การศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬา เพื่อการศึกษา รวมทั้ง การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา และราชการอื่นตามที่มีกฎหมาย กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กระทรวงศึกษาธิการหรือส่วนราชการที่สังกัด กระทรวงศึกษาธิการ

การจัดระเบียบราชการกระทรวงศึกษาธิการ มาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ซึ่งต่อมาก็ได้มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๐ กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- (๔) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (๕) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- (๖) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๑๘) กระทรวงสาธารณสุข มาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงสาธารณสุขมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพอนามัย การป้องกัน ควบคุม และรักษาโรคภัย การฟื้นฟูสมรรถภาพของประชาชน และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงสาธารณสุข มาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงสาธารณสุขมีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมการแพทย์
- (๔) กรมควบคุมโรค
- (๕) กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- (๖) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- (๗) กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
- (๘) กรมสุขภาพจิต
- (๙) กรมอนามัย
- (๑๐) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

๑๙) กระทรวงอุตสาหกรรม มาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงอุตสาหกรรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม การพัฒนาผู้ประกอบการ และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอุตสาหกรรมหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม

การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงอุตสาหกรรม มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้กระทรวงอุตสาหกรรม มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมโรงงานอุตสาหกรรม
- (๔) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
- (๕) กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
- (๖) สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย
- (๗) สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- (๘) สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

๒.๔.๑.๓ กรม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของกรมไว้ว่า มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแห่งส่วนราชการของกรม หรือตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของกรม โดยในกรมหนึ่งมีอธิบดีหนึ่งคนเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมให้เกิดผลตามเป้าหมาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง และจะมีรองอธิบดีเพื่อช่วยอธิบดีปฏิบัติราชการได้

กรมอาจแบ่งส่วนราชการได้เป็น ๒ ประเภท คือ สำนักงานเลขานุการกรมและกองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากอง โดยสำนักงานเลขานุการกรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของกรมและราชการที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะโดยให้มีเลขานุการกรม ส่วนกองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองหรือส่วนราชการอื่นนอกเหนือจากนั้น ให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยให้มีผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากองหรือหัวหน้าส่วนราชการอื่นนอกจากนั้นเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ

๒.๔.๑.๔ ส่วนราชการไม่มีสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง มาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้มีส่วนราชการซึ่งไม่อยู่ในสังกัดของสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง โดยมีฐานะเป็นกรม อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี จำนวน ๖ แห่ง คือ

(๑) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนา ส่งเสริมพัฒนาพระพุทธศาสนาและดูแลรักษาศาสนสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ และอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

(๒) สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

(๓) สำนักงานราชบัณฑิตยสภา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการค้นคว้าวิจัย และเผยแพร่ทางวิชาการ และอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

(๔) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย และอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

(๕) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

(๖) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

๒.๔.๒ การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค (Provincial Administration) เป็นการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักการแบ่งอำนาจ (Deconcentration) ราชการบริหารส่วนกลางจะมอบอำนาจหน้าที่ในกิจการบางอย่างไปให้แก่ราชการบริหารส่วนภูมิภาคไปปฏิบัติจัดทำ มีอำนาจตัดสินใจในขอบเขตที่จำกัดบางอย่างตามที่ราชการบริหารส่วนกลางจะได้มอบไว้ให้หน่วยงานที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค เป็นกลไกสำคัญทางการเมืองในการแปลงนโยบายการเมืองสู่การปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕๑ ได้บัญญัติให้การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคมีสองรูปแบบ คือ จังหวัดและอำเภอ

๒.๔.๒.๑ ความสำคัญของการบริหารราชการส่วนภูมิภาค

(๑) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปกครองในประเทศที่มีลักษณะเป็นรัฐเดี่ยว การปกครองส่วนกลางจะเป็นศูนย์รวมแห่งการจัดการปกครองของรัฐทั้งหมด ซึ่งการจัดระบบการปกครองด้วยวิธีการแบ่งงานออกเป็นระดับหรือชั้นตอนต่าง ๆ ก็เพื่อให้สามารถจัดการปกครองได้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ในประเทศที่มีนโยบายการปกครองแบบรวมอำนาจในทางการเมืองก็จะใช้ระบบการแบ่งอำนาจเป็นวิธีการหรือเครื่องมือในทางบริหาร

(๒) เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สืบทอดนโยบายของรัฐบาลไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ โดยตรง ซึ่งวิธีการแบ่งอำนาจนั้นเป็นการขยายงานของรัฐบาล หรือการแบ่งสาขาของรัฐบาลออกไปในระดับต่าง ๆ มีผลทำให้นโยบายของรัฐบาลได้ถูกนำไปปฏิบัติโดยตัวแทนของรัฐบาลโดยตรง

(๓) เพื่อแสดงฐานะตัวแทนของอำนาจส่วนกลาง กล่าวคือ ผู้ที่จะทำหน้าที่ในระดับภูมิภาคต้องมาจากการอนุมัติ แต่งตั้ง ยินยอมหรือตัดสินใจจากส่วนกลางเป็นสำคัญ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคจึงเป็นกลไกทางการเมืองในการแปลงนโยบายของรัฐสู่การปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ เป็นกลไกการบริหารราชการในการจัดบริการสาธารณะที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพและสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชน

๒.๔.๒.๒ ลักษณะสำคัญของการบริหารราชการส่วนภูมิภาค

การบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นกลไกทางการเมืองและกลไกทางการบริหาร ซึ่งมีลักษณะและหลักเกณฑ์สำคัญ ดังนี้

(๑) เป็นการแบ่งอำนาจการปกครองจากส่วนกลาง ซึ่งจะมีผู้แทนจากการบริหารราชการส่วนกลางไปประจำอยู่ในส่วนภูมิภาค มิใช่เป็นการกระจายอำนาจปกครอง

(๒) เจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาคยังอยู่ภายใต้อำนาจบังคับบัญชาส่วนกลาง โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารงานบุคคล ปัจจุบันมีการแบ่งมอบอำนาจตัดสินใจในเรื่องนี้มากขึ้น

(๓) ราชการส่วนภูมิภาคได้รับมอบอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการเฉพาะบางเรื่องบางประการเท่านั้น การบริหารราชการส่วนกลางมีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำวินิจฉัยสั่งการของส่วนภูมิภาคได้ ฉะนั้นผู้มีอำนาจสั่งการชั้นสุดท้ายก็คือราชการส่วนกลางนั่นเอง

อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน การบริหารราชการส่วนภูมิภาคได้รับการแบ่งอำนาจการตัดสินใจจากการบริหารราชการส่วนกลางในด้านการบริหารองค์การและการบริหารงานบุคคล ทำให้การตัดสินใจมีความรวดเร็วและตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น

๒.๔.๒.๓ จังหวัด

จังหวัดเกิดจากการรวมท้องที่หลาย ๆ อำเภอตั้งขึ้นเป็นจังหวัด มีฐานะเป็นนิติบุคคลโดยการตั้ง ยุบ และเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัดให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ (มาตรา ๕๒) ในปัจจุบันมีจังหวัดทั้งสิ้น ๗๖ จังหวัด ไม่รวมกรุงเทพมหานครที่มีฐานะเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

หน้าที่และอำนาจของจังหวัด

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๕๒/๑ ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของจังหวัด ดังต่อไปนี้

มาตรา ๕๒/๑ ให้จังหวัดมีอำนาจภายในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) นำภารกิจของรัฐและนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์
(๒) ดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเป็นธรรมในสังคม

(๓) จัดให้มีการคุ้มครอง ป้องกัน ส่งเสริม และช่วยเหลือประชาชน และชุมชนที่ด้อยโอกาสเพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง

(๔) จัดให้มีการบริการภาครัฐเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเสมอหน้า รวดเร็ว และมีคุณภาพ

(๕) จัดให้มีการส่งเสริม อุดหนุน และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้มีขีดความสามารถพร้อมที่จะดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนจากกระทรวง ทบวง กรม

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นของรัฐมอบหมาย หรือที่มีกฎหมายกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่ประจำอยู่ในเขตจังหวัดที่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องและเป็นไปตามแผนพัฒนาจังหวัดตามมาตรา ๕๓/๑

ผู้บริหารจังหวัด

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ๒๕๓๔ มาตรา ๕๔ กำหนดให้มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับนโยบายและคำสั่งจากนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลคณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติให้เหมาะสมกับท้องที่และประชาชน และเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการฝ่ายบริหาร ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในราชการส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการจังหวัดและอำเภอ และจะให้มีรองผู้ว่าราชการจังหวัด

หรือผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือทั้งรองผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้

หน้าที่และอำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ๒๕๓๔ มาตรา ๕๗ กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

มาตรา ๕๗ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) บริหารราชการตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และตามแผนพัฒนาจังหวัด

(๒) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมาย หรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

(๓) บริหารราชการตามคำแนะนำและคำสั่งของผู้ตรวจราชการ กระทรวงในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม มติของคณะรัฐมนตรีหรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี

(๔) กำกับดูแลการปฏิบัติราชการอันมิใช่ราชการส่วนภูมิภาคของข้าราชการซึ่งประจำอยู่ในจังหวัดนั้น ยกเว้นข้าราชการทหาร ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและข้าราชการครู ให้ปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม หรือมติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี หรือยับยั้งการกระทำใด ๆ ของข้าราชการในจังหวัดที่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม มติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี ไว้ชั่วคราวแล้วรายงานกระทรวง ทบวง กรม ที่เกี่ยวข้อง

(๕) ประสานงานและร่วมมือกับข้าราชการทหาร ข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการฝ่ายอัยการ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและข้าราชการครู ผู้ตรวจราชการและหัวหน้าส่วนราชการในระดับเขตหรือภาค ในการพัฒนาจังหวัดหรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ

(๖) เสนอบประมาณต่อกระทรวงที่เกี่ยวข้อง หรือเสนอขอจัดตั้งงบประมาณต่อสำนักงบประมาณตามมาตรา ๕๒ วรรคสาม และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

(๗) กำกับดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย

(๘) กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานองค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ ในการนี้ให้มีอำนาจทำรายงานหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดองค์การของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ

(๙) บรรลุ แต่งตั้ง ให้บำเหน็จ และลงโทษข้าราชการส่วนภูมิภาค ในจังหวัดตามกฎหมาย และตามที่ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง หรืออธิบดีมอบหมาย

๒.๔.๒.๔ อำเภอบ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑ ได้บัญญัติให้มีหน่วยราชการบริหารรองจากจังหวัดเรียกว่าอำเภอบ การตั้ง ยุบ และเปลี่ยนเขตอำเภอบให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

หน้าที่และอำนาจอำเภอบ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ๒๕๓๔ มาตรา ๖๑/๑ ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ของอำเภอบ ดังต่อไปนี้

(๑) อำนาจและหน้าที่ตามที่กำหนดในมาตรา ๕๒/๑ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) โดยให้นำความในมาตรา ๕๒/๑ บรรดาสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และจัดให้มีการบริการร่วมกันของหน่วยงานของรัฐในลักษณะศูนย์บริการร่วม

(๓) ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อร่วมมือกับชุมชนในการดำเนินการให้มีแผนชุมชน เพื่อรองรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด และกระทรวง ทบวง กรม

(๔) โกล่เกลี่ยหรือจัดให้มีการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในสังคมตามมาตรา ๖๑/๒ และมาตรา ๖๑/๓๔

ผู้บริหารอำเภอบ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ๒๕๓๔ มาตรา ๖๒ กำหนดให้ในอำเภอบหนึ่ง มีนายอำเภอบคนหนึ่งเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการในอำเภอบ และรับผิดชอบงานบริหารราชการของอำเภอบ นายอำเภอบสังกัดกระทรวงมหาดไทย บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมการอำเภอบหรือนายอำเภอบซึ่งกฎหมายกำหนดให้กรมการอำเภอบและนายอำเภอบมีอยู่ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอบ

หน้าที่และอำนาจนายอำเภอบ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ๒๕๓๔ มาตรา ๖๕ กำหนดให้นายอำเภอบมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

มาตรา ๖๕ นายอำเภอบมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) บริหารราชการตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ ถ้ากฎหมายใดมิได้บัญญัติว่าการปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ ให้เป็นหน้าที่ของนายอำเภอบที่จะต้องรักษาการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นด้วย

(๒) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม มอบหมาย หรือตามที่นายกรัฐมนตรีสั่งการในฐานะหัวหน้ารัฐบาล

(๓) บริหารราชการตามคำแนะนำและคำสั่งชี้แจงของผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้มีหน้าที่ตรวจการอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม และผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย ในเมื่อไม่ขัดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของกระทรวง ทบวง กรม มติของคณะรัฐมนตรี หรือการสั่งการของนายกรัฐมนตรี

(๔) ควบคุมดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในอำเภอบตามกฎหมาย

บทที่ ๓ วิธีการพิจารณา

๓.๑ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (เอกสารทางวิชาการ สื่อสารสนเทศและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง)

๓.๑.๑ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยตนเอง

๓.๑.๑.๑ ความซ้ำซ้อนในเรื่องพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๘ บัญญัติไว้ว่า “ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น เขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้แก่เขตจังหวัด” ดังนั้นเมื่อกฎหมายกำหนดให้เขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดคือเขตจังหวัด จึงทำให้พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปทับซ้อนกับเขตพื้นที่ของเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา ซึ่งมีพื้นที่อยู่ในเขตจังหวัดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเท่ากับว่าประเทศไทยยอมรับที่จะให้มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบสองชั้น โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นบน ส่วนเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่อยู่ภายในเขตจังหวัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นล่าง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้มีการแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยาให้เกิดความชัดเจน ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความคุ้มค่าและประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด^{๑๙}

^{๑๙} พงษ์ศักดิ์ กวีนนท์ชัย. (๒๕๔๙). ปัญหาความซ้ำซ้อนในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).

๓.๑.๑.๒ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ๒๐

(๑) ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง

และเทศบาลนคร ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หน้าที่และอำนาจ อบจ.	หน้าที่และอำนาจ อบต.	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลตำบล	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลเมือง	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลนคร
<p>มาตรา ๔๕ อำนาจหน้าที่</p> <p>๑. ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย</p> <p>๒. จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด</p> <p>๓. สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>๔. ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น</p> <p>๕. แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น</p>	<p>มาตรา ๖๗ หน้าที่ต้องทำ</p> <p>๑. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก *</p> <p>(๑/๑) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจรและส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว *</p> <p>๒. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล *</p> <p>๓. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ *</p> <p>๔. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย *</p> <p>๕. จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กตาม</p>	<p>มาตรา ๕๐ หน้าที่ต้องทำ</p> <p>๑. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน *</p> <p>๒. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ *</p> <p>(๒/๑) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจรและส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว *</p> <p>๓. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล *</p> <p>๔. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ *</p> <p>๕. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง *</p> <p>๖. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม *</p> <p>๗. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ *</p>	<p>มาตรา ๕๓ หน้าที่ต้องทำ</p> <p>๑. กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐ *</p> <p>๒. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา *</p> <p>๓. ให้มีโรงฆ่าสัตว์</p> <p>๔. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ *</p> <p>๕. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ *</p> <p>๖. ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ</p> <p>๗. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น *</p> <p>๘. ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น</p> <p>๙. จัดระเบียบการจราจร หรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว</p>	<p>มาตรา ๖๕ หน้าที่ต้องทำ</p> <p>๑. กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๓ *</p> <p>๒. ให้มีและบำรุงการสาธารณสุข มารดาและเด็ก *</p> <p>๓. กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข *</p> <p>๔. การควบคุมสุสุลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงแรมหรสพ และสถานบริการอื่น *</p> <p>๕. จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม *</p> <p>๖. จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ *</p> <p>๗. การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง *</p> <p>๘. การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว *</p>

๒๐ พงษ์ศักดิ์ กรีนนทชัย. (๒๕๔๙). ปัญหาความซ้ำซ้อนในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น. (วิทยานิพนธ์ปริณามมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).

หมายเหตุ : * หมายถึง หน้าที่และอำนาจที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

หน้าที่และอำนาจ อบจ.	หน้าที่และอำนาจ อบต.	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลตำบล	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลเมือง	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลนคร
<p>๖. อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๙๘ เฉพาะภายในเขตสภาตำบล (๖/๑) ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนในการดูแลการจราจร และการรักษาความสงบเรียบร้อย</p> <p>๗. คຸ້มครอง ดุแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๗ ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (๗ ตรี) จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก</p> <p>๘. จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ</p>	<p>แนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา *</p> <p>๖. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ *</p> <p>๗. คຸ້มครอง ดุแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม *</p> <p>๘. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นตามความจำเป็นและสมควร *</p> <p>๙. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร</p>	<p>๘. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น *</p> <p>๙. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล</p>		

หมายเหตุ : * หมายถึง หน้าที่และอำนาจที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

หน้าที่และอำนาจ อบจ.	หน้าที่และอำนาจ อบต.	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลตำบล	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลเมือง	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลนคร
<p>หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด จัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง</p> <p>๙. จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนด ไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมาย อื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็น ของราชการส่วนกลาง หรือราชการ ส่วนภูมิภาค อาจมอบให้องค์การ บริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>กิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น สมควรให้อบจ. ร่วมดำเนินการ หรือให้อบจ. จัดทำ ตาม กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑)</p> <p>๑. จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร</p> <p>๒. กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล</p> <p>๓. บำบัดน้ำเสีย</p> <p>๔. บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม</p> <p>๕. วางผังเมือง</p>	<p>มาตรา ๖๘ กิจการที่อาจทำ</p> <p>๑. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร *</p> <p>๒. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสง สว่างโดยวิธีอื่น *</p> <p>๓. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ *</p> <p>๔. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและ สวนสาธารณะ *</p> <p>๕. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์ *</p>	<p>มาตรา ๕๑ กิจการที่อาจทำ</p> <p>๑. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา *</p> <p>๒. ให้มีโรงฆ่าสัตว์</p> <p>๓. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและ ท่าข้าม *</p> <p>๔. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน</p> <p>๕. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหา กินของราษฎร *</p> <p>๖. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการ พิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้ *</p>	<p>มาตรา ๕๔ กิจการที่อาจทำ</p> <p>๑. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและ ท่าข้าม *</p> <p>๒. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน</p> <p>๓. บำรุงและส่งเสริมการทำมา หากินของราษฎร *</p> <p>๔. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์ มารดาและเด็ก *</p> <p>๕. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล *</p> <p>๖. ให้มีการสาธารณสุขการ *</p>	<p>มาตรา ๕๗ กิจการที่อาจทำ ตามมาตรา ๕๔ คือ</p> <p>๑. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่า ข้าม *</p> <p>๒. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน</p> <p>๓. บำรุงและส่งเสริมการทำมา หากินของราษฎร *</p> <p>๔. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์ มารดาและเด็ก *</p> <p>๕. ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล *</p> <p>๖. ให้มีการสาธารณสุขการ *</p>

หมายเหตุ : * หมายถึง หน้าที่และอำนาจที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

หน้าที่และอำนาจ อบจ.	หน้าที่และอำนาจ อบต.	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลตำบล	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลเมือง	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลนคร
<p>๖. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ซึ่งอย่างน้อยต้องเป็นทางหลวงชนบท ตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง</p> <p>๗. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำ</p> <p>๘. จัดให้มีท่าเทียบเรือ ท่าข้าม ที่จอดรถ และตลาด</p> <p>๙. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>๑๐. รักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน</p> <p>๑๑. จัดการศึกษา ทำนุบำรุงศาสนา และบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือ วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น</p> <p>๑๒. จัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะและสวนสัตว์ตลอดจน สถานที่ประชุมอบรมสำหรับราษฎร</p> <p>๑๓. จัดให้มีการสังคมสงเคราะห์ และการสาธารณสุข</p> <p>๑๔. ป้องกันและบำบัดรักษาโรค</p> <p>๑๕. จัดตั้งและการบำรุงสถานพยาบาล</p> <p>๑๖. ส่งเสริมการท่องเที่ยว</p>	<p>๖. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว *</p> <p>๗. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร *</p> <p>๘. การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน</p> <p>๙. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล</p> <p>๑๐. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม *</p> <p>๑๑. กิจกรรมเกี่ยวกับการพาณิชย์</p> <p>๑๒. การท่องเที่ยว *</p> <p>๑๓. การผังเมือง *</p>	<p>๗. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น *</p> <p>๘. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ *</p> <p>๙. เทศพาณิชย์</p>	<p>๗. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข *</p> <p>๘. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา</p> <p>๙. ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา *</p> <p>๑๐. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ *</p> <p>๑๑. ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น *</p> <p>๑๒. เทศพาณิชย์</p>	<p>๗. จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข *</p> <p>๘. จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา</p> <p>๙. ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา *</p> <p>๑๐. ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ *</p> <p>๑๑. ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น *</p> <p>๑๒. เทศพาณิชย์</p>

หมายเหตุ : * หมายถึง หน้าที่และอำนาจที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

หน้าที่และอำนาจ อบจ.	หน้าที่และอำนาจ อบต.	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลตำบล	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลเมือง	หน้าที่และอำนาจ เทศบาลนคร
<p>๑๗. ส่งเสริมและแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ</p> <p>๑๘. กิจการที่ได้มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>อบจ. อาจทำกิจการอันเป็นหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือ อบจ. อื่นที่อยู่นอกเขต อบจ. ได้ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๑)</p> <p>๑. การนั้นจำเป็นต้องกระทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในองค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>๒. ได้รับความยินยอมจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ</p> <p>๓. ได้รับความยินยอมจากสภาแห่งราชการส่วนท้องถิ่นหรือสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี</p>				

หมายเหตุ : * หมายถึง หน้าที่และอำนาจที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

(๒) ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หน้าที่และอำนาจ อบจ. (มาตรา ๑๗)	หน้าที่และอำนาจ อบต./เทศบาล/เมืองพัทยา (มาตรา ๑๖)
<p>๑. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด</p> <p>๒. การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>๓. การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น</p> <p>๔. การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น</p> <p>๕. การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>๖. การจัดการศึกษา</p> <p>๗. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน</p> <p>๘. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>๙. การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม</p> <p>๑๐. การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม</p> <p>๑๑. การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม</p> <p>๑๒. การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ</p> <p>๑๓. การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ</p> <p>๑๔. การส่งเสริมการท่องเที่ยว</p> <p>๑๕. การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ</p> <p>๑๖. การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น</p> <p>๑๗. การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง</p> <p>๑๘. การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น</p>	<p>๑. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง</p> <p>๒. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ *</p> <p>๓. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ *</p> <p>๔. สาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ</p> <p>๕. การสาธารณสุข</p> <p>๖. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ</p> <p>๗. การพาณิชย์ และส่งเสริมการลงทุน *</p> <p>๘. การส่งเสริมการท่องเที่ยว *</p> <p>๙. การจัดการศึกษา *</p> <p>๑๐. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส *</p> <p>๑๑. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น *</p> <p>๑๒. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย</p> <p>๑๓. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ</p> <p>๑๔. การส่งเสริมกีฬา*</p> <p>๑๕. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน *</p> <p>๑๖. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น *</p> <p>๑๗. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง</p> <p>๑๘. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย</p> <p>๑๙. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล</p> <p>๒๐. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน</p>

หมายเหตุ : * หมายถึง หน้าที่และอำนาจที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

หน้าที่และอำนาจ อบจ. (มาตรา ๑๗)	หน้าที่และอำนาจ อบต./เทศบาล/เมืองพัทยา (มาตรา ๑๖)
<p>๑๙. การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ</p> <p>๒๐. การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ</p> <p>๒๑. การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร</p> <p>๒๒. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย</p> <p>๒๓. การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด</p> <p>๒๔. จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด</p> <p>๒๕. สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น</p> <p>๒๖. การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น</p> <p>๒๗. การส่งเสริมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส</p> <p>๒๘. จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>๒๙. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด</p>	<p>๒๑. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์</p> <p>๒๒. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์</p> <p>๒๓. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ</p> <p>๒๔. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม *</p> <p>๒๕. การผังเมือง</p> <p>๒๖. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร *</p> <p>๒๗. การดูแลรักษาที่สาธารณะ</p> <p>๒๘. การควบคุมอาคาร</p> <p>๒๙. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย *</p> <p>๓๐. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน *</p> <p>๓๑. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด</p>

หมายเหตุ : * หมายถึง หน้าที่และอำนาจที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กิ่งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมืองและเทศบาลนคร คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้มีประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติมวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังนี้

“เพื่อให้การดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในเขตจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด จึงสมควรกำหนดลักษณะของอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้น

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ (๑๕) และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงประกาศกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัด

(๑) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(๒) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวมและไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

(๓) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า ๑ แห่งขึ้นไป

ข้อ ๒ ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามข้อ ๑ องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจะดำเนินการเพื่อให้เป็นไปในลักษณะดังนี้ คือ

(๑) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนจังหวัด โดยการสร้างและพัฒนาระบบการประสานแผนการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดเพื่อนำไปสู่การใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสมดุลและคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

(๒) การก่อสร้างและบำรุงรักษาโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่หรือมีการเกี่ยวเนื่องกันหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในลักษณะที่เป็นเครือข่ายหลักในการเชื่อมโยงกับแผนงานโครงการที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(๓) การจัดการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในระดับจังหวัด และไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายศักยภาพและมุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(๔) การส่งเสริมจารีต ประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุน และพาณิชย์กรรมของจังหวัด

(๕) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลรวม การดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(๖) ให้บริการด้านเทคนิค วิชาการ เครื่องมือ เครื่องจักรกล บุคลากร แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(๗) ดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมถ่ายโอนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด “มีหน้าที่ที่ต้องทำ”

ข้อ ๓ วรรคหนึ่ง (ยกเลิก)

วรรคสอง (ยกเลิก)

การให้การสนับสนุนแก่ประชาคม องค์กรประชาชน ควรเป็นไปในลักษณะของการส่งเสริมความสามารถดำเนินการ โดยใช้ศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ โดยไม่ให้การสนับสนุนในลักษณะของการให้สิ่งของ หรือการเข้าไปดำเนินการแทน

ข้อ ๔ หากมีปัญหา ข้อขัดข้อง ในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ในการวินิจฉัยและดำเนินการตามประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป”

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีพื้นที่ทับซ้อนกับพื้นที่ของจังหวัด ซึ่งจังหวัดในฐานะราชการส่วนภูมิภาคและองค์การบริหารส่วนจังหวัดในฐานะราชการส่วนท้องถิ่น ต่างก็เป็นหน่วยการปกครองที่อยู่ตรงกลาง (Intermediet unit) ระหว่างรัฐบาลกลางและหน่วยการปกครองท้องถิ่นพื้นฐาน (Basic unit) โดยหลักการแล้วหน่วยการปกครองที่อยู่ตรงกลางจะเป็นหน่วยที่มีหน้าที่รับผิดชอบภารกิจที่มีขนาดใหญ่ เพราะในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย หน่วยการปกครองท้องถิ่นพื้นฐาน (ในกรณีของประเทศไทยหมายถึงเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล) ส่วนใหญ่นั้นมีขนาดเล็ก ทั้งในแง่ของพื้นที่ ประชากร งบประมาณ และบุคลากร ทำให้ไม่มีศักยภาพหรือไม่มีความคุ้มค่าในการจัดทำบริการสาธารณะบางประเภท ดังนั้นจึงมีการออกแบบหน่วยการปกครองที่อยู่ตรงกลางขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนในการจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างที่หน่วยการปกครองพื้นฐานทำไม่ได้ รวมถึงบริการสาธารณะที่ครอบคลุมหลายพื้นที่ และหน่วยการปกครองพื้นฐานหลายหน่วย หากให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นพื้นฐานต่างจัดทำเองอาจเกิดความไม่คุ้มค่าหรืออาจเกิดความไม่เป็นเอกภาพ

หน่วยการปกครองที่อยู่ตรงกลาง (Intermediet unit) ในหลายประเทศ รวมทั้งประเทศไทยยังทำหน้าที่ในการเป็นกลไกหรือเครื่องมือของรัฐบาลกลาง ในการนำนโยบายของรัฐบาลกลางมาปฏิบัติหรือบังคับใช้ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมในระดับพื้นที่ หลักของการมีหน่วยการปกครองที่อยู่ตรงกลางหรือหลักที่มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งชั้นนี้ มีจุดแข็งคือ การมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นหลายชั้นจะสามารถหลีกเลี่ยงความไม่พอใจของประชาชนที่จะมีต่อองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ที่ให้บริการสาธารณะทุกอย่างจนไปกระจุกรวมอยู่ที่เดียว ดังนั้นหากมีการแบ่งภารกิจหน้าที่ออกไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นชั้นอื่นจัดการบ้าง ความไม่พอใจของประชาชนที่เกิดจากการรับบริการสาธารณะก็จะถูกกระจายออกไป ทำให้ระดับความขัดแย้งระหว่างประชาชนและองค์กรจัดบริการสาธารณะลดลง นอกจากนี้ ในหลายประเทศพื้นที่ชนบทจะมีจำนวนชั้นมากกว่าในเขตเมือง เพราะจำนวนชั้นเกี่ยวพันกับลักษณะทางพื้นที่ของชุมชนชนบทที่มีขนาดเล็กและมีการกระจายตัวสูง ดังนั้นหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็จะมีขนาดเล็ก ๆ กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ทำให้มีข้อจำกัดทั้งในด้านศักยภาพและทรัพยากรมากกว่า หน่วยการปกครองท้องถิ่นในเขตเมืองจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์การปกครองที่อยู่ตรงกลางเพื่อเข้าไปช่วยจัดการภารกิจต่าง ๆ ให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กแทน

สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนับได้ว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ เนื่องจากเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ที่สุด มีจังหวัดละ ๑ แห่ง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) มีเขตพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งจังหวัด มีงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นแห่งละไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ ล้านบาท โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่งได้รับงบประมาณถึง ๔๐๐ ล้านบาท ในขณะที่ท้องถิ่นอื่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีงบประมาณไม่ถึง ๕ ล้านบาท องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารกิจการในเขตจังหวัดและช่วยพัฒนางานของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อไม่ให้งานซ้ำซ้อนและการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ความช่วยเหลือ เช่น จัดสร้างระบบ

สาธารณูปโภคที่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถทำได้ เนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีบทบาทจัดทำบริการสาธารณะขนาดใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการมากกว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นเพียงแห่งเดียวหรือบริการที่ประชาชนภายในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งสามารถใช้บริการร่วมกันได้ เช่น การจัดให้มีบ่อบำบัดน้ำเสีย ประปาหมู่บ้าน การก่อสร้างถนนสายหลักภายในจังหวัด เป็นต้น นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดยังมีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะอื่น ๆ ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง เช่นเดียวกับองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาล เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อันหมายถึงการจัดให้มีหน่วยดับเพลิงช่วยแก้ไขไฟไหม้ จัดรถบรรทุกน้ำช่วยเหลือพื้นที่แห้งแล้ง หรือการใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น ดังเช่น การจัดให้มีสถานที่พักผ่อน สวนสาธารณะ สถานที่สำหรับใช้ประชุมหรืออบรม เป็นต้น รวมถึงการให้บริการประชาชนด้านอื่น ๆ เช่น การป้องกันโรคติดต่อ จัดให้มีน้ำสะอาด ตลาด ท่าเทียบเรือ เป็นต้น ^{๒๑}

๓.๑.๒ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ

แม้จะมีความพยายามในการจัดสรรหรือแบ่งภารกิจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่สิ่งที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น อาจกล่าวได้ว่ายังไม่มีผลเพียงพอสักเท่าที่ควร อาจเป็นด้วยอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการแบ่งภารกิจหน้าที่ ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากพัฒนาการของประเทศไทยที่ผ่านการรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลางมาเป็นเวลาที่ยาวนาน จนก่อให้เกิดความเคยชินที่ว่าภารกิจทุกอย่างเป็นหน้าที่ของส่วนกลาง เมื่อมีการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นก็เป็นการดำเนินการที่ไม่เข้าใจหลักการของการปกครองท้องถิ่นที่แท้จริง จนส่งผลต่อแนวคิดในเรื่องการจัดสรรภารกิจหน้าที่ระหว่างรัฐกับท้องถิ่น ไม่มีความชัดเจนในการพิจารณาว่าภารกิจที่แท้จริงของส่วนกลางคืออะไร ภารกิจที่แท้จริงของส่วนภูมิภาคคืออะไร และภารกิจที่แท้จริงของท้องถิ่นคืออะไร สภาพการณ์เช่นนี้สะท้อนอยู่ในการเขียนกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างชัดเจน กล่าวคือ แม้จะมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นในกฎหมาย แต่ก็ไม่ได้กล่าวอย่างชัดเจนว่าหน้าที่เหล่านั้นเป็นหน้าที่ที่แท้จริงของท้องถิ่นหรือเป็นหน้าที่ของส่วนกลางแต่มอบหรือโอนให้ท้องถิ่นดำเนินการ ความชัดเจนเหล่านี้เป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะการระบุอย่างชัดเจนว่าภารกิจใดเป็นของท้องถิ่นจะเป็นการปกป้องหรือรับประกันการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจไปในตัว เพราะเป็นภารกิจที่เป็นของท้องถิ่นโดยแท้จริง ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะมาแย่งดำเนินการไม่ได้โดยเด็ดขาด ^{๒๒}

^{๒๑} สถาบันพระปกเกล้า, สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย, หมวดที่ ๓ พัฒนาการและรูปแบบขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ลำดับที่ ๒ เรื่อง องค์การบริหารส่วนจังหวัด, ๒๕๔๗, น. ๕๓ - ๕๕

^{๒๒} สถาบันพระปกเกล้า, สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย, หมวดที่ ๓ พัฒนาการและรูปแบบขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ลำดับที่ ๒ เรื่อง องค์การบริหารส่วนจังหวัด, ๒๕๔๗, น. ๕๙

๓.๒ แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

๓.๒.๑ การชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นจากบุคคล หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง
(ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์)

๓.๒.๑.๑ สำนักนายกรัฐมนตรี

- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- นายวิฑูร เอี่ยมโสภาส ผู้อำนวยการสำนักงาน

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๒.๑.๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- ๑) สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความ

มั่นคงของมนุษย์

(๑) นายธนสุนทร สว่างสาส์ รองปลัดกระทรวง
การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๒) นางกจิตติยา ไสสอาด ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์

(๓) นางสาววรัตน์นันท ภูธนาสุริรักษ์ นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

๒) กรมกิจการเด็กและเยาวชน

(๑) นางปิยวดี พงศ์ไทย ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการเงินอุดหนุน

เพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

(๒) นางสาวเกษมศรี พรหมจรรย์ ผู้อำนวยการกลุ่มกิจการสภา

และเครือข่ายเด็กและเยาวชน

(๓) นายอิทธิ ศิริวัฒน์ นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

๓) กรมกิจการผู้สูงอายุ

(๑) นายจรัส อังกาบ นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ หัวหน้ากลุ่ม

พัฒนาระบบบริหาร

(๒) นางสาวกัลย์วิดา อินสมพันธ์ นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ

๔) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

(๑) นางสาวพรมณี พุ่มอิม นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

(๒) นางสาวอัจฉพรพรณ ทับทิมทอง นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

๕) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

(๑) นางสาวละอองดาว ศรีจันทร์แจ่ม ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

สวัสดิการสังคม

(๒) นางสาวนภารัตน์ เจริญรัตน์ ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์

๖) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๑) นางเบญจวรรณ เทียนทอง ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

(๒) นางสาวสิริณัฐ อ่อนไสว นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการพิเศษ

(๓) นางลำไย ทำน้ำตื้น นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

(๔) นายเฉลิมพล โยวะ นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

(๕) นางสาววารภรณ์ ม่วงปรีดา นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ

(๖) นางสาวบุษิษญาศันัญญ์ ธรรมานุสาร นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ

๓.๒.๑.๓ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

- คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- รองศาสตราจารย์ตระกูล มีชัย รองคณบดีคณะ

รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓.๒.๑.๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(๑) นายชัยภัทร เกษมณี นักวิเคราะห์นโยบายและ

แผนชำนาญการ สำนักพัฒนาระบบบริหาร

(๒) นางสาวณัชชา พรหมหิตาธร นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ชำนาญการ สำนักพัฒนาระบบบริหาร

๒) กรมชลประทาน

- นางสาวนันทนา เฟื่องคำ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

๓) กรมปศุสัตว์

- นายสมเกียรติ กรอบแก้ว หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

๔) กรมพัฒนาที่ดิน

- นายวิศิษฐ์ งามสม ผู้อำนวยการกลุ่มแผนงาน กองแผนงาน

๕) กรมส่งเสริมการเกษตร

- นายวิรัช จันทโรทัย ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

๖) กรมส่งเสริมสหกรณ์

- นายอภิรักษ์ รักแก้ว นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ

๓) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

- นายสมศักดิ์ การเจริญกุลวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพื้นที่

ปฏิรูปที่ดิน

๓.๒.๑.๕ กระทรวงคมนาคม

๑) กรมทางหลวง

(๑) นายมนตรี เดชาสกุลสม รองอธิบดีฝ่ายวิชาการ

(๒) นายธีรพล สมุทระประภูต ผู้อำนวยการสำนัก

กฎหมาย

(๓) นายปุ่นณเมธ คงจันทร์ นิติกรชำนาญการพิเศษ

(๔) นายเกียรติศักดิ์ พงศ์พัฒนศิริ นายช่างโยธาอาวุโส

(๕) นายธุมศิลป์ ต้นศรีตรัง วิศวกรโยธาชำนาญการ

๒) กรมทางหลวงชนบท

- นายณรงค์ คู่บารมี ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริม

การพัฒนาทางหลวงท้องถิ่น

๓.๒.๑.๖ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม

๑) สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑) นายปิ่นสักก์ สุรัสวดี รองปลัดกระทรวง

(๒) นางสาวพิรพร เพชรทอง ผู้อำนวยการส่วนพัฒนายุทธศาสตร์

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

๒) กรมควบคุมมลพิษ

- นางสาวชมพูนุท โลहितานนท์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์

และแผนงาน

๓) กรมทรัพยากรน้ำ

- นางสาวชมพูนุช ดลสุขเลิศ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

๔) กรมป่าไม้

- นายกิตติ เตียวตระกูลวัฒน์ ผู้อำนวยการส่วนควบคุมไฟป่า

สำนักป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่า

๕) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

- นายสมโภชน์ มณีรัตน์ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

๓.๒.๑.๗ กระทรวงมหาดไทย

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

(๑) นายณรงค์ศักดิ์ สุขสมบูรณ์ ผู้อำนวยการกอง

(๒) นายสัญญาจิต พวงนาค ผู้อำนวยการกลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

๓.๒.๑.๘ กระทรวงศึกษาธิการ

- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

- นายสมภพ อุณหชาติ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหารสำนักพัฒนาระบบบริหาร

๓.๒.๑.๙ กระทรวงสาธารณสุข

- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

(๑) นายแพทย์โกเมนทร์ ทิวทอง รองผู้อำนวยการสำนักงานสนับสนุนระบบปฐมภูมิ

(๒) นายทองดี มุ่งดี นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

๓.๒.๑.๑๐ สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย

- นายชาติรี ศรีสันต์ หัวหน้าสำนักงานสมาคม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย

๓.๒.๑.๑๑ สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย

(๑) นายบรรจง โฆษิตจिरนนท์ นายกเทศมนตรีเมือง
ร้อยเอ็ด อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

(๒) นายพิริยะ ศรีสุขสมวงศ์ นายกเทศมนตรีตำบล
คลองท่อมใต้ อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

(๓) นางสาวเพ็ญภักดิ์ รัตนคำฟู นายกเทศมนตรีตำบลเกาะคา อำเภอ
เกาะคา จังหวัดลำปาง

(๔) นางสาวสาวิตรี คงแหง นิติกร สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่ง
ประเทศไทย

๓.๒.๑.๑๒ สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

- นายกฤษณ์ แก้วรักษ์ กรรมการสมาคมองค์การ
บริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

๓.๒.๑.๑๓ สมาคมพนักงานเทศบาลแห่งประเทศไทย

(๑) นายสรณะ เทพเนาว์ นายกสมาคมพนักงาน
เทศบาลแห่งประเทศไทย

(๒) นายสุรินทร์ คำสิน เลขาธิการสมาคมพนักงาน
เทศบาลแห่งประเทศไทย

๓.๒.๑.๑๔ สมาพันธ์ปลัดเทศบาลแห่งประเทศไทย

- นายสุภชัย นาคสุวรรณ รองเลขาธิการสมาพันธ์
ปลัดเทศบาลแห่งประเทศไทย

๓.๒.๑.๑๕ สมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย

- นายสุรศักดิ์ วงษ์อำไพวรรณ เลขาธิการสมาคม
ข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย

๓.๒.๒ การแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเป็นหนังสือ

๓.๒.๒.๑ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๓.๒.๒.๒ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

๓.๒.๒.๓ วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า

๓.๒.๓ การศึกษาดูงานของคณะกรรมการ

๓.๒.๓.๑ การศึกษาดูงานของคณะอนุกรรมการโครงสร้าง หน้าที่และอำนาจ สำหรับท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ในคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา ณ เทศบาลตำบล เกาะสีซัง และเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ ๕ - ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕

๓.๒.๓.๒ การเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

บทที่ ๔ ผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (เอกสารทางวิชาการ สื่อสารสนเทศและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง)

๔.๑.๑ การทับซ้อนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

เขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปทับซ้อนกับเขตพื้นที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด ส่วนเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กที่อยู่ภายในเขตจังหวัด โดยเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้มีการแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดความชัดเจน ไม่ให้เกิดการทับซ้อนกันเพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความคุ้มค่าและประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด

๔.๑.๒ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนครกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๑.๒.๑ หน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลซ้ำซ้อนกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

หน้าที่ที่ต้องทำ (มาตรา ๖๗)

- (๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (๒) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจร และส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว
- (๓) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (๔) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (๕) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๖) จัดการ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา
- (๗) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- (๘) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๙) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นตามความจำเป็นและสมควร

กิจการที่อาจทำ (มาตรา ๖๘)

- (๑) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (๒) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๓) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ

และสวนสาธารณะ

- (๕) ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- (๘) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๙) การท่องเที่ยว
- (๑๐) การผังเมือง

๔.๑.๒.๒ หน้าที่และอำนาจของเทศบาลซ้ำซ้อนกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๑. เทศบาลตำบล**หน้าที่ที่ต้องทำ (มาตรา ๕๐)**

- (๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (๒) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (๓) รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจรและส่งเสริม

สนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

(๔) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- (๕) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (๖) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
- (๗) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (๘) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- (๙) บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม

อันดีของท้องถิ่น

กิจการที่อาจทำ (มาตรา ๕๑)

- (๑) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (๓) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๓) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (๔) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- (๕) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๖) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

๒. เทศบาลเมือง**หน้าที่ที่ต้องทำ (มาตรา ๕๓)**

- (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๐
- (๒) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (๓) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
- (๔) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (๕) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

กิจการที่อาจทำ (มาตรา ๕๔)

- (๑) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๒) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (๓) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (๔) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
- (๕) ให้มีการสาธารณสุข
- (๖) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- (๗) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
- (๘) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (๙) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น

๓. เทศบาลนคร**หน้าที่ที่ต้องทำ (มาตรา ๕๖)**

- (๑) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๕๓
- (๒) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (๓) กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- (๔) การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร

โรงแรมสรรพ และสถานบริการอื่น

- (๕) จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
- (๖) จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
- (๗) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
- (๘) การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว

กิจการที่อาจทำ (มาตรา ๕๗)

- (๑) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๒) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (๓) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- (๔) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
- (๕) ให้มีการสาธารณสุข

- (๖) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- (๗) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา
- (๘) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์และสถานที่พักผ่อน

หย่อนใจ

- (๙) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อย

ของท้องถิ่น

๔.๑.๓ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนครกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนด แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- (๑) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (๒) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (๓) การพาณิชย์ และส่งเสริมการลงทุน
- (๔) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (๕) การจัดการศึกษา
- (๖) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา

และผู้ด้อยโอกาส

- (๗) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม

อันดีของท้องถิ่น

- (๘) การส่งเสริมกีฬา
- (๙) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (๑๐) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (๑๑) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- (๑๒) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (๑๓) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (๑๔) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกัน

และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมืองและเทศบาลนคร คณะกรรมการ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้มีประกาศคณะกรรมการการกระจาย อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจ และหน้าที่ ในการจัดระบบ บริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และแก้ไขเพิ่มเติมวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยกำหนดลักษณะของการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัด ได้ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(๒) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

(๓) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า ๑ แห่งขึ้นไป

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ (ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

๔.๒.๑ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๑.๑ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

(๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัดเมื่อได้รับการประสานแผนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ขอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำบริการสาธารณะในภาพรวม เช่น ถนนที่เชื่อมต่อระหว่างท้องถิ่นกับท้องถิ่น ไม่ใช่เข้าไปดำเนินการก่อสร้างถนนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเพียง ๒๐๐ - ๓๐๐ เมตร

(๒) กฎหมายกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำภารกิจหรือโครงการที่มีขนาดใหญ่ แต่โดยทั่วไปองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะลงมาทำภารกิจขนาดเล็กในเขตพื้นที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น ภารกิจในด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ภารกิจด้านอาชีพ ภารกิจด้านโครงสร้างพื้นฐานขนาดเล็ก เป็นต้น การดำเนินโครงการดังกล่าวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงเป็นการดำเนินงานที่มีความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจกับเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล แม้จะมีประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกมาหลายฉบับ เช่น ประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น แต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ยังลงมาทำภารกิจของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ อีกทั้งการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเป็นการดำเนินการในพื้นที่ของนักรการเมืองที่เป็นนักรการเมืองในเครือข่ายเดียวกัน แต่หากได้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ดีก็สามารถจัดทำภารกิจได้ทั่วทั้งจังหวัด ซึ่งจะไม่ทำภารกิจเฉพาะในพื้นที่ของนักรการเมืองที่เป็นเครือข่ายเดียวกัน ดังนั้นหากสามารถกระจายอำนาจให้แก่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลได้ ปัญหาการเลือกพื้นที่ในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดก็จะไม่เกิดขึ้น

๒) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

- หน่วยงานที่ทำงานร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน คือ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ได้ลงพื้นที่ร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จึงมีความใกล้ชิดกันมากกว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทำงานร่วมกับหน่วยงานใด ควรกำหนดให้หน่วยงานนั้นเป็นผู้ดูแล

๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๔) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๕) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๖) ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๔.๒.๑.๒ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

(๑) กรมทางหลวงชนบท กรมโยธาธิการและผังเมืองและกรมชลประทานเข้ามาในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสำรวจ สอบถาม ทำประชาคม การมีส่วนร่วมของประชาชน และจัดทำโครงการก่อสร้างถนนชนบทหรือฝายชะลอน้ำ แต่เมื่อก่อสร้างเสร็จจะมีการถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อถนนหรือฝายชะลอน้ำชำรุดทรุดโทรมตามกาลเวลา ราชการส่วนกลางหรือหน่วยงานผู้เริ่มโครงการไม่มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการบำรุง ซ่อมแซมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นส่วนราชการที่เข้ามาจัดทำบริการสาธารณะในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องจัดสรรงบประมาณในการบำรุงซ่อมแซมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวงชนบทจะมีงบประมาณเพื่อก่อสร้างและงบประมาณเพื่อบำรุงซ่อมแซม แต่เมื่อถ่ายโอนถนนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วกลับไม่มีการถ่ายโอนงบประมาณเพื่อบำรุงซ่อมแซมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) การจัดทำบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนหรือสายทางในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดได้รับการถ่ายโอนถนนที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดจากกรมทางหลวงทั้งหมด แต่งบประมาณที่จัดสรรให้แก่เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดกลับมาในรูปเงินอุดหนุนทั่วไป ซึ่งเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดมีภารกิจความรับผิดชอบมากขึ้น แต่เงินอุดหนุนไม่เพิ่มขึ้นตามภารกิจที่รับถ่ายโอน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไป ๒๙ ล้านบาท โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปลดลงเหลือ ๒๓ ล้านบาท

ท้องถิ่นมีภารกิจเพิ่มขึ้นแต่กลับได้รับการจัดสรรงบประมาณลดลง ดังนั้นหากต้องการให้ท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนจะต้องมีความชัดเจนว่าท้องถิ่นจะต้องทำภารกิจใด และงบประมาณที่มีการตั้งไว้ที่หน่วยงานหรือต้นสังกัดเดิมก่อนที่จะมีการถ่ายโอนภารกิจมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอให้มีการถ่ายโอนงบประมาณนั้นมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

(๓) โครงการโคก หนอง นา โมเดล รับผิดชอบโดยกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ถือว่าเป็นโครงการที่ดี แต่กรมการพัฒนาชุมชนไม่มีช่างหรือบุคลากรที่เพียงพอ จึงขอความร่วมมือมายังเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเข้าไปปรับตรวจงาน เหตุใดรัฐบาลจึงจัดสรรงบประมาณให้แก่ราชการส่วนกลาง ซึ่งไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการ ท้องถิ่นมีความพร้อมทั้งด้านครุภัณฑ์ บุคลากรกลับไม่มอบหมายหรือจัดสรรงบประมาณให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

(๔) ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน่วยงานของราชการ ส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนกลางที่มาประจำอยู่ในแต่ละภูมิภาค เช่น ถนน (สายทาง) ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งมีผู้รับผิดชอบทั้งกรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท และองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อถนนมีความชำรุดเสียหายจึงก่อให้เกิดปัญหาว่าหน่วยงานใด จะเป็นผู้ดำเนินการบำรุงซ่อมแซม ดังนั้นควรจะถ่ายโอนหรือกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงองค์กรเดียวในการกำกับ ดูแลและบำรุงรักษา รวมถึงการก่อสร้างถนน (สายทาง)

(๕) โครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่หลักในการพัฒนา “ถนนสบาย น้ำไหล ไฟสว่าง” และฝ่ายปกครองหรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ด้านความมั่นคง การรักษาความปลอดภัย แต่ปรากฏว่าฝ่ายปกครองหรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีการจัดทำภารกิจด้านการพัฒนาไม่ว่าจะเป็น การก่อสร้างถนน การประปา ซึ่งภารกิจดังกล่าวเป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นควรกำหนดให้การจัดทำภารกิจด้านการพัฒนาให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงหน่วยงานเดียว ปัจจุบันรัฐบาลมีการอุดหนุนงบประมาณ ผ่านราชการส่วนภูมิภาค จังหวัด เพื่อดำเนินการจัดทำภารกิจด้านการพัฒนาดังกล่าว และกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะขอให้กองช่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกแบบ เขียนแบบ และควบคุมการดำเนินการก่อสร้างถนนหรือระบบน้ำประปาดังกล่าว

๒) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

(๑) ด้านความมั่นคงของมนุษย์ การดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น การดูแลช่วยเหลือคนพิการ ผู้สูงอายุ เด็กและสตรี เป็นต้น ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความประสงค์ที่จะจัดซื้อรถเข็นวีลแชร์เพื่อมอบให้แก่ผู้สูงอายุหรือคนพิการ แต่หน่วยตรวจสอบแจ้งว่าไม่สามารถทำได้ เนื่องจากเป็นภารกิจหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะสามารถจัดซื้อรถเข็นวีลแชร์ มอบให้แก่ผู้สูงอายุหรือคนพิการได้ก็ต่อเมื่อถึงโอกาสสำคัญ เช่น วันผู้สูงอายุหรือวันผู้พิการ เท่านั้น ประชาชนจึงได้รับผลกระทบด้านการดูแลคุณภาพชีวิต

(๒) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความประสงค์ที่จะจัดทำโครงการ ศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี ผู้สูงอายุและคนพิการ แต่หน่วยตรวจสอบแจ้งว่าการจัดทำโครงการดังกล่าวเป็นภารกิจที่ซ้ำซ้อนกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ จึงไม่สามารถจัดทำภารกิจหรือโครงการดังกล่าวได้ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมากในปัจจุบัน

(๓) องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีได้ศึกษาโครงการ ศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี ผู้สูงอายุและคนพิการร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง แต่หน่วยตรวจสอบแจ้งว่าเป็นภารกิจที่ซ้ำซ้อนกับส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีจึงไม่สามารถดำเนินโครงการดังกล่าวต่อไป

(๔) พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ หลายภารกิจที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ยังไม่ได้ดำเนินการ เช่น ออทิสติก เป็นต้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไม่มีการจัดทำโครงการหรือภารกิจเกี่ยวกับออทิสติกเลย แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งมีความสนใจที่จะจัดทำภารกิจที่เกี่ยวกับออทิสติก รวมถึงสุนัขนำทาง การดูแลคนใบ้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีงบประมาณและบุคลากรที่เพียงพอและสนใจในการจัดทำภารกิจบริการสาธารณะเกี่ยวกับออทิสติก สุนัขนำทางหรือการดูแลคนใบ้ แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากยังไม่มีถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ไม่มีการจัดทำภารกิจดังกล่าวเช่นเดียวกัน ซึ่งทำให้ประชาชนเสียโอกาสในการได้รับการดูแลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) ภารกิจด้านการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากสามารถกำหนดได้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล สามารถจัดการศึกษาได้ในระดับใดบ้างก็จะเกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วทั้งประเทศ และการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งสามารถจัดทำได้อย่างมีประสิทธิภาพตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่การขยายการจัดการศึกษาไปในระดับมัธยมศึกษาจะต้องมีการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นที่ต้องการพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่น การจัดการศึกษาของท้องถิ่นแตกต่างจากการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเพิ่มเติมจากที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลตามเงื่อนไขรายหัวหรือรายบุคคลได้ เพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากร อาคารหรือสถานที่ ซึ่งมีความคล่องตัวมากกว่าการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันการจัดการศึกษาของท้องถิ่นสามารถสร้างความเชื่อมั่นและตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นหากสามารถกำหนดหลักเกณฑ์การจัดการศึกษาของท้องถิ่นให้มีความชัดเจน เชื่อได้ว่าการจัดการศึกษาจะเกิดคุณภาพต่อภาพรวมทั่วประเทศ

(๖) การกิจด้านสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดูแลสาธารณสุขขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดีในเชิงการป้องกันและการเข้าถึงพื้นที่ โดยท้องถิ่นมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ศูนย์บริการทางการแพทย์ที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายตามศักยภาพของแต่ละท้องถิ่นโดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากสาธารณสุขอำเภอและสาธารณสุขจังหวัด ที่เข้ามาช่วยเหลือด้านวิชาการ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นกับท้องถิ่นด้านสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน คือ การประเมินคุณภาพ การตรวจสอบประเมินในพื้นที่ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก แต่ท้องถิ่นไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ ท้องถิ่นจะต้องขอความร่วมมือจากสำนักงานสาธารณสุขเพื่อเข้ามาดำเนินการช่วยเหลือ ทั้งที่ภารกิจดังกล่าวเป็นเรื่องที่สำคัญ เนื่องจากเป็นเรื่องความปลอดภัยต่อสุขภาพของประชาชน เช่น การตรวจสอบประเมินในตลาดสด อาหาร ตู้กดน้ำดื่ม เป็นต้น ดังนั้นหากสามารถจัดสรรงบประมาณให้กับท้องถิ่นเพิ่มขึ้นในด้านสาธารณสุขขั้นพื้นฐานได้ จะทำให้ท้องถิ่นสามารถดำเนินการตรวจสอบ ประเมินคุณภาพเครื่องอุปโภคบริโภคได้ดียิ่งขึ้น จะทำให้พี่น้องประชาชนมีความปลอดภัย

(๗) การจัดทำบริการสาธารณะด้านการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ปัจจุบันการจัดการศึกษาของประเทศไทยมีทั้งการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และการจัดการศึกษาของกระทรวงมหาดไทย โดยกระทรวงมหาดไทยมีการจัดการศึกษามากกว่า ๔๐ ปี แต่ปัญหาของการจัดการศึกษาของกระทรวงมหาดไทย คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพขอขยายห้องเรียนโดยจะขอจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา แต่กระทรวงมหาดไทยไม่สามารถอนุมัติให้ท้องถิ่นจัดการศึกษาในระดับมัธยมได้ โดยจะต้องไปขออนุมัติต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้นทั้งที่ท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อท้องถิ่นขออนุญาตจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจะต้องเข้าสู่กระบวนการประเมินซึ่งทำให้เกิดความล่าช้า เป็นเหตุให้ท้องถิ่นไม่สามารถจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาได้ในปีนั้น ๆ เมื่อกระทรวงมหาดไทยสามารถจัดการศึกษาได้ เหตุใดไม่มอบภารกิจด้านการจัดการศึกษาให้กระทรวงมหาดไทยทุกระดับเพื่อให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานที่จะประเมินท้องถิ่นในการอนุมัติให้จัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ได้ กรณีดังกล่าวนี้เป็นเหตุให้กระทรวงศึกษาธิการเข้ามาเป็นเจ้านายหรือผู้บังคับบัญชาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง

(๘) การจัดซื้อนมโรงเรียนให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การจัดการเรียนจะต้องมีการเว้นระยะห่างทางสังคม และไม่สามารถให้นักเรียนมาเรียนพร้อมกันทั้งหมดได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรนมเป็นนมแบบพาสเจอร์ไรส์ เมื่อท้องถิ่นสั่งซื้อไปยังบริษัทพบว่าบริษัทจัดสรรให้เพราะจำนวนที่สั่งซื้อไม่เพียงพอ เช่น เทศบาลตำบลคลองท่อมใต้สั่งซื้อไปที่สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี แต่สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรีไม่จัดส่งให้เนื่องจากไม่คุ้มค่างับค่าขนส่ง ท้ายที่สุดเป็นการบีบให้ท้องถิ่นจัดซื้อเป็นนมกล่องชนิดยูเอชทีที่มีอายุ

การเก็บได้นานกว่า แต่ผลที่ตามมาคือ นมกล่องชนิดยูเอชทีมีราคาที่สูงกว่านมแบบพาสเจอร์ไรส์ ท้องถิ่นจึงได้แจ้งไปยังกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยว่าจะต้องมีการชดเชยให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ก็ไม่ได้รับการแก้ไขหรือชดเชยให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่อย่างใด

(๙) ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับกระทรวงสาธารณสุข โดยปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างศูนย์การแพทย์ซึ่งเทียบเท่ากับโรงพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข

(๑๐) ภารกิจด้านการศึกษา เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งมีการดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีการดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกลุ่มเป้าหมายคือ เด็กเล็กซึ่งเป็นการจัดทำภารกิจที่ซ้ำซ้อนกัน รวมถึงการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา จะทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากรบุคคลและงบประมาณของรัฐบาล เป็นต้น

(๑๑) ภารกิจด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น การดำเนินการกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีการดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย หรือกรมประมง กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่เข้ามาดำเนินการกิจในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ อีกทั้งกระบวนการวางแผนของท้องถิ่นไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากไม่มีการประสานแผนการดำเนินการกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐ แม้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยกำหนดให้มีการบูรณาการกับทุกกระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ รวมถึงองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องที่เข้ามาดำเนินการกิจในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ รวมถึงภาคเอกชนที่เข้ามาดำเนินการกิจในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลับไม่มีหน่วยงานใดส่งแผนการดำเนินการมาเพื่อประกอบการจัดทำแผนการดำเนินงานของท้องถิ่นเลย

(๑๒) ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค กฎหมายหลายฉบับกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการกิจตามกฎหมายฉบับนั้น ๆ เช่น การฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า หรือตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในการป้องกันและควบคุมโรคโควิด - 19 ซึ่งมาตรการการจัดทำสถานที่รองรับการกักตัว (Local Quarantine) หรือการจัดตั้งศูนย์โควิดชุมชนระดับอำเภอ (Community Isolation (CI)) ที่ยังไม่มี ความชัดเจน แต่กระทรวงสาธารณสุขกลับมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ดำเนินการ การป้องกันและควบคุมโรคโควิด - 19 จะไม่ประสบผลสำเร็จ การระบาดของโรคโควิด - 19 ระบาด ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐ คือ การดำเนินการของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงสาธารณสุขจะจัดสรรงบประมาณให้

แต่การดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคโควิด - 19 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองในการดำเนินการ โดยรัฐบาลไม่มีการอุดหนุนงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องดังกล่าว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งงบประมาณไม่เพียงพอ แต่ต้องดำเนินการจัดตั้งศูนย์โควิดชุมชนระดับอำเภอ เนื่องจากกระทรวงสาธารณสุขไม่ดำเนินการให้

๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

(๑) เมื่อเกิดภัยพิบัติ เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ เป็นต้น ซึ่งเกิดเฉพาะในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถประกาศเป็นพื้นที่ประสบภัยพิบัติได้ จะต้องรอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศเป็นพื้นที่ภัยพิบัติในภาพรวมของจังหวัด รวมถึงไปยึดโยงกับระเบียบของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ภัยพิบัติบางอย่างไม่ได้เกิดเป็นวงกว้าง กว่าผู้ว่าราชการจังหวัดจะประกาศเป็นพื้นที่ภัยพิบัติจะต้องรอให้ภัยพิบัตินั้นเกิดขึ้นเป็นวงกว้างก่อน ซึ่งอาจจะทำให้การเข้าไปช่วยเหลือหรือการจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบล่าช้าออกไป ดังนั้นภัยพิบัติเกิดขึ้นในพื้นที่ใดควรให้อำนาจพื้นที่นั้นสามารถประกาศเป็นพื้นที่ภัยพิบัติได้

(๒) หลายภารกิจหรือหลายกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์ที่จะดำเนินการแต่ภารกิจหรือกิจกรรมเหล่านั้นมีข้อจำกัดมากมาย หลายท้องถิ่นต้องดิ้นรนในการประสานแผนเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณจากส่วนราชการหรือขอรับการจัดสรรงบประมาณจากจังหวัด แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถขอรับการจัดสรรงบประมาณจากงบประมาณพัฒนาจังหวัดได้ จะต้องขอให้ราชการส่วนภูมิภาคดำเนินการให้ เช่น การขอให้โยธาธิการจังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เป็นต้น ซึ่งถือว่ากฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องย้อนแย้งกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น แต่ด้วยข้อจำกัดมากมายเหล่านี้ท้องถิ่นจึงมีความร่วมมือกันเอง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมมือกับเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด เพื่อจัดทำบริการสาธารณะและการป้องกันบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันรถดับเพลิงไม่เพียงพอท้องถิ่นต้องไปขอรับบริจาคผ่านสโมสรโรตารีเพื่อขอรับบริจาครถดับเพลิงจากประเทศญี่ปุ่น แต่กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ มีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบปี พ.ศ. ๒๕๔๙ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยกำหนดว่าการรับบริจาครถดับเพลิงที่จะนำมาให้บริการสาธารณะของท้องถิ่นจากต่างประเทศจะต้องมีอายุการใช้งานไม่เกิน ๕ ปี ซึ่งตามระเบียบเดิมไม่มีการกำหนดอายุการใช้งานรถดับเพลิงไว้ ดังนั้นจึงไม่มีหน่วยงานใดบริจาครถดับเพลิงที่มีอายุการใช้งานไม่เกิน ๕ ปี ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากหน่วยงานนั้นยังใช้รถดับเพลิงดังกล่าวอยู่ รถดับเพลิงของประเทศญี่ปุ่นที่จะบริจาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีอายุการใช้งานมาแล้ว ๒๐ ปี ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่สามารถรับบริจาครถดับเพลิงจากประเทศญี่ปุ่นได้ การรับบริจาดดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการบริการสาธารณะ แต่เหตุใดไม่มีการยกเว้นให้สามารถรับบริจาคได้ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งจึงได้ร่วมมือกันเพื่อบริหารจัดการการใช้รถดับเพลิง รถกระเช้าร่วมกัน รวมถึงการจัดสรรงบประมาณร่วมกันในการจัดซื้อรถดับเพลิง และตั้งเป็นศูนย์ความร่วมมือด้านการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย

เดิมเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดดูแลพื้นที่ ๑๑ ตารางกิโลเมตร ดูแลประชากร ๕,๐๐๐ คน หลังจากตั้งเป็นศูนย์ความร่วมมือด้านการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ทำให้มีระดับเพลิงและมีบุคลากรเพิ่มขึ้น สามารถขยายพื้นที่ดูแลได้กว่า ๑๐๐ ตารางกิโลเมตร และดูแลประชาชนได้ ๘๕,๐๐๐ คน

(๓) การจัดการจราจร ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจในการจัดระเบียบการจราจรหรือเปรียบเทียบปรับผู้ทำผิดกฎหมายจราจร ซึ่งความผิดดังกล่าวเป็นความผิดเล็กน้อยไม่ควรกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ อีกทั้งเทศบาลมีเทศกิจซึ่งมีความพร้อมที่จะเข้ามาดำเนินการจัดระเบียบจราจร รวมถึงเปรียบเทียบปรับผู้ทำผิดกฎหมายจราจรได้

(๔) ภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีการมอบอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อยมาก ดังนั้นรัฐบาลจะต้องจัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เพียงพอต่อการจัดทำภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ไม่ใช่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณของท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วในการจัดทำภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น การกำหนดให้ท้องถิ่นต้องมีเงินสำรองภัยพิบัติในอัตราร้อยละ ๑๐ ของงบประมาณรายจ่าย ดังนั้นเมื่อเกิดภัยพิบัติท้องถิ่นจะนำงบประมาณจากที่ใดเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในพื้นที่

(๕) ภารกิจด้านการพลังงาน กรมธุรกิจพลังงานมีหน้าที่ดูแลสถานีสถานีบริการ รถบรรทุกทั่วทั้งจังหวัด ต่อมาถ่ายโอนภารกิจด้านการตรวจสอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อท้องถิ่นเข้าไปตรวจสอบและสามารถเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ แต่กลับมีการกำหนดให้ท้องถิ่นโอนค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ไปที่กรมธุรกิจพลังงาน การกำหนดไว้ในลักษณะเช่นนี้ไม่น่าจะถูกต้อง เพราะเมื่อท้องถิ่นเข้าไปตรวจสอบสถานีสถานีบริการหรือรถบรรทุกในเรื่องความปลอดภัย ด้านสาธารณสุข ย่อมต้องใช้เจ้าหน้าที่ของกองสาธารณสุข กองช่าง สำนักปลัด รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อตรวจสอบเรื่องความปลอดภัย ด้านสาธารณสุขผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานแล้วย่อมสามารถอนุมัติและออกใบอนุญาตได้ นำมาซึ่งค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ แต่เมื่อเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่าง ๆ ได้แล้วกลับต้องโอนค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่าง ๆ นั้นไปยังกรมธุรกิจพลังงาน หากการตรวจสอบสถานีสถานีบริการหรือรถบรรทุกเกิดความผิดพลาดกลับให้เป็นความผิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นหากจะถ่ายโอนภารกิจด้านพลังงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องถ่ายโอนให้เต็มร้อย โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับทั้งผิดและรับทั้งชอบ

(๖) สำนักงานพาณิชย์จังหวัดมีแห่งเดียวและดูแลทั่วทั้งจังหวัด เมื่อมีการร้องเรียนว่า ตลาดสดบางแห่งมีการโกงตาชั่ง แต่เทศบาลไม่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบได้จะต้องแจ้งเรื่องไปยังสำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพื่อให้ส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบ แต่หลายครั้งที่พาณิชย์จังหวัดแจ้งกลับมาว่า ติดภารกิจอื่น ๆ ไม่สามารถเข้ามาตรวจสอบตาชั่งตามที่แจ้งไปได้ หรือกว่าเจ้าหน้าที่จะเข้ามาตรวจสอบจะพบว่า มีการโยกย้ายหรือเปลี่ยนตาชั่งไปแล้ว ดังนั้นหากจะถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค เชื่อได้ว่าการคุ้มครองผู้บริโภคจะบรรลุเป้าหมายและดำเนินการด้วยความรวดเร็ว

(๗) ตาชั่งน้ำหนักเกิน ๑ ตัน ซึ่งเป็นตาชั่งในการชั่งน้ำหนักพืชผลทางการเกษตร เช่น ยางพารา ปาล์ม เป็นต้น ที่มีการซื้อ - ขายเป็นกิโลกรัม เมื่อสินค้าทางการเกษตรมีการปรับราคาขึ้นจะมีการโกงตาชั่งเกิดขึ้น ดังนั้นหากถ่ายโอนภารกิจเกี่ยวกับการตรวจตราตาชั่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าไปตรวจสอบตาชั่งได้ทันทีเพื่อคุ้มครองดูแลประโยชน์ของประชาชน

(๘) เมื่อมีสาธารณภัยเกิดขึ้นกฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าไปช่วยเหลือประชาชนในด้านการซ่อมแซมบ้านทั้งหลังหรือบางส่วน ซ่อมแซมหรือขุดเซยข้าวของที่ได้รับเสียหายได้ แต่ในทางปฏิบัติราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคก็มีหน้าที่และอำนาจในการเข้าไปช่วยเหลือประชาชนในกรณีดังกล่าวได้เช่นเดียวกัน ทำให้การเข้าไปช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เต็มศักยภาพ เนื่องจากมีความกังวลว่าการเข้าไปช่วยเหลือประชาชนในกรณีดังกล่าวเป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานใดระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาค เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในบังคับกฎหมายฉบับดังกล่าวด้วย ในทางปฏิบัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสอบถามไปยังราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคก่อนว่า ราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคพร้อมที่จะเข้าไปซ่อมแซมบ้านเรือนประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยหรือไม่ หากราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคไม่มีงบประมาณและจะเกิดความล่าช้าในการช่วยเหลือประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจะสามารถเข้าไปช่วยเหลือซ่อมแซมบ้านเรือนประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยได้

๔) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๕) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดหลายแห่งมีความประสงค์ที่จะจัดทำภารกิจในด้านการแก้ไขปัญหาล้างสิ่งแวดล้อม ปัญหามลพิษ รวมถึงมีความประสงค์ที่จะจัดทำรถยนต์ไฟฟ้าด้วยการนำรถยนต์เก่ามาปรับปรุงโดยใส่เซลล์ไฟฟ้าแทนระบบน้ำมันเชื้อเพลิง แต่มีความกังวลว่าจะเป็นภารกิจหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะสามารถทำได้หรือไม่ ปัจจุบันราชการส่วนกลางได้มีนโยบายว่าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความต้องการที่จะจัดซื้อรถยนต์จะสามารถจัดซื้อเป็นรถยนต์ไฟฟ้าได้หรือไม่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่งจึงคิดว่าหากจะต้องจัดซื้อรถยนต์ไฟฟ้าจะเป็นไปได้หรือไม่ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะปรับปรุงรถยนต์เก่าหรือรถยนต์ที่มีอยู่แล้วให้เป็นรถยนต์ไฟฟ้า

๖) ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

(๑) ภารกิจด้านศาสนา งานประเพณีและการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งจะต้องจัดทำ โดยปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลมีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล ซึ่งในแต่ละปีนายอำเภอจะมีหนังสือแจ้งมายังองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดงานประเพณี งานพระราชพิธีต่าง ๆ

ดังนั้นหากอำเภอจะจัดงานประเพณีหรืองานพระราชพิธีต่าง ๆ ควรห้ามไม่ให้อำเภอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้มีงบประมาณมากพอที่จะสนับสนุนงบประมาณให้แก่อำเภอ ดังนั้นควรกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดรับภาระการจัดงานประเพณี งานพระราชพิธีต่าง ๆ ไปดำเนินการ

(๒) ภารกิจด้านการบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เขตคลองคูเมืองร้อยเอ็ดร้อยละ ๗๐ เป็นโบราณสถานซึ่งกรมศิลปากรประกาศเป็นโบราณสถานแล้ว ดังนั้นจะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องสองส่วน ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องของกรมธนารักษ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้องของกรมศิลปากร แม้โบราณสถานจะอยู่ในเขตพื้นที่ของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด แต่เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดไม่สามารถเข้าไปดำเนินการปรับปรุง บำรุงรักษาโบราณสถานนั้นได้ และแผนพัฒนาของกรมธนารักษ์และกรมศิลปากรก็ไม่มี ความชัดเจน เมื่อมีการบุกรุกหรือโบราณสถานเสื่อมสภาพ เสื่อมโทรม แต่หน่วยงานเจ้าของพื้นที่กลับไม่มีแผนพัฒนาที่ชัดเจน เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดแม้ไม่มีหน้าที่และอำนาจในการดูแลโดยตรง เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดจึงได้ประสานงานไปยังกรมธนารักษ์และกรมศิลปากรโดยขอความอนุเคราะห์ให้จัดทำแผนพัฒนา ลงมาในพื้นที่ ซึ่งกว่าจะประสบผลสำเร็จใช้เวลาในการดำเนินการกว่า ๒๐ ปี ถือว่าเป็นความล่าช้าในการบริการสาธารณะและเป็นความเสียหายต่อการพัฒนาบ้านเมือง หากท้องถิ่นมีอำนาจเต็มในการบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม โบราณสถาน ท้องถิ่นจะใช้ระยะเวลาในการบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม โบราณสถานไม่ถึง ๒๐ ปี อย่างแน่นอน การที่ท้องถิ่นจะต้องขออนุญาต ขอให้มอบอำนาจ ขอรับการอุดหนุนงบประมาณ ถือว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่

๔.๒.๑.๓ ข้อเสนอแนะ

(๑) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก จะต้องเอาขยะไปทิ้งในบ่อขยะของเทศบาลที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายในการทิ้งขยะดังกล่าว ดังนั้นขอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดรับผิดชอบในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อย แต่ส่วนราชการกลับมีการนำงบประมาณมาแฝงไว้กับงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เบี้ยผู้สูงอายุ เบี้ยคนพิการ อาหารกลางวันหรืออาหารเสริมนมเด็กนักเรียน เป็นต้น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถใช้เงินงบประมาณดังกล่าวได้ จึงไม่ควรนำมากำหนดไว้ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภารกิจที่เป็นนโยบายของรัฐบาล เช่น เบี้ยผู้สูงอายุ หรือเบี้ยผู้พิการ เป็นต้น ควรกลับไปตั้งจ่ายไว้ที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และอาหารเสริมนมเด็กนักเรียน ควรกลับไปตั้งจ่ายไว้ที่กระทรวงศึกษาธิการ

(๓) หากรัฐบาลจะกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง ควรกระจายหน้าที่และอำนาจ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ท้องถิ่นสามารถใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

(๔) ควรกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำภารกิจในเชิงยุทธศาสตร์ การจัดทำข้อบัญญัติกฎหมายจะต้องเป็นไปในเชิงพื้นที่ โดยไม่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเน้นในเรื่องการจัดทำบริการสาธารณะที่ซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่ตราบใดที่ยังมีพื้นที่ทับซ้อนกันอยู่ ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจจะยังคงอยู่ต่อไป

(๕) ภารกิจของท้องถิ่นมีจำนวนมาก เช่น การจัดเก็บและบริหารจัดการขยะมูลฝอย ดูดสิ่งปฏิกูล ไฟฟ้า น้ำประปา การคมนาคม สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ เป็นต้น ถือว่าเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องจัดทำบริการสาธารณะนั้น ดังนั้นรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย รวมถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะต้องออกกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการจัดทำภารกิจของท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถจัดทำบริการสาธารณะเพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๖) ปัจจุบันการบริหารงานบุคคลของท้องถิ่นประสบปัญหา เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถสรรหาบุคลากรได้ด้วยตนเอง ส่วนกลางเป็นผู้สรรหาบุคลากรแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งดำเนินการด้วยความล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาดังที่กล่าวมานี้ถือเป็นปัญหาอุปสรรคของการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) สัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากเปรียบเทียบงบประมาณของท้องถิ่น ๑๐๐ บาท จะเป็นเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บได้เองตามกฎหมายในอัตราร้อยละ ๗ หรือจัดเก็บได้เพียง ๗ บาท เท่านั้น ที่เหลือร้อยละ ๙๓ เป็นงบประมาณที่รัฐจัดสรรหรือรัฐจัดเก็บและแบ่งให้ ฉะนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยจะมีบทบาทและสามารถจัดทำบริการสาธารณะหรือให้บริการประชาชนได้ดีได้อย่างไร นอกจากกฎหมายจะต้องมีความชัดเจนแล้ว การพัฒนารายได้ของท้องถิ่นจะต้องมีความชัดเจน ภาษีที่ท้องถิ่นจะสามารถจัดเก็บได้เองรัฐบาลจะต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อเพิ่มโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เช่น เทศพาณิชย์ต่าง ๆ เป็นต้น

(๘) นับตั้งแต่มีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รัฐบาลได้กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชน จึงได้ออกพระราชกฤษฎีกาลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในอัตราร้อยละ ๑๐ ของภาษีที่จะต้องเสียให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดให้ลดอัตรากำหนดที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งถือเป็นรายได้หลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเหตุให้รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหายไป รัฐบาลออกมาตรการเพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยช่วยเหลือในด้านเศรษฐกิจ ด้านธุรกิจการท่องเที่ยว ภาคอุตสาหกรรม แต่รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลับหายไปและยังคงต้องจัดทำภารกิจตามอำนาจหน้าที่เช่นเดิม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องนำเงินสะสมออกมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายจ่ายประจำ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ยังไม่มีความชัดเจนเกี่ยวกับรายได้ที่หายไปดังกล่าว สำหรับเทศบาลตำบลและองค์การบริหาร

ส่วนตำบลได้รับการชดเชยรายได้ที่หายไปแล้ว เนื่องจากมีการแปรญัตติขอตั้งงบประมาณให้ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แต่สำหรับเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร ซึ่งตั้งงบประมาณตรงกับสำนักงบประมาณยังไม่ได้รับการชดเชยงบประมาณในส่วนที่ขาดหายไป

(๙) การบริหารจัดการขยะเป็นปัญหาของท้องถิ่นทั่วประเทศ ขยะของท้องถิ่นบางแห่งนำไปฝังกลบไว้ ๑๐ - ๒๐ ปี วันนี้อากาศเอากันต้องการขยะเก่าเพื่อนำไปอัดแท่งเป็นเชื้อเพลิง แต่ท้องถิ่นกลับไม่สามารถให้เอกชนชดเชยขยะที่ฝังกลบไว้ ๑๐ - ๒๐ ปี ออกมาขายได้ เนื่องจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินชี้ว่าขยะเป็นทรัพย์สินของทางราชการ และไม่มีราคากลางกำหนดไว้ ดังนั้นท้องถิ่นจึงไม่สามารถขายขยะเก่าให้แก่ภาคเอกชนได้ เทศบาลเมืองกระบี่จึงขอให้สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดกระบี่เข้ามากำหนดราคากลางขยะเก่าให้ สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดกระบี่แจ้งว่าไม่เคยพบปัญหานี้ และไม่ได้มีการกำหนดราคากลางไว้ เทศบาลเมืองกระบี่จึงได้ขอให้สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกระบี่เข้ามากำหนดราคากลางให้ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดกระบี่แจ้งว่าไม่สามารถกำหนดราคากลางได้ เนื่องจากขยะเก่ามีทั้งขยะที่รีไซเคิลได้และรีไซเคิลไม่ได้ เทศบาลเมืองกระบี่จึงได้ส่งเรื่องให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแต่ก็ไม่สามารถกำหนดราคากลางได้ ท้องถิ่นเข้าใจว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องการให้ท้องถิ่นมีรายได้จากการขายขยะเก่า แต่เมื่อเป็นเรื่องใหม่ที่ยังไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังนั้นกรมบัญชีกลางซึ่งมีหน้าที่ในการกำหนดราคากลางให้เป็นบรรทัดฐานของส่วนราชการทั่วประเทศ จะต้องเข้ามากำหนดราคากลางขยะเก่าเพื่อที่จะได้ขายขยะเก่าให้แก่ภาคเอกชนนำไปเป็นเชื้อเพลิงได้ แต่ระยะเวลาผ่านมาแล้วกว่า ๒ ปี พบว่าไม่มีความคืบหน้าเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว

(๑๐) ท้องถิ่นเป็นรากฐานที่สำคัญของประเทศไทย โดยเฉพาะในระดับชุมชนซึ่งจะทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและสามารถบริหารจัดการตนเองได้ ฉะนั้น การกระจายอำนาจ การสร้างประชาธิปไตยในระดับชุมชนและท้องถิ่นให้จัดการตนเองจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ในอดีตที่ผ่านมาพบว่าการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่สามารถดำเนินการได้เท่าที่ควร ดังนั้นจะต้องมีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่านี้ เพราะปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นท้องถิ่นสามารถแก้ไขปัญหา และสามารถลดความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนได้เป็นอย่างดี

(๑๑) การถ่ายโอนภารกิจทั้ง ๖ ด้าน ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นการถ่ายโอนเฉพาะภารกิจ แต่บุคลากรและงบประมาณไม่มีการถ่ายโอน ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นภาระที่หนักสำหรับท้องถิ่น แต่เพื่อให้ท้องถิ่นเป็นเมืองที่น่าอยู่และเป็นชุมชนที่มีความสุข ท้องถิ่นยอมจัดทำบริการสาธารณะที่ถ่ายโอนนั้น ๆ

(๑๒) เป้าหมายในการทำงานหรือการจัดทำภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐมีเป้าหมายคือ เพื่อประชาชน หากรัฐบาลมีความจริงใจที่จะกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องถ่ายโอนภารกิจของกระทรวง ทบวง กรม ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด และกำหนดให้ราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคเป็นเพียงหน่วยงานที่สนับสนุนด้านวิชาการเพื่อป้องกันปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ

(๑๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการบูรณาการแผนพัฒนาอย่างจริงจังหรือให้เกิดขึ้นได้จริงเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ การดำเนินการกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีการดำเนินการเฉพาะในพื้นที่ของนักการเมืองที่เป็นเครือข่ายเดียวกัน โดยจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์การประสานแผนให้มีความชัดเจนและส่งเสริมให้มีการประสานแผนพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนในท้องถิ่น

(๑๔) ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากรัฐบาลออกมาตรการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด - 19 แต่กลับมากำหนดให้มีการลดหย่อนอัตราภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นรายได้หลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งปัญหาดังที่กล่าวมานี้เป็นปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ

(๑๕) การกำหนดเงินเดือนหรือค่าตอบแทนของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ปัจจุบันการกำหนดเงินเดือนหรือค่าตอบแทนของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดตามหลักเกณฑ์ฐานรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่รวมเงินกู้ เงินสะสมและเงินอุดหนุนทุกประเภท ซึ่งการกำหนดตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวไม่น่าจะถูกต้อง เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้เป็นหน่วยงานที่ดำเนินธุรกิจที่จะต้องมีผลกำไรหรือผลประกอบการ ซึ่งหากมีผลประกอบการที่ดีจึงจะได้เงินเดือนหรือค่าตอบแทนสูงหรือหากมีผลประกอบการน้อยการจ่ายเงินเดือนหรือค่าตอบแทนลดลง ดังนั้นไม่ควรกำหนดระเบียบหรือหลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้ในกระทรวงมหาดไทย และไม่ควรกำหนดเงินเดือนและค่าตอบแทนของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจากรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยขอให้กำหนดมาตรฐานเงินเดือนหรือค่าตอบแทนของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบให้มีเงินเดือนหรือค่าตอบแทนเท่ากันทั่วประเทศ

๔.๒.๒ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๒.๑ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๒) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๔) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๕) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๖) ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๔.๒.๒.๒ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐต่างมีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายของตน เช่น การบำรุงรักษาทางหลวง ทางหลวงชนบท และทางหลวงท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งสามารถแบ่งได้ตามหน้าที่และอำนาจของแต่ละหน่วยงาน แต่ในการบำรุงรักษาเส้นทางเมื่อมีบุคคลทิ้งขยะหรือเกิดขยะริมถนน หน่วยงานใดจะเป็นผู้รับผิดชอบและเข้าไปดำเนินการจัดเก็บและบริหารจัดการตามขั้นตอนต่อไป เนื่องจากหน้าที่การจัดเก็บขยะหรือรักษาความสะอาดเป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ขยะอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของกรมทางหลวงหรือกรมทางหลวงชนบท

(๒) ภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว แต่การดำเนินการดังกล่าวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการเพื่อขออนุญาตหน่วยงานที่ถ่ายโอนภารกิจนั้นก่อนที่จะดำเนินการนั้นได้ เช่น การจัดทำภารกิจของกรมเจ้าท่า ซึ่งกรมเจ้าท่าได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ยื่นคำขอบางรายการได้ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกใบอนุญาตบางรายการให้แก่ผู้ยื่นคำขอกกรมเจ้าท่าจะมีหนังสือหรือคำสั่งมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถออกใบอนุญาตนั้นได้ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นคู่กรณีกับผู้ยื่นคำขออนุญาตดังกล่าว แต่หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายกลับไม่ดำเนินการเอง แต่จะมอบหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายนั้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทน โดยบางภารกิจกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหน้าที่และอำนาจในการจัดทำภารกิจจากหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการจัดทำภารกิจที่ได้รับมอบหมายซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ แต่หากภารกิจที่หน่วยงานของรัฐมอบหมายให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นภารกิจที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดหน้าที่และอำนาจไว้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้

(๓) กฎหมายว่าด้วยทางหลวงกำหนดให้อธิบดีกรมทางหลวงเป็นผู้อำนวยการทางหลวง มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง ขณะเดียวกันกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางหรือถนน ซึ่งถือว่ามิหน้าที่และอำนาจในรูปแบบเดียวกัน เมื่อเกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับถนน เช่น ถนนไม่มีไฟส่องสว่างทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งแต่กลับไม่มีการแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น ทั้งนี้ การจัดให้มีไฟส่องสว่างถนนเป็นหน้าที่และอำนาจของกรมทางหลวง แต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดหลายแห่งมีการหารือมายังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถเข้าไปติดตั้งไฟส่องสว่างถนนของกรมทางหลวงได้หรือไม่ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางหรือถนน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้นำข้อหารือเสนอไปยังคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย และคณะกรรมการพิจารณา ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่า เมื่อกรมทางหลวงมอบหมายหรืออนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปติดตั้งไฟส่องสว่างถนน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าไปติดตั้งไฟส่องสว่างถนนได้

(๔) การบริหารจัดการขยะ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี จึงได้มีการขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะ โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ แต่ในขณะเดียวกันหน่วยงานของรัฐอื่น เช่น กรมควบคุมมลพิษ หรือกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น มีการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะเช่นเดียวกัน

(๕) ทางหลวงที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความชำรุดเสียหาย เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีงบประมาณและศักยภาพในการดูแลบำรุงรักษาทาง (ขาดแคลนกำลังคนและเครื่องจักร) ดังนั้นในการกำหนดสายทางในแผนการถ่ายโอนทางหลวงให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต ควรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาถึงความพร้อมและความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแล บำรุงรักษาถนนหลังจากได้รับมอบไป

(๖) ทางหลวงที่ถ่ายโอนตามแผนถ่ายโอนทางหลวงให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ หากจะมีการถ่ายโอนทางหลวงคืนให้กรมทางหลวงจะต้องดำเนินการผ่านคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่สามารถถ่ายโอนทางหลวงคืนให้กรมทางหลวงโดยตรง แต่หากเป็นทางหลวงที่ถ่ายโอนนอกแผนการถ่ายโอนทางหลวงให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ กรมทางหลวงสามารถพิจารณารับถ่ายโอนกลับมาดูแลรักษาได้

(๗) ปัญหาการดูแลถนนที่เป็นรอยต่อระหว่างจังหวัด หรือรอยต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะมีสะพานชุมชนข้ามคลองหรือลำน้ำที่กรมทางหลวงชนบทได้ดำเนินการก่อสร้างไว้ ในอนาคตหากจะมีการถ่ายโอนถนนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สะพานที่เป็นรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือรอยต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ประสงค์รับโอนสะพานข้ามคลองหรือลำน้ำดังกล่าว เนื่องจาก

เป็นพื้นที่คาบเกี่ยวกันระหว่างจังหวัดหรือพื้นที่คาบเกี่ยวกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ร่างแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ ได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้สะพานข้ามคลองหรือลำน้ำเป็นความรับผิดชอบขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด แต่ปัจจุบันยังเกิดปัญหาเกี่ยวกับรอยต่อระหว่างจังหวัดหรือรอยต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ กรมทางหลวงชนบทจึงต้องเข้าไปดำเนินการดูแล ซ่อมแซมและบำรุงรักษา

(๘) ภารกิจการก่อสร้างและบำรุงรักษาแหล่งน้ำขนาดเล็กกว่า ๒ ล้าน ลูกบาศก์เมตร เกิดปัญหาอุปสรรคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก กรมทรัพยากรน้ำได้รับการร้องขอจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีขนาดเล็กกว่า ๒ ล้านลูกบาศก์เมตรจำนวนมาก ต่อมามีการบังคับใช้พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงบประมาณจึงไม่จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาแหล่งน้ำที่มีขนาดเล็กกว่า ๒ ล้านลูกบาศก์เมตรให้แก่กรมทรัพยากรน้ำ เนื่องจากเห็นว่า เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการก่อสร้างและบำรุงรักษาแหล่งน้ำขนาดเล็กกว่า ๒ ล้านลูกบาศก์เมตร ดังนั้นกรมทรัพยากรน้ำจึงไม่สามารถเข้าไปดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำที่มีขนาดเล็กกว่า ๒ ล้านลูกบาศก์เมตรได้ ซึ่งถือว่าเป็นข้อจำกัดของการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

(๙) ร่างแผนการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับแหล่งน้ำขนาดเล็กไว้ ซึ่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำขนาดเล็กได้ เนื่องจากได้กำหนดให้เป็นภารกิจถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะเกิดปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสามารถก่อสร้างหรือพัฒนาแหล่งน้ำที่มีขนาดใหญ่ตั้งแต่ ๑ ล้านลูกบาศก์เมตรขึ้นไป และระบบส่งน้ำที่มีพื้นที่และประโยชน์ตั้งแต่ ๕๐๐ ไร่ขึ้นไป การกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ลักษณะนี้ จะเป็นการจำกัดการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ปฏิรูปที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งการก่อสร้างหรือพัฒนาแหล่งน้ำที่มีขนาดเล็กกว่า ๑ ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการ

๒) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

(๑) ภารกิจด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดหน้าที่และอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำได้ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะด้วย เช่น การจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำภารกิจด้านการศึกษา แต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่น ๆ สามารถจัดการศึกษาได้ แต่จะต้องมีการประเมินความพร้อมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ดังนั้นแม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายก็จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการไว้

(๒) กรณีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แม้กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการป้องกันและระงับโรคติดต่อได้ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลับไม่สามารถจัดหาวัคซีนเพื่อฉีดป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้เอง เนื่องจากจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความมั่นคงด้านวัคซีนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการจัดหาวัคซีน ซึ่งต่อมารัฐบาลได้มีนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดหาวัคซีนเพื่อฉีดป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถที่จะจัดหาวัคซีนเพื่อฉีดป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้

(๓) การจัดทำบริการสาธารณะบางภารกิจส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำร่วมกันได้ เช่น การจัดการศึกษาที่ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็มีหน้าที่และอำนาจในการจัดการศึกษาที่ได้รับการถ่ายโอนนั้น และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ดำเนินการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป หรือบางภารกิจมีการกำหนดให้แบ่งการดำเนินการอย่างชัดเจน เช่น โครงการอาหารเสริมนม อาหารกลางวัน ซึ่งได้ถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ส่วนราชการที่ถ่ายโอนไม่ต้องดำเนินการอาหารเสริมนม อาหารกลางวันต่อไป

(๔) ภารกิจด้านสาธารณสุข การดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หน่วยงานของรัฐได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำศูนย์กักกันหรือศูนย์โควิดชุมชนระดับอำเภอ (CI) แต่หน่วยงานสาธารณสุขหรือหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ก็มีการดำเนินการจัดทำศูนย์กักกันหรือศูนย์โควิดชุมชนระดับอำเภอ (CI) เช่นเดียวกัน บางกรณีหน่วยงานดังกล่าวได้เข้าไปช่วยเหลือผู้ต้องกักกันหรือผู้ป่วยรายเดียวกัน จึงเป็นเหตุให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการเบิกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ข้ำซ้อนกัน

(๕) การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า การดูแลควบคุมและการฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าเป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เมื่อเกิดกรณีสุนัขจรจัดไปกัดประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบค่าเสียหายจะเป็นหน่วยงานใดระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมปศุสัตว์

(๖) ภารกิจศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีจังหวัดนนทบุรี คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยว่า เป็นหน้าที่และอำนาจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หากจะถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำไปกำหนดไว้ในแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ปัจจุบันยังไม่ได้กำหนดไว้) จะส่งมอบภารกิจหน้าที่ระหว่างจังหวัดนนทบุรีหรือคณะกรรมการคุ้มครองเด็กและสตรีจังหวัดนนทบุรีให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีโดยส่งมอบกันเอง (MOU) ไม่ได้ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดให้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจในการพัฒนาเด็กและสตรีด้วย ดังนั้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีสามารถดำเนินการจัดตั้งศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีได้เองตามกฎหมาย

(๗) ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับกระทรวงสาธารณสุข เช่น ในจังหวัดนนทบุรีโดยเทศบาลนครนนทบุรีมีศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลนครนนทบุรี จำนวน ๗ แห่ง ในขณะที่เดียวกันกระทรวงสาธารณสุขโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรีมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลนครนนทบุรี จำนวน ๕ แห่ง จึงมีการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนกัน เป็นต้น อย่างไรก็ตามกระทรวงสาธารณสุขมีกฎหมายที่สำคัญ คือ พระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดให้มีทีมแพทย์ในการดูแลตามขนาดของประชากรและพื้นที่ที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน แม้ร่างแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) และร่างแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) อยู่ระหว่างการดำเนินการ แต่กระทรวงสาธารณสุขก็เร่งดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๒ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดบริการสาธารณสุขตามความต้องการของประชาชน โดยราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคพยายามลดและเปลี่ยนแปลงบทบาทการดำเนินการ และทำหน้าที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนทางเทคนิค ข้อมูลทางวิชาการ และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่เป็นอุปสรรคในการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๘) พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้มีการดูแลศูนย์บริการ (HUB) แต่รูปแบบการบริหารจัดการ การเงิน การคลังจะต้องพิจารณารูปแบบการดำเนินการกันต่อไป และตามพระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดรายละเอียดเบื้องต้นไว้ว่าหน่วยบริการปฐมภูมิที่จะต้องขึ้นทะเบียนและจะต้องมีการส่งต่อผู้ป่วย โดยผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องออกระเบียบและกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งต่อผู้ป่วยเพื่อไม่ให้กระทบต่อการให้บริการประชาชน

(๙) กระทรวงสาธารณสุขมีปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค่อนข้างน้อย เนื่องจากกระทรวงสาธารณสุขได้มีการมอบอำนาจให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ เช่น

(๙.๑) การควบคุมโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ (การควบคุมโรคโควิด - 19) พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้กำหนดค่านิยามของเจ้าพนักงานไว้ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้มอบอำนาจให้แก่้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมและป้องกันโรคติดต่อได้ จึงไม่มีปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการ

(๙.๒) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นอาสาสมัครที่ไม่ได้สังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยกระทรวงสาธารณสุขมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการภายใต้การดูแล (พี่เลี้ยง) ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แต่ในช่วงเวลาที่ผ่านมารัฐบาลได้มีนโยบายจ่ายค่าปฎิการให้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งทำให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจะต้องตรวจสอบรายละเอียดอาสาสมัคร รวมถึงตรวจสอบการทำงานของอาสาสมัครเพื่อจ่ายค่าปฎิการดังกล่าวด้วย กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ขอตั้งงบประมาณเพื่อจ่ายค่าปฎิการให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งเดิมองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ขอตั้งงบประมาณเพื่อจ่ายค่าปฎิการให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) แต่ในอนาคตซึ่งมีการถ่ายโอนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว อาจมีการพิจารณารับคืนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เพื่อไปดูแลประชาชนในพื้นที่ต่อไป

(๑๐) การให้บริการด้านสาธารณสุขในระดับตำบลหรือหมู่บ้าน ในระบบสุขภาพปฐมภูมิตามพระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒ จะไม่มีความทับซ้อนกัน เนื่องจากจะต้องมีการแบ่งเป็นพื้นที่ โดยในหนึ่งทีมจะประกอบด้วยแพทย์ที่ผ่านการอบรมเวชศาสตร์ครอบครัว ๑ คน และร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๒ - ๓ แห่ง ซึ่งจะดูแลประชาชนในพื้นที่ด้านสาธารณสุขประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน แต่หากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุขด้วย ดังนั้นประชาชนกลุ่มเป้าหมายจึงไม่มีความซ้ำซ้อนหรือทับซ้อนกัน การให้บริการด้านสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องประสานความร่วมมือกันเพื่อให้บริการแก่ประชาชน เช่น กรุงเทพมหานครมีศูนย์บริการสาธารณสุข ๕๐ - ๖๐ แห่ง และมีคลินิกชุมชนอบอุ่นของภาคเอกชนเข้ามาร่วมให้บริการด้านสาธารณสุขร่วมกับศูนย์บริการสาธารณสุขของกรุงเทพมหานครด้วย โดยมีการแบ่งพื้นที่และประชากรเพื่อให้ทีมแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลได้อย่างทั่วถึง

(๑๑) ภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และภารกิจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจเพื่อกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน คือ ประชาชนที่อยู่ในตำบลหรือชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่น้องประชาชนกลุ่มเปราะบาง ซึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเข้ามาดูแลในเบื้องต้น อีกทั้งหลายกิจกรรมหรือหลายโครงการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ขอความร่วมมือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมหรือดำเนินโครงการให้ เนื่องจากกระทรวงฯ ไม่มีบุคลากรหรือหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่จะไปดำเนินกิจกรรมหรือดำเนินโครงการนั้น ๆ เช่น ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาอาชีพผู้สูงอายุในชุมชน ในบางพื้นที่ผู้บริหารท้องถิ่นจะได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานศูนย์ส่งเสริมพัฒนาอาชีพผู้สูงอายุในชุมชน หรือบางพื้นที่จะมีการแต่งตั้งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธานศูนย์ เป็นต้น และศูนย์พัฒนาสังคมต่าง ๆ ที่จัดตั้งในตำบลหรือชุมชนส่วนใหญ่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นหน่วยงานหลักที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาสังคมนั้น ๆ เพื่อให้บริการพี่น้องประชาชนในพื้นที่ จึงไม่ถือว่าเป็นปัญหาความซ้ำซ้อน

ระหว่างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ถือว่าการประสานความร่วมมือเพื่อให้บริการประชาชนในระดับพื้นที่ โดยยึดถือประชาชน ผู้ใช้บริการเป็นหลักในการดำเนินการ หรือการดำเนินภารกิจดูแลเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และครอบครัวทุกกลุ่มวัย ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขับเคลื่อนงานเรื่องสวัสดิการให้เกิดขึ้นในชุมชน ปัจจุบันการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่การจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดเกิดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จ่ายเงินอุดหนุนเข้าบัญชีเด็กแรกเกิดโดยตรง

(๑๒) ที่ผ่านมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เคยขอรับการอุดหนุนงบประมาณจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แต่เป็นการประสานความร่วมมือและร่วมกันดำเนินการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งนี้ การดูแลประชาชนกลุ่มเปราะบางหากพี่น้องประชาชนได้รับประโยชน์ หน่วยงานใดก็สามารถเป็นผู้รับผิดชอบหรือดำเนินการได้ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอยู่ในพื้นที่จะทราบปัญหาความต้องการของประชาชนดีที่สุด และกรณีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการยังไม่มีแผนการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากภารกิจเกี่ยวกับคนไร้ที่พึ่ง (คนวิกลจริต) คนขอทาน ราษฎรบนพื้นที่สูงและผู้มีรายได้น้อย เคยมีการบรรจุไว้ในแผนการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๒ แล้ว แต่ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งมีผู้ให้บริการส่วนใหญ่ร้อยละ ๘๐ เป็นผู้ป่วยซึ่งต้องกักขังจิตเวช ซึ่งจะต้องได้รับการดูแลจากบุคลากรที่มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยจิตเวช ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความพร้อมในด้านนี้ จึงได้ขอถอนการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรณีการดูแลคนขอทานไม่มีหน่วยงานใดพร้อมที่จะรับโอนภารกิจดังกล่าวไปดูแล

(๑๓) การจัดซื้อจัดหารถเข็นวีลแชร์สำหรับผู้พิการอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากเป็นครุภัณฑ์อุปกรณ์ทางการแพทย์ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไม่สามารถตั้งงบประมาณเพื่อจัดซื้อได้ โดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมีการดำเนินจัดซื้อจัดหารถสามล้อโยกเพื่อจัดสรรให้แก่ผู้พิการ รวมถึงการส่งเสริมการประกอบอาชีพผู้พิการ

๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

(๑) ภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น น้ำท่วม เมื่อภัยพิบัติน้ำท่วมเกิดขึ้นหน่วยงานแรกที่จะเข้าพื้นที่เพื่อช่วยเหลือหรือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากใกล้ชิดกับประชาชนและอยู่ในพื้นที่ และส่วนราชการจะเข้ามาในภายหลังแต่มีกลไกการใช้งินที่ใช้ระยะเวลานาน และจะต้องมีการประกาศเป็นพื้นที่ภัยพิบัติ ซึ่งจะเป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะนำเงินทอนของราชการมาใช้ในการช่วยเหลือและเยียวยาความเดือดร้อนของประชาชน ดังนั้นเมื่อเกิดภัยพิบัติ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเข้าไปช่วยเหลือและเยียวยาความเดือดร้อนของประชาชนก่อน

ต่อมาเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศเป็นพื้นที่ภัยพิบัติและเข้ามาช่วยเหลือและเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบ จึงเกิดปัญหาว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ช่วยเหลือและเยียวยาประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนไปแล้ว ประชาชนสามารถขอรับความช่วยเหลือและเยียวยาจากจังหวัดหรือส่วนราชการอื่นได้อีกหรือไม่ และจะเป็นการขอรับความช่วยเหลือที่ซ้ำซ้อนกันหรือไม่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและกระทรวงมหาดไทยจึงได้ชักจูงทำความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า หากมีการประกาศพื้นที่ที่ส่วนราชการจะเข้าไปช่วยเหลือและเยียวยาความเสียหายของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องถอนตัวออกมา ทั้งนี้ ขณะเกิดภัยพิบัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ สามารถเข้าไปช่วยเหลือประชาชนได้ แต่เมื่อภัยพิบัติยุติลงและมีการประกาศเป็นพื้นที่ภัยพิบัติและกำหนดพื้นที่ที่ส่วนราชการจะเข้าไปช่วยเหลือประชาชนแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องถอนตัวออกมาเพื่อป้องกันการเข้าไปช่วยเหลือและเยียวยาประชาชนที่ซ้ำซ้อนกันกับหน่วยงานของรัฐ

(๒) แผนป้องกันบรรเทาสาธารณภัยเกี่ยวกับเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำ เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมทรัพยากรน้ำซึ่งมีระบบติดตามสถานการณ์น้ำเพื่อเตือนภัยจากเครือข่ายในพื้นที่ต่าง ๆ เมื่อเกิดสถานการณ์น้ำหลากหรือดินถล่ม กรมทรัพยากรน้ำจะมีการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินสถานการณ์น้ำทั้งหมด หากเป็นสีแดงต้องอพยพ สีเหลืองให้แจ้งเตือนภัย และสีเขียวให้เฝ้าระวัง และแจ้งข้อมูลเตือนภัยดังกล่าวให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อแจ้งเตือนภัยแก่ประชาชนในพื้นที่ต่อไป กรมทรัพยากรน้ำมีภารกิจหน้าที่และอำนาจภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง แต่ไม่มีภารกิจเกี่ยวกับการเตือนภัยหรือการประกาศเตือนภัย ดังนั้นกรมทรัพยากรน้ำสามารถดำเนินการได้เพียงการแจ้งข้อมูลและประสานกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแจ้งเตือนถึงสถานการณ์น้ำหลากหรือดินถล่มซึ่งจะต้องมีการอพยพออกจากพื้นที่เสี่ยงภัย

๔) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๕) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อม

(๑) ภารกิจด้านการดูแล รักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นภารกิจที่สำคัญของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่การดำเนินงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่สามารถที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยการดำเนินการของบุคลากรของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพียงอย่างเดียว จำเป็นที่จะต้องมีการบูรณาการการมีส่วนร่วมกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนทั่วไป

(๒) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีการประชุมหารือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาโดยตลอด โดยเฉพาะแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ รวมถึงร่างแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับที่ ๓ ได้มีการหารือร่วมกันและกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่ากรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ไม่มีการกระจายอำนาจหรือการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง แต่จะเป็นการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

(๓) การขออนุญาตก่อสร้างโรงกำจัดขยะหรือขอใช้พื้นที่ของอุทยานแห่งชาติในการบริหารจัดการขยะ รวมถึงการฝังกลบขยะในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เช่น การฝังกลบขยะในพื้นที่ป่าของเกาะเต่า เป็นต้น ซึ่งมีการขออนุญาตนำขยะไปฝังกลบในพื้นที่ป่าไม่มานานกว่า ๒๐ ปี ต่อมาพบว่าพื้นที่ฝังกลบขยะดังกล่าวเป็นแหล่งสะสมน้ำเสียและไหลลงสู่แหล่งน้ำและไหลลงไปในพื้นที่ทางทะเล เป็นเหตุให้แหล่งน้ำเน่าเสียและส่งผลกระทบต่อปะการัง ดังนั้นในปัจจุบันการขออนุญาตก่อสร้างโรงกำจัดขยะหรือขอใช้พื้นที่ป่าสงวนในการฝังกลบขยะ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะต้องเสนอความเห็นทางวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาเพื่ออนุมัติหรืออนุญาตในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวนี้

๖) ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การกิจด้านศิลปวัฒนธรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ในพื้นที่จะมีหน่วยงานของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาค เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด มีการดำเนินการกิจด้านศิลปวัฒนธรรมผ่านสภาวัฒนธรรมอำเภอหรือสภาวัฒนธรรมตำบล เป็นต้น ซึ่งมีความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๒.๒.๓ ข้อเสนอแนะ

๑) ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองนั้น องค์กรบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาล และองค์กรบริหารส่วนตำบลมีความซ้ำซ้อนกันในการกิจต่าง ๆ ดังนั้นคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงพยายามที่จะแบ่งหน้าที่และอำนาจขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาล และองค์กรบริหารส่วนตำบล โดยออกเป็นประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด โดยกำหนดลักษณะของการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัด เพื่อมิให้ทับซ้อนกับหน้าที่และอำนาจของเทศบาลและองค์กรบริหารส่วนตำบล ดังนี้

(๑) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(๒) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวมและไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

(๓) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า ๑ แห่งขึ้นไป

๒) การแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติกำหนดกรอบและเป้าหมายการจัดทำบริการสาธารณะและการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ปัจจุบันผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้วและอยู่ระหว่างที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวจะสามารถแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานของรัฐ โดยจะมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐไว้ ๓ รูปแบบ ได้แก่

รูปแบบที่หนึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายจัดตั้งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องทำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำบริการสาธารณะในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ส่วนราชการที่มีหน้าที่ที่จะต้องไม่ดำเนินการในภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำ โดยให้ออกเป็นกฎกระทรวงเพื่อกำหนดภารกิจนั้นให้ชัดเจน

รูปแบบที่สอง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการและให้หน่วยงานของรัฐพยายามลดบทบาทในภารกิจนั้น ๆ และมีหน้าที่ในการสนับสนุน ส่งเสริมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปแบบที่สาม ภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐสามารถทำภารกิจนั้นควบคู่กันไปได้ โดยจะมีการกำหนดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำภารกิจใดได้ และหน่วยงานของรัฐสามารถทำภารกิจใดได้

ร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้จะลดปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานของรัฐลงได้ ในปัจจุบันแม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีหน้าที่และอำนาจแต่ก็ไม่สามารถทำภารกิจนั้น ๆ ได้ หากจะต้องไปทำภารกิจนั้นในพื้นที่ของส่วนราชการอื่น เช่น กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) หรือเป็นภารกิจของกรมเจ้าท่า เป็นต้น ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายในการทำภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ส่วนราชการอื่นได้ โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอไปยังส่วนราชการนั้น ๆ หากส่วนราชการไม่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำภารกิจนั้น และภารกิจนั้นมีความจำเป็นต่อประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าไปดำเนินการในพื้นที่ยังส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐได้ เช่น ภารกิจด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น

๓) ปัญหาในการตีความ เช่น โครงการอะไรที่เป็นโครงการขนาดใหญ่ ที่เกินศักยภาพของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่ง กำหนดให้เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประสงค์ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้าไป จัดทำภารกิจในพื้นที่ โดยให้ส่งเรื่องหรือยื่นคำขอเป็นหนังสือเสนอว่าโครงการดังกล่าวเกิน ศักยภาพที่เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลจะดำเนินการเองมาที่องค์การบริหารส่วน จังหวัดเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป แต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่ง พิจารณาว่าโครงการประเภทเดียวกันที่เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลยื่นคำขอหรือ เสนอมาเป็นโครงการขนาดเล็กและไม่เกินศักยภาพที่เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะดำเนินการเอง ซึ่งถือว่าไม่มีตัวกำหนดมาตรฐานว่าโครงการอะไรหรือลักษณะใดที่เป็น โครงการขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่ หรือกรณี โครงการที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มากกว่า ๑ แห่งขึ้นไปนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดบางแห่งมีการตีความโดยเข้าไปจัดทำ ภารกิจที่เป็นโครงการขนาดเล็กในพื้นที่คาบเกี่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการ ข้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่

๔) กรมทรัพยากรน้ำ ได้หารือกับสำนักงานคณะกรรมการ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มีการทบทวนและแก้ไขปรับปรุง และบรรจุไว้ในร่างแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ โดยให้มีการ ปรับขนาดของแหล่งน้ำที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการก่อสร้าง หรือพัฒนาแหล่งน้ำที่มีขนาดน้อยกว่า ๒ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยแก้ไขเป็นขนาดน้อยกว่า ๑ ล้านลูกบาศก์เมตร แต่ทั้งนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมสามารถดำเนินการ ก่อสร้างหรือพัฒนาแหล่งน้ำที่มีขนาดตั้งแต่ ๑ - ๒ ล้านลูกบาศก์เมตรได้ หากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นใดไม่มีความพร้อมสามารถร้องขอให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องก่อสร้างหรือพัฒนา แหล่งน้ำที่มีขนาดตั้งแต่ ๑ - ๒ ล้านลูกบาศก์เมตรได้ อีกทั้งมีการหารือและขอปรับปรุงกรณี ที่กรมทรัพยากรน้ำได้ถ่ายโอนทรัพย์สินให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว แต่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นไม่มีศักยภาพในการเข้าไปดูแลทรัพย์สินดังกล่าวได้ ขอให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นสามารถถ่ายโอนทรัพย์สินนั้นคืนให้แก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้าไปแก้ไขปรับปรุง และซ่อมแซมแล้วถ่ายโอนคืนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกครั้งได้ ทั้งนี้ ได้บรรจุไว้ในร่าง แผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ แล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างการ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบต่อไป

๕) บางภารกิจสามารถถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ แต่หลายภารกิจกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัด อำเภอบ ตำบล และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องร่วมกันจัดทำและร่วมกันดูแลในภารกิจนั้น ๆ เช่น การแก้ไขปัญหา เรื่องลิง เป็นต้น โดยลิงเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองซึ่งเป็นภารกิจหลักของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แต่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ จะต้องร่วมมือกันระหว่างกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ท้องที่และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจับทำหมัน หรือทำ ที่พักชั่วคราวให้ลิงซึ่งจะต้องมีการจัดซื้อจัดหาอาหารให้ลิง เมื่อมีการตีความว่าภารกิจดูแล

รักษาลิงเป็นภารกิจของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นเหตุให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้ออาหารให้แก่ลิงที่อยู่ในระหว่างการทำหมันได้

๖) ภารกิจทางทะเลเป็นภารกิจหลักของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เช่น การก่อสร้างทุ่นจอดเรือ เป็นต้น แต่เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหากรณีเรือทิ้งสมอในทะเลแล้วมีผลกระทบต่อแนวปะการัง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งจึงมีการดำเนินการก่อสร้างทุ่นจอดเรือ/ทุ่นกำจัดขยะ ต่อมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบและทักท้วงว่าการก่อสร้างทุ่นจอดเรือ/ทุ่นกำจัดขยะไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากกรณีดังกล่าวปัญหาที่เกิดขึ้นจึงไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที และราชการส่วนกลางจะต้องมีการตั้งงบประมาณในการดำเนินการซึ่งอาจใช้ระยะเวลากว่า ๒ ปี จึงจะสามารถดำเนินการแก้ไขปรับปรุงได้สำเร็จ ทั้งนี้ มีหลายภารกิจที่มีลักษณะเช่นนี้ ดังนั้นส่วนราชการ ท้องที่และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการดำเนินการร่วมกัน หรือส่งเสริมการดำเนินการซึ่งกันและกันเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน

๗) การทำงานร่วมกันของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องบางภารกิจไม่สามารถถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เนื่องจากมีลักษณะเฉพาะ แต่จะเป็นการประสานความร่วมมือกันภายใต้กรอบของกฎหมายและส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกันซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยพื้นที่อนุรักษ์ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ประกอบด้วยอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยทุกพื้นที่อนุรักษ์เหล่านี้กฎหมายกำหนดให้ตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาซึ่งรวมถึงผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเข้ามาดูแลพื้นที่ต่าง ๆ เหล่านี้ ดังนั้นทุกพื้นที่อนุรักษ์จะมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่อนุรักษ์เหล่านี้ด้วย จึงถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมหรือภาคีความร่วมมือที่สำคัญที่สามารถสนับสนุน ชี้นำ ชี้แนะในการดูแล รักษา อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๘) กรมปศุสัตว์มีภารกิจหน้าที่ในการพัฒนาการปศุสัตว์ ซึ่งจะให้ความสำคัญในเรื่องการบูรณาการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านมามีภารกิจสำคัญของกรมปศุสัตว์ที่ประสบความสำเร็จจะมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการด้วย เช่น กรณีการเกิดโรคระบาดในสัตว์สู่สัตว์ รวมถึงโรคระบาดในสัตว์สู่มนุษย์ เป็นต้น ในการดำเนินการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรคพิษสุนัขบ้า กรมปศุสัตว์ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้าไปดูแลสุนัขจรจัด รวมถึงการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า กรมปศุสัตว์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถประสานความร่วมมือและดำเนินการกิจกรรมร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการจัดทำภารกิจตามหน้าที่และอำนาจเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ กรมปศุสัตว์ได้มีการออกกฎหมายเพื่อกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีบทบาทในการจัดสวัสดิภาพสัตว์ โดยออกเป็นประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยแต่งตั้งให้ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดเทศบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขต และปลัดเมืองพัทยา

เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗ การดำเนินภารกิจระหว่างกรมปศุสัตว์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณาการร่วมกันมาโดยตลอดซึ่งไม่ถือว่าเป็นความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการจัดทำภารกิจตามหน้าที่และอำนาจ

๙) กรมพัฒนาที่ดินและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงาน แต่จะต้องเน้นการบูรณาการร่วมกันเพื่อถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ครบถ้วน

๑๐) ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหน้าที่และอำนาจจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่พบว่ามีปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงาน แต่เป็นการแบ่งภารกิจหน้าที่ให้กระทรวงศึกษาธิการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ โดยมีการบูรณาการร่วมกันในการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒.๓ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสถาบันการศึกษา

๔.๒.๓.๑ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- หมายความว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทไม่ได้กำหนดภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบต้องดำเนินการให้ชัดเจน ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนิยมจัดทำบริการสาธารณะที่มีลักษณะเดียวกับ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น การซ่อมแซมถนน การขุดลอกคูคลอง โดยมีการระบุเหตุผลว่าเป็นการสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานให้กับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดถูกมองว่าทำงานซ้ำซ้อนกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล

๒) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๔) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๕) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๖) ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๔.๒.๓.๒ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๒) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งได้จัดทำโครงการลดความเหลื่อมล้ำด้านสังคม โดยพยายามเข้าไปดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยติดเตียง แต่ติดปัญหาในเรื่องกฎหมายและระเบียบของรัฐในส่วนกลางไม่มีการปรับปรุง แก้ไข เพื่อเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำงานได้ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเข้าไปดูแลผู้พิการในการจัดหาคายอุปกรณ์ เครื่องช่วยฟังสำหรับคนหูหนวก รถเข็นวีลแชร์ เป็นต้น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้ไม่สามารถจัดซื้อให้แก่ประชาชนได้ รวมถึงได้สอบถามไปยังสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดชลบุรี และได้รับแจ้งว่าไม่สามารถจัดซื้อเพื่อมอบให้แก่ประชาชนได้เช่นกัน โดยหน่วยงานที่สามารถจัดซื้อได้มีหน่วยงานเดียวคือ กระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้เช่นนั้น

(๒) การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์ที่จะสอนภาษาอังกฤษหรือภาษาจีนให้กับนักเรียน แต่ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากติดระเบียบกฎหมายที่ไม่สามารถจ้างครูต่างชาติได้ ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงใช้วิธีการเลียงระเบียบโดยการทำให้เป็นโครงการ ซึ่งการเลียงระเบียบกฎหมายต่าง ๆ นี้จะสอนให้คนเกิดการทุจริตคอร์รัปชันได้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องผลักดันนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ แม้การแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ จะใช้เวลานานก็ตาม

๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๔) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๕) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๖) ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๔.๒.๓.๓ ข้อเสนอแนะ

๑) โครงการทำถนนชนบทระหว่างพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบล พบว่าองค์กรบริหารส่วนจังหวัดได้จัดทำโครงการก่อสร้างถนนชนบทที่เกี่ยวข้องกันหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นการร่วมมือกันระหว่างองค์กรบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณจำกัด ดังนั้นองค์กรบริหารส่วนจังหวัดจึงทำความตกลงร่วมมือกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำโครงการก่อสร้างถนนชนบทในพื้นที่ ซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมหนึ่งของท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กันและร่วมมือกัน

๒) การจัดทำบริการสาธารณะยุคใหม่ไม่ควรไปวิตกกังวลในเรื่องความซ้ำซ้อน แต่จะต้องมุ่งเน้นในเรื่องการร่วมมือกัน ซึ่ง้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้ามาจัดทำบริการสาธารณะในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ท้องถิ่นขนาดเล็กนั้นย่อมมีความพึงพอใจ จากการลงพื้นที่พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถร่วมมือกันในการจัดทำบริการสาธารณะได้ในหลากหลายรูปแบบ ดังนั้น้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กควรนำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณา หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดในการจัดทำบริการสาธารณะในภาพรวมภายในจังหวัด ดังนั้นควรยกเลิกกฎหมายของคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะจัดทำบริการสาธารณะได้ต้องเป็นพื้นที่คาบเกี่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) การถ่ายโอนภารกิจด้านสาธารณสุขอาจจะต้องมีการทบทวนใหม่ เนื่องจากการศึกษาพบว่าถ่ายโอนภารกิจด้านสาธารณสุขยังมีปัญหา มีเพียงกรุงเทพมหานครและจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เท่านั้นที่มีความพร้อมในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านสาธารณสุข

๔) ควรให้ความสำคัญในเรื่องความร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานของรัฐ โดยไม่ต้องกำหนดว่าภารกิจใดเป็นหน้าที่ของรัฐหรือภารกิจใดเป็นหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทำภารกิจต่าง ๆ ที่หน่วยงานของรัฐทำได้ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำภารกิจต่าง ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำได้ และการจัดทำภารกิจในระดับพื้นที่ให้ใช้ระบบการประสานการทำงานในระดับพื้นที่เพื่อไม่ให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อนกัน หรืองบประมาณลงไปในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ซึ่งจะต้องมีการรื้อฟื้นระบบการประสานแผนระหว่างราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ

๕) หากมองเพียงผิวเผินจะเข้าใจว่ายังมีปัญหาการทำงานและอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นแต่ละรูปแบบที่ทับซ้อนกันทั้งในเชิงพื้นที่และในบทบาทหน้าที่ เช่น ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการจัดการศึกษา ด้านการบริการสาธารณสุข เป็นต้น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้มองเป็นอุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถก้าวข้าม (Transcend) ข้อจำกัดเหล่านั้น ดังที่ผู้บริหารท้องถิ่นท่านหนึ่งกล่าวว่า “ปัจจุบันนี้ได้ก้าวข้ามปัญหาความซ้ำซ้อนมาสู่ความร่วมมือและมองว่าความแตกต่างหรือความหลากหลายคือความสวยงาม” ดังนั้นจึงให้แก่งคิดที่ว่าประเทศไทยจำเป็นต้องพัฒนาระบบและรูปแบบของการประสานงานกัน (Coordination) และการสร้างความร่วมมือระหว่างกัน (Collaboration) มากกว่าที่จะติดยึดอยู่กับกระบวนทัศน์เดิม ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแก้ไขปัญหาและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การสร้างระบบการทำงานร่วมกันระหว่างท้องถิ่นกับราชการส่วนภูมิภาค กล่าวคือ ระบบบริหารราชการส่วนภูมิภาคควรจะทำบทบาทหน้าที่ของการเป็นผู้สนับสนุน (Promotor) มิใช่มีบทบาทเป็นเพียงผู้ควบคุมหรือผู้สั่งการหรือผู้มอบหมายและถ่ายทอดนโยบายจากส่วนกลางมาให้ท้องถิ่นทำ ในสภาพการณ์ที่ผ่านมาท้องถิ่นต้องประสบกับปัญหาที่ทางรัฐประศาสนศาสตร์เรียกว่าผู้ทำงานตามแนวทางของผู้สั่งการ (Unfunded Mandate) โดยไม่ได้รับการจัดสรรทางด้านงบประมาณ

๖) เร่งรัดในการปรับปรุงและปฏิรูปกฎหมายที่ล้าสมัย เพื่อส่งเสริมการใช้พื้นที่ของรัฐร่วมกัน (Collaborative Public Land Used Management)

๗) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบปัญหาในการใช้ประโยชน์จากที่ดินหรือพื้นที่สาธารณะที่เป็นพื้นที่ราชพัสดุที่อยู่ในเขตเมืองเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเร่งปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ของรัฐฉบับเก่าที่ไม่สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ของประชาชนในปัจจุบัน เช่น กรณีพื้นที่สวนสาธารณะกลางเมืองที่เทศบาลพัฒนาขึ้นเพื่อให้บริการประชาชนในพื้นที่กลับถูกตีความเป็นพื้นที่ป่าไม้ที่ต้องได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ ซึ่งเป็นตัวอย่างหนึ่งของปัญหาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันต้องประสบอันเนื่องมาจากการมีกฎหมายล้าสมัยและมีความขัดแย้งกันของข้อกำหนด โดยผู้ถืออำนาจตามกฎหมายนั้นและผู้ที่อยู่หน้างานจริงจะต้องยึดถือและใช้ร่วมกันเพื่อประโยชน์และความผาสุกของประชาชนในแต่ละท้องถิ่น

๘) ควรมีการสร้างกลไกหรือปลดล็อกข้อจำกัดหลายประการ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถมีรายได้จากการให้บริการสาธารณะในเชิงเทศพาณิชย์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ อันจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง รวมถึงการเพิ่มขีดศักยภาพและความเป็นอิสระทางการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาที่เร่งด่วน และเป็นปัจจุบันในแต่ละท้องถิ่น

๙) ควรมีการปฏิรูประบบภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีสัดส่วนจัดสรรให้ท้องถิ่นอย่างยุติธรรมหรือสมเหตุสมผล ตามหลักคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์ที่ว่าภาษีเกิดที่ใดรัฐควรจัดสรรภาษีกลับคืนไปให้ที่นั่น เพื่อการพัฒนาและผลประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่อย่างสูงสุด หลักคิดนี้ได้มาจากตัวอย่างของความสำเร็จในการพัฒนาประเทศของประเทศที่มีความเข้มแข็งมั่งคั่งและยั่งยืน

๑๐) ควรเร่งรัดให้มีการถ่ายโอนภารกิจที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว ให้ท้องถิ่นพร้อมด้วยงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเหล่านั้น และแก้ไขปัญหาในกรณีที่มีการถ่ายโอนภารกิจมาให้ท้องถิ่นดำเนินการโดยไม่มีการถ่ายโอนงบประมาณ หรือมีการถ่ายโอนงบประมาณในจำนวนที่ไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับภาระงาน ดังกรณีที่เกิดขึ้นมาในอดีต เช่น กรณีของการถ่ายโอนถนนให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรากฏว่าถ่ายโอนงานมาให้ท้องถิ่นมากกว่างบประมาณที่จัดสรร เป็นต้น ที่ผ่านมายังพบอีกว่าหน่วยงานของส่วนกลางเมื่อโอนภารกิจมาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว เมื่อผ่านไประยะเวลาหนึ่ง จะมีการดึงงบประมาณไว้ดำเนินการเอง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความไม่จริงจังในการดำเนินการถ่ายโอน

๑๑) การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกัน และควรยกเลิกบทบัญญัติที่กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อป้องกันความสับสนในการปฏิบัติภารกิจตามที่กฎหมายระบุไว้

๑๒) การแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ควรกำหนดให้ชัดเจนโดยใช้หลักของผลประโยชน์สาธารณะ (Public Interest), หลักความรับผิดชอบ (Accountability), หลักประสิทธิภาพในการจัดการ (Management Efficiency), หลักความสามารถของท้องถิ่น (Local Capability)

๑๓) กิจกรรมงานสงเคราะห์เด็กแรกเกิด ผู้ด้อยโอกาส ค่าทำศพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเอกสารเบิกเงินช่วยเหลือทำให้ล่าช้า การปฏิบัติงานท้องถิ่นจึงเป็นเสมือนงานธุรการของหน่วยงานราชการ เพื่อแก้ปัญหาควรมีการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินงานอย่างอิสระและให้รายงานผลการปฏิบัติราชการและทำหน้าที่ในฐานะผู้ช่วยเหลือหรือสนับสนุน

๑๔) ควรยุบเลิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เนื่องจากโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นระบบสองชั้น มีการกำหนดการจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ซึ่งไม่มีความชัดเจนเพียงพอ ทำให้เกิดความทับซ้อนกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้ขาดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสิ้นเปลืองงบประมาณ หรือจะต้องกำหนดหน้าที่และอำนาจ

ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ดำเนินการจัดทำบริการสาธารณสุขภาพรวมในระดับอำเภอ และจังหวัด ไม่ควรมีบทบาทลงในระดับตำบล หมู่บ้าน เช่น ระบบการขนส่งสาธารณสุข การศึกษา การพยาบาล การจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น

๔.๒.๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการศึกษาดูงาน

๔.๒.๔.๑ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นว่าไม่มีความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบทั่วไปด้วยตนเอง

๔.๒.๔.๒ ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ

๑) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

(๑) เทศบาลนครแหลมฉบังมีเขตพื้นที่ลงไปในทะเลระยะทางกว่า ๓ กิโลเมตร แต่เทศบาลนครแหลมฉบังกลับมีปัญหาอุปสรรคในด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบ รวมถึงอำนาจหน้าที่ที่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานของรัฐ เช่น กรมเจ้าท่า มีปัญหาความซ้ำซ้อนในเรื่องท่าเรือต่าง ๆ ซึ่งในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจซึ่งยึดถือกฎหมายคนละฉบับ บางกรณีไม่สามารถทำงานหรือประสานงานไปในทิศทางเดียวกันได้ จึงถือว่าเป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของเทศบาลนครแหลมฉบัง ทั้งนี้ ท่าเรือแหลมฉบังทั้งหมดอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลนครแหลมฉบัง แต่เทศบาลนครแหลมฉบังไม่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลท่าเรือแหลมฉบัง รวมถึงนิคมอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ เทศบาลนครแหลมฉบังไม่มีอำนาจหน้าที่ในการออกใบอนุญาตหรือเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่าง ๆ ในนิคมอุตสาหกรรมได้

(๒) ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจกับการไฟฟ้าและการประปา โดยปัญหาเกี่ยวกับไฟฟ้าอยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (รัฐวิสาหกิจ) และปัญหาเกี่ยวกับน้ำประปาอยู่ในความรับผิดชอบของการประปาส่วนภูมิภาค (รัฐวิสาหกิจ) เทศบาลนครแหลมฉบังไม่สามารถเข้าไปดำเนินการช่วยเหลือประชาชนได้ ทำได้เพียงการประสานไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบให้เข้ามาดูแลอย่างเร่งด่วน อีกทั้งเทศบาลนครแหลมฉบังมีการตั้งงบประมาณอุดหนุนให้แก่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและการประปาส่วนภูมิภาค เพื่อขยายแนวเขตไฟฟ้าและระบบน้ำประปาเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน แต่ในขณะเดียวกันการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและการประปาส่วนภูมิภาคมีการเก็บค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปากับประชาชน ซึ่งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและการประปาส่วนภูมิภาคไม่มีการลงทุนแต่กลับได้ประโยชน์เพิ่มเติม ดังนั้น จะทำอย่างไรให้รัฐวิสาหกิจมีความคล่องตัวในด้านงบประมาณในการจัดให้มีการขยายแนวเขตไฟฟ้า แนวเขตระบบน้ำประปา โดยไม่ต้องใช้เงินอุดหนุนจากเทศบาลนครแหลมฉบัง แม้เทศบาลนครแหลมฉบังจะจัดสรรงบประมาณให้การประปาส่วนภูมิภาค และการประปาส่วนภูมิภาค เข้าดำเนินการขยายแนวเขตระบบน้ำประปา แต่การขุดหรือขยายแนวเขตน้ำประปากลับมีดำเนินการฝังหรือกลบหรือเก็บงานไม่เรียบร้อย ประชาชนจึงร้องเรียนมายังเทศบาลนครแหลมฉบังจำนวนมาก เทศบาลนครแหลมฉบังจึงต้องจัดเจ้าหน้าที่เข้าไปแก้ไขปรับปรุงให้เกิดความเรียบร้อย ซึ่งถือว่าเป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อนสิ้นเปลืองงบประมาณและบุคลากร

(๓) การขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์หรือที่ดินที่อยู่ในความดูแลของกรมธนารักษ์หรือกรมที่ดิน เมื่อเทศบาลนครแหลมฉบังได้ยื่นขอใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อก่อสร้างศูนย์ดับเพลิง หรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมธนารักษ์หรือกรมที่ดินใช้เวลาในการพิจารณาคำขออนุญาต ทำให้งบประมาณที่เทศบาลนครแหลมฉบังตั้งไว้ตกไปหลายครั้ง จึงอนุญาตให้เทศบาลนครแหลมฉบังใช้ประโยชน์ได้แต่ได้ใช้เวลาการพิจารณาคำขอ ๓ - ๔ ปี ดังนั้นจึงขอให้หน่วยงานของรัฐเหล่านี้อัตนขั้นตอนการพิจารณาคำขอลงเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อให้บริการประชาชนได้ หรือหากหน่วยงานของรัฐจะไม่อนุญาตให้รับแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ การยื่นคำขอของงบประมาณต่อสำนักงบประมาณหากโครงการใดที่หน่วยงานของรัฐยังไม่อนุญาตให้ใช้ที่ดิน สำนักงบประมาณจะตัดงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการนั้น ๆ ทันที

(๔) องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนมได้ยื่นขอใช้ประโยชน์ที่ดินที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมธนารักษ์เพื่อจัดทำบริการสาธารณะ แต่กรมธนารักษ์ไม่อนุญาตเนื่องจากติดปัญหาในข้อกฎหมาย กฎ ระเบียบ ดังนั้นขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถขอใช้ประโยชน์ที่ดินที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมธนารักษ์เพื่อจัดทำบริการสาธารณะได้

(๕) การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นรายได้หลักที่องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลสามารถจัดเก็บได้เอง เพื่อนำมาใช้เป็นงบประมาณในการก่อสร้าง แก้ไข ปรับปรุง ซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ระบบน้ำประปา อาคาร และสถานที่ต่าง ๆ แต่การประสานงานกับกรมที่ดินหรือกรมธนารักษ์ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร หรือได้ข้อมูลเกี่ยวกับที่ดินล่าช้า ไม่เป็นปัจจุบัน อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลไม่มีอำนาจให้สืบหรือสอบการถือครองกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ธนาคารไม่ให้ความร่วมมือ)

(๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ จึงมีปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จะขยายแนวเขตไฟฟ้าจึงไม่สามารถดำเนินการได้ เมื่อขออนุญาตขยายแนวเขตไฟฟ้าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชก็ไม่อนุญาต รวมถึงการขออนุญาตขุดลอกคลอง อ่างเก็บน้ำหรือก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชก็ไม่อนุญาตเช่นเดียวกัน

(๗) ที่ดินทำกินของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติหรือที่ดินที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลไม่สามารถจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้ จึงไม่มีงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน น้ำประปา เป็นต้น

(๘) องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือกรมทางหลวงชนบทไม่สามารถก่อสร้างถนนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เนื่องจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชไม่อนุญาต

(๙) พื้นที่สาธารณะ (ทุ่งเลี้ยงสัตว์) ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นหมู่บ้าน ไร่นา แต่ข้อมูลทางทะเบียนที่ดินยังเป็นพื้นที่สาธารณะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงไม่สามารถจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้ ทำให้ไม่มีงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการจัดทำบริการสาธารณะในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค การก่อสร้างถนน การก่อสร้างระบบน้ำประปา เป็นต้น ดังนั้นขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

๒) ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต

- เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 กิจกรรมของเทศบาลนครแหลมฉบังบางประการไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดรถรับ - ส่งนักเรียนฟรี (เรียนออนไลน์) รวมถึงการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพบว่าจัดเก็บภาษีได้น้อยลง ในอดีตเทศบาลนครแหลมฉบังสามารถจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้กว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ปัจจุบันจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างได้ประมาณ ๔๐๐ ล้านบาท และได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลลดลง จึงเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการและกิจกรรมสาธารณะของเทศบาลนครแหลมฉบัง ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ในอัตราร้อยละ ๑๐๐ แต่การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเต็มอัตราย่อมส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เทศบาลนครแหลมฉบัง ซึ่งมีรายได้ลดลงจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19

๓) ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย

- เมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น ไฟไหม้เรือในทะเล สารเคมีรั่วไหล หรือน้ำมันรั่วกลางทะเล เทศบาลนครแหลมฉบังไม่สามารถเข้าไประงับยับยั้งเหตุได้ เนื่องจากเป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ เช่น กรมควบคุมมลพิษ กรมเจ้าท่า หรือกรมทรัพยากรธรรมชาติและชายฝั่ง เป็นต้น เทศบาลนครแหลมฉบังต้องรอการประสานหรือขอความช่วยเหลือในการสนับสนุนในด้านเครื่องมือ เครื่องจักรต่าง ๆ ทั้งที่เทศบาลนครแหลมฉบังมีฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ฝ่ายดับเพลิง ฝ่ายบริหารสิ่งแวดล้อมที่พร้อมเข้าไปดำเนินการเมื่อเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ ในเขตพื้นที่เทศบาลนครแหลมฉบัง อีกทั้งเมื่อเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ ประชาชนจะมีการตั้งคำถามว่าเหตุใดเทศบาลนครแหลมฉบังซึ่งมีเครื่องมือ เครื่องจักร รถดับเพลิงและบุคลากรพร้อมจึงไม่เข้าไประงับยับยั้งภัยพิบัติอย่างทันที่ ทั้งนี้ หากสามารถเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลนครแหลมฉบังเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ “นครแหลมฉบัง” จะมีการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เทศบาลนครแหลมฉบังมีหน้าที่และอำนาจ และมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการภายใต้กฎหมาย กฎและระเบียบมากกว่าที่เป็นเทศบาลนครแหลมฉบัง

๔) ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

(๑) ความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจด้านการท่องเที่ยว เกาะสีชัง มีสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลหลายแห่งแต่ไม่มีงบประมาณที่เพียงพอในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกปลอดภัยได้ และเมื่อจะมีการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยการแผ้วถางเพื่อปรับพื้นที่ทำเป็นถนนโดยไม่ใช้งบประมาณของท้องถิ่นก็ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากมีปัญหาอุปสรรคกับกรมป่าไม้ซึ่งไม่อนุญาตให้แผ้วถางเพื่อปรับพื้นที่ทำเป็นถนน หรือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเดินตามรอยพระพุทธรเจ้าหลวง รัชกาลที่ ๕ ติดปัญหาทางกฎหมายกับกรมป่าไม้ แม้การท่องเที่ยวจะเป็นหัวใจหลักของประชาชนบนเกาะสีชัง แต่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกลับติดปัญหาอุปสรรคในด้านงบประมาณ และด้านกฎหมายกับกรมป่าไม้ ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้มีการดำเนินการเพื่อขอใช้พื้นที่ไปยังกรมป่าไม้แล้วกว่า ๓ ปี แต่ยังไม่ได้รับการตอบรับหรืออนุญาตให้ใช้พื้นที่ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อยู่ระหว่างการดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ของกรมป่าไม้อีกครั้ง

(๒) การพัฒนาชายหาดถ้ำพังซึ่งยังไม่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ทับซ้อนระหว่างแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) กับพื้นที่ของภาคเอกชน จึงเป็นปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาชายหาดถ้ำพังเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง

๕) ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๖) ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในประเด็นดังกล่าว)

๔.๓ ปัญหาอุปสรรค

๔.๓.๑ โครงสร้างและระบบการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ซ้ำซ้อน ทำให้เกิดปัญหาการมีภารกิจหน้าที่ซ้ำซ้อนกันระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ปัญหาความซ้ำซ้อนในข้อกำหนดและอำนาจหน้าที่ ปัญหาการจัดแบ่งทรัพยากรของพื้นที่และปัญหาในการจัดสรรและบริหารจัดการงบประมาณ โดยสาเหตุที่ทำให้มีการซ้ำซ้อนกันนั้นเกิดจากปัญหาในข้อกำหนด การแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ไม่ชัดเจน ซึ่งพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกระดับจะมีอำนาจหน้าที่ที่คล้ายคลึงกัน จะแตกต่างกันเพียงขนาดของกิจกรรมเท่านั้น ซึ่งไม่มีการแบ่งขนาดที่ชัดเจน อีกทั้งในการปฏิบัติจริงยังขึ้นอยู่กับความร่วมมือหรือการเจรจาตกลงกันด้วย

๔.๓.๒ การแบ่งหน้าที่และอำนาจที่ไม่ชัดเจน ไม่เหมาะสมและเกิดความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจทำให้เกิดผลตามมาหลายประการ ดังนี้

๔.๓.๒.๑ ด้านรายได้ พบว่าการแบ่งหน้าที่และอำนาจที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีในรายการสำคัญ ๆ ซึ่งเป็นรายได้ส่วนใหญ่ของพื้นที่จังหวัดจะอยู่ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีพื้นที่บริหารจัดการของตนเองอย่างชัดเจน แต่เป็นพื้นที่ของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ยกตัวอย่าง ภาษีน้ำมัน ภาษีล้อเลื่อน เป็นต้น

๔.๓.๒.๒ การจัดสรรรายได้ไม่เป็นธรรมและไม่เหมาะสมกับความต้องการพื้นที่ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น โดยภาษีน้ำมัน ภาษีล้อเลื่อน เกิดในพื้นที่ของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล แต่กลับเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งรายได้ดังกล่าวไม่ได้นำกลับมาใช้ในพื้นที่ของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตรง

๔.๓.๒.๓ ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการบริหารจัดการท้องถิ่น เนื่องจากการมีหน้าที่และอำนาจที่ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดการซ้ำซ้อนการบริหารจัดการ บุคลากรที่มากเกินไป ความจำเป็น การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ซ้ำซ้อนกันทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ

๔.๓.๓ การถ่ายโอนภารกิจที่ขาดการเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และขาดการทำความเข้าใจให้ตรงกันระหว่างภารกิจของส่วนราชการที่ถ่ายโอนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนราชการไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงอย่างเดียว แต่ไม่ได้ถ่ายโอนทรัพยากร งบประมาณและบุคลากรไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ท้ายที่สุดจึงส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์ที่จะส่งคืนภารกิจหลายประการให้แก่ส่วนราชการเดิม หรือไม่มีแรงจูงใจที่จะปรับตัวเพื่อรับมือกับภารกิจถ่ายโอนมากนัก

๔.๓.๔ การปฏิรูปโครงสร้างราชการแผ่นดินของประเทศไทยภายหลังกระบวนการกระจายอำนาจอย่างเป็นรูปธรรมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๐ รวมไปถึงการปฏิรูประบบราชการครั้งใหญ่ใน พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งมีการเพิ่มของกระทรวงจาก ๑๔ กระทรวง เป็น ๒๐ กระทรวง และมีกรมใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นจำนวนมากประมาณ ๑๔๐ กรม โดยจะพบว่าปรากฏการณ์ข้างต้นไม่ได้มีการดำเนินการที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกันแต่ประการใด กล่าวคือ ในการขับเคลื่อนเรื่องการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงการปรับปรุง

โครงสร้างของการปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นการดำเนินการเฉพาะส่วนของ “การปกครองท้องถิ่น” เท่านั้น โดยมีได้ทบทวนหรือพิจารณาถึงการปรับปรุงโครงสร้างของราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคควบคู่กันไป นอกจากนี้ แม้ว่ากระบวนการกระจายอำนาจจะส่งผลให้ภารกิจต่าง ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของราชการส่วนกลางและภูมิภาคต้องถ่ายโอนไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก แต่รัฐบาลกลับมิได้ให้ความสำคัญกับการพิจารณาถึงความเหมาะสมของโครงสร้างการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค หากแต่รัฐบาลยังคงโครงสร้างหลักต่าง ๆ ของราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคไว้ดังเดิมไม่ว่าจะเป็นกระทรวงหรือกรมต่าง ๆ รวมถึงการบริหารราชการในระดับจังหวัด และอำเภอ

เมื่อมีการถ่ายโอนภารกิจต่าง ๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว โครงสร้างเดิมของราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคนั้นยังคงมีความจำเป็นหรือเหมาะสมอยู่หรือไม่อย่างไร นอกจากนั้นแล้วยังส่งผลให้กระบวนการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การถ่ายโอนบุคลากรของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไปยังระดับท้องถิ่นเกิดขึ้นอย่างจำกัด เพราะฉะนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจึงจำเป็นต้องมีการรับสมัครบุคลากรใหม่ เพื่อมาปฏิบัติงานในหน่วยงานเพื่อให้มีบุคลากรที่เหมาะสมเพียงพอกับภารกิจที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามสภาพดังกล่าวนี้ทำให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานเป็นบุคลากรใหม่ที่อาจขาดประสบการณ์ในการทำงานอันจะส่งผลกระทบต่อศักยภาพและขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในที่สุด จากกรณีข้างต้นได้สะท้อนให้เห็นว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการปฏิรูประบบราชการในทุกส่วนซึ่งประกอบด้วยราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่นนั้น มักจะเป็นในลักษณะที่ “แยกส่วนออกจากกัน” โดยไม่ได้เป็นการพิจารณาดำเนินการไปอย่างประสานสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

บทที่ ๕ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลรายงานการพิจารณาศึกษา

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ มีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสิ่งสำคัญ ประกอบกับ มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา โดยในขณะนี้แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการมีจำนวนทั้งสิ้น ๒ ฉบับ ได้แก่ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำ (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.

๕.๑.๑ การถ่ายโอนภารกิจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕.๑.๑.๑ แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๑) มีภารกิจที่ต้องถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น ๒๔๕ ภารกิจ จากหน่วยราชการ ๕๗ กรม ใน ๑๕ กระทรวง และ ๑ ส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง โดยได้มีการถ่ายโอนไปแล้วทั้งสิ้น ๑๘๖ ภารกิจ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๙๒ คงเหลือภารกิจที่ยังไม่ถ่ายโอนทั้งสิ้น ๕๙ ภารกิจ

๕.๑.๑.๒ แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) มีภารกิจที่ต้องถ่ายโอนทั้งสิ้น ๔๔ ภารกิจ รวม ๑๑๔ งาน/โครงการ/กิจกรรม จาก ๓๗ กรม/สำนัก ใน ๑๕ กระทรวง ๑ ส่วนราชการ ที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง และ ๑ รัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีการถ่ายโอนไปแล้วหรือทยอยถ่ายโอน รวม ๗๖ งาน/โครงการ /กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๗ คงเหลือภารกิจที่ยังไม่ถ่ายโอนทั้งสิ้น ๓๘ ภารกิจ

๕.๑.๑.๓ (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. จำนวน ๗ แผน ได้แก่

๑. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ด้านการถ่ายโอนภารกิจ โดยกำหนดลักษณะภารกิจที่จะถ่ายโอนไว้ ๓ ด้าน ๒๕ ภารกิจ ดังนี้

ด้านที่ ๑ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน ๕ ภารกิจ มีส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจจำนวนทั้งสิ้น ๙ กรม ใน ๓ กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ ดังนี้

(๑) แผนภารกิจด้านการคมนาคมและการขนส่ง

(๑.๑) กลุ่มภารกิจทางบก

(๑.๑.๑) ภารกิจการก่อสร้างและบำรุงรักษาถนนและ

สะพาน

- งานก่อสร้างบำรุงรักษาถนนและสะพาน

(๑.๑.๒) ภารกิจสถานีขนส่ง

- งานสถานีขนส่งผู้โดยสารและอำนาจการ

ตรวจสอบ

(๒) แผนภารกิจด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

(๒.๑) กลุ่มภารกิจแหล่งน้ำ/ประปาชนบท

(๒.๑.๑) ภารกิจแหล่งน้ำอุปโภค/บริโภค และแหล่งน้ำ

เพื่อการเกษตร

- การก่อสร้างและบำรุงรักษาแหล่งน้ำ

อุปโภคบริโภคและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

- การเรียกเก็บค่าน้ำบาดาล

- การอนุญาตการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่มี

ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางตอนบนสุดไม่เกิน ๖ นิ้ว (๑๕๒ มิลลิเมตร) และการอนุญาตใช้น้ำบาดาลที่อนุญาตใช้ไม่เกินวันละ ๑๐๐ ลูกบาศก์เมตร

ด้านที่ ๒ ด้านสังคม มีภารกิจถ่ายโอน จำนวน ๑๕ ภารกิจ มีส่วนราชการถ่ายโอนภารกิจจำนวนทั้งสิ้น ๑๑ กรม/สำนัก ใน ๖ กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ ดังนี้

(๑) แผนภารกิจด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

(๑.๑) กลุ่มภารกิจด้านสวัสดิการสังคม

(๑.๑.๑) ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพ

ผู้สูงอายุ (ศพอส.)

(๑.๑.๒) การสงเคราะห์ในการจัดการศพผู้สูงอายุ

ตามประเพณี

(๑.๑.๓) งานอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.)

(๑.๑.๔) โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

- และเยาวชน
- (๑.๑.๕) การส่งเสริม สนับสนุนและจัดตั้งสภาเด็ก
- ความสะอาดของผู้สูงอายุ
- (๑.๑.๖) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก
- อุกฉิมจังหวัด (๑๖๖๙)
- (๑.๑.๗) ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน
- (๑.๑.๘) ศูนย์รับแจ้งเหตุและจ่ายงานการแพทย์
- (๑.๒) กลุ่มภารกิจด้านการส่งเสริมสุขภาพ
- (๑.๒.๑) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ (รพ.สต.)
- (๑.๒.๒) การคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ
- (๒) แผนภารกิจด้านการจัดระเบียบชุมชน และรักษาความสงบเรียบร้อย
- (๒.๑) กลุ่มภารกิจการใช้อำนาจทางปกครอง
- (๒.๑.๑) การอนุญาตให้จัดตั้งสุสานและฌาปนสถาน
- (๒.๑.๒) นายตรวจมาตรา ชั่ง ตวง วัดตาม พ.ร.บ. ชั่ง ตวง วัด พ.ศ. ๒๕๔๒
- (๒.๑.๓) การควบคุมการปิดป้ายแสดงราคาสินค้า
- (๒.๑.๔) การควบคุมแรงงานต่างด้าว
- (๒.๑.๕) การส่งเสริมและควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- ด้านที่ ๓ ด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม** มีภารกิจถ่ายโอนจำนวน ๕ ภารกิจ มีส่วนราชการถ่ายโอนภารกิจจำนวนทั้งสิ้น ๕ กรม และ ๑ รัฐวิสาหกิจ ใน ๓ กระทรวง แบ่งเป็นกลุ่มภารกิจต่าง ๆ ดังนี้
- (๑) แผนภารกิจด้านการส่งเสริมการลงทุนและการท่องเที่ยว
- (๑.๑) กลุ่มภารกิจส่งเสริมการท่องเที่ยว
- การปรับปรุงดูแลรักษาสถานที่ท่องเที่ยว
- (๒) แผนภารกิจด้านการบริหารจัดการ การเกษตร การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๒.๑) กลุ่มภารกิจการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้
- การบริหารจัดการและพัฒนาพื้นที่ป่า/พื้นที่อุทยานแห่งชาติ/พื้นที่ชายฝั่งทะเลให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
- ส่งเสริมอาสาพัฒนาป่าชุมชน
- (๒.๒) กลุ่มภารกิจส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
- ประจำตำบล (ศบกด.)

(๒.๓) กลุ่มภารกิจการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเล

และชายฝั่ง

- การจัดการการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่ง

๒. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ด้านการเงิน การคลัง และงบประมาณ

๓. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ด้านการถ่ายโอนบุคลากรและการพัฒนาการ
บริหารทรัพยากรบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ

๔. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ด้านการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับราชการบริหารส่วนกลาง
ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน

๕. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ด้านเสริมสร้างและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของ
ประชาชน ชุมชนท้องถิ่นและภาคประชาสังคม

๖. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ด้านการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการ
กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗. (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ด้านการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

๕.๑.๒ การถ่ายโอนภารกิจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น บางภารกิจมีการถ่ายโอนภารกิจ บุคลากร ทรัพย์สินและงบประมาณให้แก่องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด แต่บางภารกิจส่วนราชการมีการถ่ายโอนภารกิจบางด้านให้แก่
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการนั้นยังมีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำภารกิจ
บางด้านอยู่ หรือบางภารกิจกำหนดให้ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ มีความพร้อมในการดำเนินการ ดังนั้นการจัดทำบริการสาธารณะบางภารกิจ
ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำร่วมกันได้ เช่น การจัดการศึกษาที่
ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็มีหน้าที่และอำนาจในการจัดการศึกษาที่ได้รับการถ่ายโอนนั้น
และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ดำเนินการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป เป็นต้น หรือบางภารกิจมีการกำหนด
ให้แบ่งการดำเนินการอย่างชัดเจน เช่น โครงการอาหารเสริมนม อาหารกลางวัน ซึ่งได้ถ่ายโอน
ภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ส่วนราชการที่ถ่ายโอนไม่ต้องดำเนินโครงการ
อาหารเสริมนม อาหารกลางวันอีกต่อไป เป็นต้น อนึ่ง บางภารกิจมีการแบ่งแยกหน้าที่และ
อำนาจได้อย่างชัดเจน เช่น ภารกิจด้านโครงสร้างพื้นฐาน ถนน แหล่งน้ำ โรงเรียน โรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เป็นต้น แต่บางภารกิจการดำเนินการกำหนดไว้ไม่ชัดเจน

ทั้งนี้ แม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ต้องปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมายเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ ด้วย และจะต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทยที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในเรื่องนั้นไว้อย่างไร ประกอบการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

๕.๑.๓ โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบ ๒ ชั้น (Two-Tier System) ที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นบน (Upper-Tier) คือ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นล่าง (Lower-tier) คือ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ได้ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากมีการจำแนกภารกิจอันเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นบนและชั้นล่างให้มีความเหมาะสมและชัดเจน ซึ่งการคงอยู่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นบนหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความจำเป็นต่อการขับเคลื่อนภารกิจด้านการพัฒนาและการจัดทำบริการสาธารณะที่เป็นภาพรวมภายในเขตพื้นที่จังหวัด รวมถึงภารกิจที่มีขนาดใหญ่และภารกิจที่จำเป็นต้องประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นล่างหลายแห่ง โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีบทบาทเป็นทั้งผู้จัดทำบริการสาธารณะด้วยตนเองในบางภารกิจ และให้การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นล่างที่ส่วนใหญ่ขาดศักยภาพโดยเฉพาะด้านงบประมาณ ซึ่งจะส่งผลให้การจัดทำบริการสาธารณะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนภายในจังหวัด

๕.๑.๔ ปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองนั้น กรณี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลมีความซ้ำซ้อนกันในการกิจต่าง ๆ ดังนั้นคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงแบ่งหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยออกเป็นประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยกำหนดลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัด เพื่อมิให้ซ้ำซ้อนกับหน้าที่และอำนาจของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

(๑) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(๒) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

(๓) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า ๑ แห่งขึ้นไป

๕.๑.๕ การแก้ไขปัญหาคความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติกำหนดกรอบและเป้าหมายการจัดทำบริการสาธารณะและการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ปัจจุบันผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว และอยู่ระหว่างที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวจะสามารถแก้ไขปัญหาคความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานของรัฐ โดยกำหนดไว้ชัดเจนว่าการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐไว้ ๓ รูปแบบ ได้แก่

รูปแบบที่หนึ่ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายจัดตั้งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องทำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดทำบริการสาธารณะในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ส่วนราชการที่มีหน้าที่ที่จะต้องไม่ดำเนินการในภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำ โดยให้ออกเป็นกฎกระทรวงเพื่อกำหนดภารกิจนั้นให้ชัดเจน

รูปแบบที่สอง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการและให้หน่วยงานของรัฐพยายามลดบทบาทในภารกิจนั้น ๆ และมีหน้าที่ในการสนับสนุน ส่งเสริมในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปแบบที่สาม ภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานของรัฐสามารถทำภารกิจนั้นควบคู่กันไปได้ โดยจะมีการกำหนดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำภารกิจใดได้ และหน่วยงานของรัฐสามารถทำภารกิจใดได้

ร่างพระราชบัญญัติกำหนดกรอบและเป้าหมายการจัดทำบริการสาธารณะและการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. จะลดปัญหาคความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานของรัฐลงได้ ในปัจจุบันแม้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีหน้าที่และอำนาจแต่ก็ไม่สามารถทำภารกิจนั้น ๆ ได้ หากจะต้องไปทำภารกิจนั้นในพื้นที่ของส่วนราชการอื่น เช่น กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) หรือเป็นภารกิจของกรมเจ้าท่า เป็นต้น ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะแก้ไขปัญหาคการทำภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ส่วนราชการอื่นได้ โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอไปยังส่วนราชการนั้น ๆ หากส่วนราชการไม่ให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำภารกิจนั้นและภารกิจนั้นมีความจำเป็นต่อประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถเข้าไปดำเนินการในในพื้นที่ของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐได้ เช่น ภารกิจด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น รวมถึงจะทำให้หน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความชัดเจนขึ้น และการตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบก็จะลดลงตามลำดับ

๕.๒ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธิการ

ก. ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

๑) ปฏิรูปโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความเชื่อมโยงกับการปฏิรูประบบราชการและโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน โดยจะช่วยเสริมสร้างให้การปฏิบัติหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความซ้ำซ้อนและถูกขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ขณะเดียวกันการปฏิรูปโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องพิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบกับภารกิจที่มีการถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเหมาะสมและสอดคล้องต่อภารกิจการจัดทำบริการสาธารณะ และสามารถรองรับการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนภายในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

๒) ควรเสริมสร้างกลไกเชื่อมโยงการทำงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขึ้นบนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นล่าง โดยสนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงในการทำงานที่มีการบูรณาการร่วมกันและให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย

(๑) กลไกทางกฎหมายที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง ๒ ชั้น คือ การจัดตั้งคณะกรรมการประสานและจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับจังหวัด ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่และตำบล และการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคณะกรรมการมาจากผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบทำหน้าที่ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับจังหวัดที่มีสภาพบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงและประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในจังหวัด เพื่อผลักดันให้มีการนำแผนระดับจังหวัดไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ นอกจากนี้คณะกรรมการต้องทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งภายในจังหวัดว่ามีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนระดับจังหวัด และการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามแผนหรือไม่

(๒) กลไกการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ควรมีการปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดช่องทางให้มีการดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจัดตั้งองค์กรความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบสหการหรือองค์การมหาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดตั้งองค์กรความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลด้วยการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำบริการสาธารณะ ประกอบกับรัฐบาลควรมีนโยบายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการดำเนินการร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีมาตรการที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เช่น การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน การจัดสรร

งบประมาณเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นรางวัลจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจให้ดียิ่งขึ้นและการส่งบุคลากรเข้าไปให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นต้น

๓) ควรพิจารณาปรับลดจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่ไม่มีศักยภาพในการปฏิบัติการกิจการตามหน้าที่และอำนาจ เพื่อไม่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนมากเกินความจำเป็น ซึ่งเป็นอีกแนวทางในการแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง

๔) ควรพิจารณากำหนดบทบาทหน้าที่และอำนาจระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดย

ราชการบริหารส่วนกลาง พึงมีบทบาทหลักในเชิงยุทธศาสตร์ชาติที่จะต้องเป็นกำลังหลักในเชิงนโยบายเพื่อกำหนดทิศทางในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง และกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ภายในสังคม รวมถึงเป็นผู้กำหนดและกำกับมาตรฐานการจัดทำบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ และควรเป็นผู้มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และให้คำปรึกษาช่วยเหลือแก่ราชการบริหารส่วนภูมิภาคและราชการบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการดำเนินงานตามเป้าหมายและเกิดประโยชน์สูงสุดของส่วนรวมมากกว่าการลงไปจัดทำบริการสาธารณะหรือส่งมอบบริการสาธารณะด้วยตนเอง

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค โดยจังหวัดและอำเภอพึงมีบทบาทในเชิงการประสานงานในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของฝ่ายบริหารไปสู่พื้นที่ รวมถึงเป็นกลไกในการส่งเสริม สนับสนุนและช่วยเหลือหน่วยงานในระดับพื้นที่ ในกลุ่มภารกิจที่เกินกำลังหรือศักยภาพที่หน่วยงานภายในพื้นที่จะดำเนินการแก้ไขจัดทำได้ ในลักษณะเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างราชการบริหารส่วนกลางกับราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอในฐานะผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เท่าที่จำเป็นภายใต้หลักการของรัฐธรรมนูญ

ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น พึงมีบทบาทหลักในการจัดหาและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ขณะเดียวกันควรมีบทบาทในฐานะที่เป็นหน่วยปฏิบัติการเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจหรือมอบอำนาจในการดำเนินงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของฝ่ายบริหารที่สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่ได้

๕) กฎหมายที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลบัญญัติไว้ในกฎหมายหลายฉบับ ซึ่งบัญญัติขึ้นในช่วงเวลาที่แตกต่างกันส่งผลให้การกำหนดบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สัมพันธ์กัน ดังนั้นเห็นควรพิจารณาศึกษาและผลักดันให้มีการยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป แล้วจัดทำเป็นประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสะดวกแก่การปฏิบัติงาน

ตามหน้าที่และอำนาจ รวมถึงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย และเพื่อลดปัญหาความซ้ำซ้อนในเรื่องหน้าที่และอำนาจของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประชาชนจะได้รับการบริการสาธารณะอย่างทั่วถึงเท่าเทียม เป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้ารับบริการสาธารณะของประชาชนระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นมาก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นน้อย

๖) รัฐควรส่งเสริม สนับสนุนให้การกระจายอำนาจเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ส่วนราชการที่ถ่ายโอนภารกิจ และส่วนราชการที่สนับสนุนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรต้องดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ โดยจัดทำแผนบริหารการถ่ายโอนภารกิจเพื่อให้เกิดความชัดเจนในแต่ละปีงบประมาณ นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจะต้องเตรียมความพร้อม เพื่อให้มีแผนรองรับการถ่ายโอนภารกิจเป็นการล่วงหน้าก่อนที่จะมีการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวด้วย

๗) รัฐควรกำหนดเป็นนโยบายมอบหมายส่วนราชการและสำนักงบประมาณให้ชัดเจนว่า ภารกิจใดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งต้องห้ามส่วนราชการยื่นคำร้องขอสนับสนุนงบประมาณพร้อมทั้งให้หน่วยตรวจสอบ เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความสำคัญในการจัดทำภารกิจที่ไปซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในขณะเดียวกันต้องตรวจสอบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไปจัดทำภารกิจที่มีใช้ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเช่นกัน หน่วยงานของรัฐเมื่อถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ควรปรับบทบาทหน่วยงานของรัฐให้เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา และแนะนำการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อช่วยแก้ไข ปัญหาให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบางภารกิจ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มี ความพร้อมโดยเฉพาะองค์ความรู้ของบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ เพื่อจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสมรรถนะที่สูงขึ้นและมีความเข้มแข็งในการจัดทำบริการสาธารณะในระยะยาว และเมื่อถ่ายโอนภารกิจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว หน่วยงานของรัฐจะต้องไม่จัดทำภารกิจในลักษณะเช่นเดียวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีก เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเป็นการประหยัดและใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินอย่างคุ้มค่า นอกจากนี้ ควรจะต้องพิจารณาให้มีการจัดสรรงบประมาณหรือรายได้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นตามภารกิจที่ได้ถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกด้วย

๘) เห็นควรแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล โดยกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องจัดทำบริการสาธารณะตามหน้าที่และอำนาจให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนี้

(๑) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(๒) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

(๓) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่องหรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า ๑ แห่งขึ้นไป

๔) เห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันบูรณาการฐานข้อมูล (Big Data) ในระดับชาติ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำบริการสาธารณะ กิจกรรมสาธารณะ โครงการพัฒนาต่าง ๆ ในด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจในการปฏิบัติงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปด้วยตนเอง และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปกับหน่วยงานของรัฐ รวมถึงป้องกันปัญหาความซ้ำซ้อนในการจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองและหน่วยงานของรัฐ

ข. ข้อเสนอแนะด้านการเร่งรัดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

๑) เห็นควรผลักดันให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ได้แก่

(๑) เร่งรัดการเสนอร่างพระราชบัญญัติกำหนดกรอบและเป้าหมายการจัดทำบริการสาธารณะและการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. เพื่อกำหนดให้มีการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในกฎกระทรวงให้ชัดเจนว่า กิจกรรมใดเป็นของส่วนราชการอื่นที่ต้องจัดทำ กิจกรรมใดเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องจัดทำ และกิจกรรมใดที่เป็นกิจกรรมที่กระทำคู่ขนานกันได้ทั้งส่วนราชการอื่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) เร่งรัดการจัดทำร่างพระราชบัญญัติรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. เพื่อพัฒนาการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขีดความสามารถที่เพิ่มขึ้นในการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ ที่ได้มีการกำหนดภารกิจไว้ตามร่างพระราชบัญญัติกำหนดกรอบและเป้าหมายการจัดทำบริการสาธารณะและการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.

ซึ่งร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ดังกล่าวข้างต้น ควรจะต้องเสนอเพื่อนำไปพิจารณาควบคู่กันในกระบวนการตรากฎหมาย เนื่องจากมีความสัมพันธ์กันระหว่างภารกิจหน้าที่และอำนาจกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่และอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนในหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลได้ชัดเจน อีกทั้งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวจะเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

๒) เห็นควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งรัดการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนราชการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบันหลายภารกิจจำนวนมากที่ได้มีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้ว แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรจะเป็นตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ ที่มีอยู่เดิม

๓) เห็นควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งรัดการปฏิรูประบบ รูปแบบและโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนำร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการพิจารณาและศึกษาของวุฒิสภาแล้วเป็นร่างหลักในการพิจารณา เนื่องจากมีการศึกษาจากจำนวนประชากรและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ชัดเจนแล้ว ทั้งนี้ การที่จะนำร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปใช้โดยไม่คำนึงถึงจำนวนประชากรและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะส่งผลกระทบต่อความเป็นเพียงแค่เปลี่ยนแปลงฐานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากองค์การบริหารส่วนตำบลไปเป็นเทศบาลเท่านั้น ซึ่งมีได้เป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาโดยภาพรวมที่แท้จริงแต่อย่างใด นอกจากนี้ ควรเร่งรัดการรวมองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ตกเกณฑ์ประชากรและรายได้ พร้อมกับการส่งเสริมและการสร้างมาตรการเพื่อเป็นแรงจูงใจในการรวมองค์กรปกครองท้องถิ่นให้แล้วเสร็จในระยะเริ่มแรกไม่ควรเกิน ๓ ปี นับแต่วันประกาศใช้บังคับประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๖๒
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒
- พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕
- คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. สรุปผลการดำเนินงาน (๒๕๖๐). หน้าที่ ๖
- พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔ วรรคสอง ประยูร กาญจนกุล, “คำบรรยายกฎหมายปกครอง”, กรุงเทพฯ.สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๓
- ศิวพร โพธิวิทย์. สืบค้นเมื่อ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๓, สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/fUBdm>
- สถาบันพระปกเกล้า. สืบค้นเมื่อ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔, สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/XNOLS>
- สถาบันพระปกเกล้า. สืบค้นเมื่อ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔, สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/QUtJl>
- กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๔๑). ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐
- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐
- ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง การบังคับใช้แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒)

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. รายงานผลการพิจารณาศึกษา เรื่อง “โครงสร้างและอำนาจหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” (๒๕๕๙).

คณะกรรมการการปกครองท้องถิ่น วุฒิสภา. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การปฏิรูปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ตามร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. และร่างประมวลกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๒๕๖๔).

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. สืบค้นเมื่อ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๔, สืบค้นจาก

<https://shorturl.asia/Mh๔xf>

ครั้งที่ ๔. การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (๑) : การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง สืบค้นเมื่อ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๔, สืบค้นจาก <https://shorturl.asia/Djs๔y> พงษ์ศักดิ์ กวีนนท์ชัย. (๒๕๕๙). ปัญหาความซ้ำซ้อนในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).

สถาบันพระปกเกล้า, สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย, หมวดที่ ๓ พัฒนาการและรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลำดับที่ ๒ เรื่อง องค์การบริหารส่วนจังหวัด, ๒๕๔๗, น. ๕๓ - ๕๕

สถาบันพระปกเกล้า, สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย, หมวดที่ ๓ พัฒนาการและรูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลำดับที่ ๒ เรื่อง องค์การบริหารส่วนจังหวัด, ๒๕๔๗, น. ๕๙

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

	<p>- ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด</p>
	<p>- ร่างแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ พ.ศ.</p> <p>- ร่างแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ พ.ศ.</p>
	<p>- ร่างพระราชบัญญัติกำหนดกรอบและเป้าหมายการจัดทำบริการสาธารณะ และการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.</p>
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสำนักนายกรัฐมนตรี</p> <p>- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒. กรมกิจการเด็กและเยาวชน ๓. กรมกิจการผู้สูงอายุ ๔. กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ๕. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ๖. กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๒. กรมชลประทาน ๓. กรมปศุสัตว์ ๔. กรมพัฒนาที่ดิน ๕. กรมส่งเสริมการเกษตร ๖. กรมส่งเสริมสหกรณ์ ๗. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงคมนาคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรมทางหลวง
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงคมนาคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรมทางหลวงชนบท
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒. กรมควบคุมมลพิษ ๓. กรมทรัพยากรน้ำ ๔. กรมป่าไม้ ๕. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงมหาดไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงศึกษาธิการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกระทรวงสาธารณสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย</p>
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย</p>
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย</p>

	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาคมพนักงานเทศบาลแห่งประเทศไทย</p>
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาพันธ์ปลัดเทศบาลแห่งประเทศไทย</p>
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสมาคมข้าราชการส่วนท้องถิ่นแห่งประเทศไทย</p>
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นหนังสือของวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น</p>
	<p>สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นหนังสือของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง</p>
	<p>ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นหนังสือของวิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า</p>

ภาคผนวก ข

ภาพกิจกรรมการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ
ณ เทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

ภาคผนวก ค

ภาพกิจกรรมการเดินทางของคณะกรรมการฯ และคณะอนุกรรมการ
ณ เทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

ภาคผนวก ง

ภาพกิจกรรมการเดินทางของคณะกรรมการ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

ภาคผนวก จ

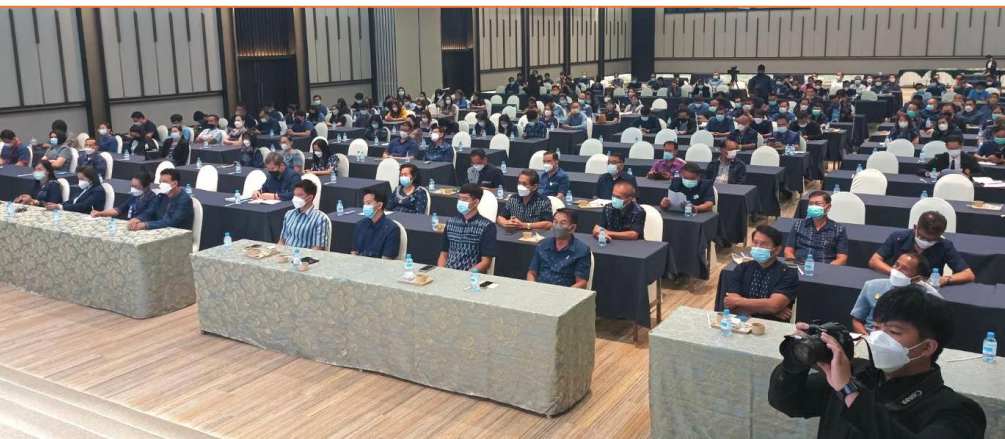
ภาพกิจกรรมการเดินทางของคณะกรรมการ
ณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

ภาคผนวก ฉ

ภาพกิจกรรมการเดินทางของคณะกรรมการ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร (โรงแรมเดอะมาเจสติกสกลนคร ตำบลธาตุเชิงชุม
อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร)

គណៈមន្ទីរស្តង់ដារជាតិ អង្គការស្តង់ដារ
អង្គការស្តង់ដារនិរតីភាគអាគ្នេយ៍
0 2831 9415, 0 2831 9466,
0 2831 9472, 0 2831 9476,

